

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

WYNIKI AKTUALIZACJI

**stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych
w lasach poza zarządem PGL Lasy Państwowe
na dzień 1 stycznia 2016 roku**

**Praca wykonana przez
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
na podstawie informacji
z Banku Danych o Lasach**

Sękocin Stary, kwiecień 2017 r.

Zdjęcia: Mirosław Sobkowiak
Projekt okładki: Beata Świątnicka-Giluk
Projekt graficzny: Beata Świątnicka-Giluk
Korekta: Monika Rychalska

05-410 Józefów
ul. gen. Sikorskiego 7^b
tel. 22 357 84 18
www.oficinaforest.pl

Druk i oprawa: Z.G. TAURUS

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE 7

II. METODYKA 8

1. Ogólna informacja o wcześniejszych aktualizacjach dla lasów poza zarządem PGL Lasy Państwowe 8
2. Stan zebranej dokumentacji urzędniowej w lasach poza zarządem PGL Lasy Państwowe 8
3. Szacowanie intensywności użytkowania głównego na potrzeby aktualizacji stanu lasu 9

III. LASY PRYWATNE 11

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 12
  - 1.1. Typy siedliskowe lasu 12
  - 1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych 15
  - 1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 18
2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw 20
  - 2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku 20
  - 2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku 20
  - 2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących 25
  - 2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących 26
  - 2.5. Niektóre cechy drzewostanów 27
  - 2.6. Użytkowanie lasu 28

IV. LASY GMINNE 29

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 30
  - 1.1. Typy siedliskowe lasu 30
  - 1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych 33
  - 1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 37
2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw 38
  - 2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku 38
  - 2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku 41
  - 2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących 43
  - 2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących 44
  - 2.5. Niektóre cechy drzewostanów 45
  - 2.6. Użytkowanie lasu 46

V. LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH 47**1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 48**

- 1.1. Typy siedliskowe lasu 48
- 1.2. Struktura powierzchniowo-mięszościowa zasobów leśnych 51
- 1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 55

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw 57

- 2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku 57
- 2.2. Struktura mięszościowa według klas wieku 59
- 2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących 61
- 2.4. Struktura mięszościowa według gatunków panujących 62
- 2.5. Niektóre cechy drzewostanów 63
- 2.6. Użytkowanie lasu 64

VI. LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA 65**1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 66**

- 1.1. Typy siedliskowe lasu 66
- 1.2. Struktura powierzchniowo-mięszościowa zasobów leśnych 68
- 1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 72
- 1.4. Użytkowanie lasu 74

VII. INNE LASY SKARBU PAŃSTWA 75**1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 76**

- 1.1. Typy siedliskowe lasu 76
- 1.2. Struktura powierzchniowo-mięszościowa zasobów leśnych 79
- 1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 83

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw 85

- 2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku 85
- 2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku 87
- 2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących 89
- 2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących 90
- 2.5. Niektóre cechy drzewostanów 91
- 2.6. Użytkowanie lasu 92

VIII. RAZEM LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE 93**1. Ogólna charakterystyka stanu lasu 94**

- 1.1. Typy siedliskowe lasu 94
- 1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych 97
- 1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów 101

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw 103

- 2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku 103
- 2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku 105
- 2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących 107
- 2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących 108
- 2.5. Niektóre cechy drzewostanów 109
- 2.6. Użytkowanie lasu 110

IX. ZAKOŃCZENIE 111

I. WPROWADZENIE

Opracowanie przedstawia wyniki aktualizacji powierzchni leśnej i zasobów drzewnych według stanu na 1 stycznia 2016 r. dla lasów pozostających poza zarządkiem PGL Lasy Państwowe, tj. dla lasów następujących form własności:

- 1) lasy prywatne – rozdział III,
- 2) lasy gminne – rozdział IV,
- 3) lasy Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych – rozdział V,
- 4) lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa (w ZWRSP) – rozdział VI,
- 5) inne lasy Skarbu Państwa – rozdział VII.

W opracowaniu przedstawiono także łączne dane dotyczące wszystkich lasów pozostających poza zarządkiem PGL Lasy Państwowe – rozdział VIII.

Niniejsza aktualizacja stanu lasów wymienionych wyżej form własności – po raz pierwszy w formie oddzielnej publikacji – została wykonana przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej na zlecenie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

W odróżnieniu od wyników, które uzyskuje się w następstwie bieżących prac urzędniowych, wyniki aktualizacji pozwalają przedstawić stan lasów poszczególnych form własności na jedną datę, co ułatwia dokonywanie analizy stanu zasobów drzewnych, trendów ich zmian oraz możliwości użytkowania głównego (pozyskania drewna).

Niniejsze opracowanie, co do formy, nawiązuje do publikacji danych z aktualizacji dla lasów w zarządkiem Lasów Państwowych, wykonywanej w ramach umowy z Dyrekcją Generalną Lasów Państwowych na rozbudowę i prowadzenie Banku Danych o Lasach (BDL). Publikacja ta jest jednocześnie kontynuacją aktualizacji wykonanych przez BULiGL dla lasów poza zarządkiem

PGL Lasy Państwowe według stanu na 1 stycznia lat 2014 i 2015, których podstawowe dane dotyczące lasów poszczególnych form własności, w szczególności co do struktury powierzchniowo-mięższościowej według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku, są udostępniane w portalu internetowym Banku Danych o Lasach (www.bdl.lasy.gov.pl).

Aktualizacja dla lasów pozostających poza zarządkiem PGL Lasy Państwowe, w odróżnieniu od aktualizacji stanu lasów w zarządkiem PGL Lasy Państwowe, jest przeprowadzana na podstawie niepełnych danych zarówno w zakresie dotyczącym opisu stanu lasu, jak i realizowanego użytkowania głównego (rębny i przedrębny). Dlatego przy opracowywaniu wyników niezbędne były odpowiednie uogólnienia, a dokładność aktualizacji stanu lasów poza zarządkiem PGL Lasy Państwowe jest wyraźnie mniejsza niż dla lasów w zarządkiem PGL Lasy Państwowe.

Do końca 2015 r. w BDL zgromadzono dane urzędniowe dla lasów poza PGL Lasy Państwowe o powierzchni 1 707 629 ha, tj. 80,7% ogólnej powierzchni tych lasów raportowanej przez GUS (Leśnictwo 2016). Powierzchnię tę w poszczególnych formach własności, w stosunku do całkowitej powierzchni lasów według danych GUS, przedstawia tabela I-1.

Stan lasów, dla których nie zgromadzono w BDL dokumentacji urzędniowej, został określony w sposób szacunkowy na podstawie danych z zebranej dokumentacji urzędniowej dla obszarów o powierzchni odpowiedniej do brakujących danych, znajdujących się najbliżej obszarów leśnych danej formy własności z brakującymi danymi. Wynika to z założenia, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem lasu a odległością pomiędzy obszarami leśnymi, szczególnie w ramach lasów określonej formy własności.

Tabela I-1. POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI W STOSUNKU DO POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG DANYCH GUS

Forma własności lasów	Powierzchnia opracowań zgromadzonych w BDL [ha]	Powierzchnia według GUS [ha]	Udział [%] [2:3]
1	2	3	4
Prywatne	1 430 804	1 765 068	81,1
Gminne	58 064	84 193	69,0
Skarbu Państwa w zarządkiem parków narodowych	177 897	185 279	96,0
W ZWRSP	5 282	27 780	19,0
Inne Skarbu Państwa *	35 582	52 912	67,2
Razem	1 707 629	2 115 232	80,7

* razem z innymi publicznymi (w szczególności – lasami doświadczalnymi Wydziałów Leśnych)

II. METODYKA

1. Ogólna informacja o wcześniejszych aktualizacjach dla lasów poza zarządem PGL Lasy Państwowe

Aktualizacja stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w lasach pozostających poza zarządem PGL Lasy Państwowe do czasu zbudowania Banku Danych o Lasach bądź to w ogóle nie była przeprowadzana (w lasach parków narodowych, innych Skarbu Państwa i w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa), bądź też była wykonywana nieregularnie i w sposób uproszczony w stosunku do aktualizacji realizowanej w lasach w zarządzie PGL Lasy Państwowe (w lasach prywatnych i gminnych).

W latach 2014–2015 aktualizacja w lasach poza zarządem PGL Lasy Państwowe ograniczała się do sporządzenia zestawień tabelarycznych zamieszczanych w portalu internetowym Banku Danych o Lasach.

Wcześniej przeprowadzane aktualizacje dla lasów pozostających poza zarządem PGL Lasy Państwowe to aktualizacje wykonywane dla lasów gminnych i prywatnych traktowanych łącznie. Były one przeprowadzane nieregularnie i polegały tylko na prostej agregacji wielkości zawartych w uproszczonych planach urządzenia lasu, a właściwie w tabelach powierzchniowo-miąższosciowych według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku, a także według typów siedliskowych lasu. Nie uwzględniały zatem wykonanego użytkowania głównego (rębne i przedrębne) ani przesunięć między klasami wieku oraz odkładającego się przyrostu miąższosci. W ramach tych aktualizacji zestawiane były również zadania z zakresu użytkowania głównego. Pierwsza taka aktualizacja w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa (gminnych i prywatnych) została wykonana

według stanu na 1 stycznia 1979 r., a następnie według stanu na 1 stycznia następujących lat: 1985, 1990, 1995, 1996, 1997 i 1999.

Najważniejsze ogólne informacje dotyczące lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa (razem lasów prywatnych i gminnych) – zawarte w wyżej wymienionych aktualizacjach – przedstawiono w tabeli II-1.

Po 1999 r. (do 2013 r.) aktualizacje stanu lasów prywatnych i gminnych nie były wykonywane z uwagi na brak środków finansowych.

2. Stan zebranej dokumentacji urzędzeniowej w lasach poza zarządem PGL Lasy Państwowe

W odróżnieniu od aktualizacji stanu lasów w zarządzie PGL Lasy Państwowe, która jest opracowywana na podstawie corocznie aktualizowanych danych urzędzeniowych z wszystkich nadleśnictw, aktualizacja stanu powierzchni i zasobów drzewnych w lasach pozostających poza Lasami Państwowymi jest wykonywana na podstawie niepełnych danych w części z nieaktualnej już dokumentacji urzędzeniowej.

Stan zebranej zgromadzonej w BDL dokumentacji urzędzeniowej dla lasów poszczególnych form własności można ogólnie przedstawić przede wszystkim na podstawie jej kompletności i aktualności. Kompletność i aktualność zgromadzonej dokumentacji urzędzeniowej według stanu na 1 stycznia 2016 r. charakteryzuje tabela II-2.

Z powyższej tabeli wynika, że dotychczas w BDL zgromadzono dane urzędzeniowe dla 80,7% ogólnej powierzchni lasów pozostających poza zarządem

Tabela II-1. POWIERZCHNIA ORAZ ZASOBY DRZEWNE W LASACH NIESTANOWIĄCYCH WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA

Rok aktualizacji	Zasoby leśne		Zasobność na 1 ha [m ³ /ha]	Przeciętny wiek [lata]	Sumy etatów (przec./rok) w użytkowaniu		
	pow. leśna [tys. ha]	miąższosc ogółem [mln m ³ brutto]			rębny	przedrębny	razem
					[tys. m ³ netto]		
1	2	3	4	5	6	7	8
1979	1 579,3	132,9	84	35	1 505,7	700,2	2 205,9
1985	1 535,8	147,4	96	36	1 497,3	875,5	2 372,8
1990	1 516,7	152,5	101	36	1 467,9	929,4	2 397,3
1995	1 568,1	169,5	108	37	1 579,7	1 105,6	2 675,3
1996	1 570,1	176,4	112	37	1 534,6	1 099,5	2 634,1
1997	1 574,2	181,3	115	39	1 749,9	1 054,6	2 804,5
1999	1 590,6	188,6	119	40	1 752,1	1 136,4	2 888,5

Tabela II-2. KOMPLETNOŚĆ I STAN DOKUMENTACJI URZĄDZENIOWEJ DLA LASÓW POSZCZEGÓLNYCH FORM WŁASNOŚCI ZGROMADZONEJ W BDL

Wyszczególnienie		Forma własności					Razem
		parki narodowe	ZWRSP	inne SP	gminne	prywatne	
		powierzchnia [ha] udział względem powierzchni GUS [%]					
wg GUS	1.01.2016 r. * udział	185 279 100,0	27 780 100,0	52 912 100,0	84 193 100,0	1 765 068 100,0	2 115 232 100,0
w BDL	aktualne **	177 817	3 546	32 348	47 254	1 131 479	1 392 444
	udział	95,96	12,8	61,1	56,1	64,1	65,8
	nieaktualne ***	80	1 736	3 234	10 810	299 325	315 185
	udział	0,04	6,2	6,1	12,8	17,0	14,9
	razem	177 897	5 282	35 582	58 064	1 430 804	1 707 629
	udział	96,0	19,0	67,2	68,9	81,1	80,7
brak	1.01.2016 r. * udział	7 382 4,0	22 498 81,0	17 330 32,8	26 129 31,1	334 264 18,9	407 602 19,3

* dane według GUS na 31.12. 2015 r. przyjęto jako stan na 1.01.2016 r.

** dane aktualne – stan urzędniowy od 1.01.2006 r. (w przypadku parków narodowych od 1.01.1996 r.)

*** dane nieaktualne – stan urzędniowy z wcześniejszych lat

PGL LP, przy zróżnicowaniu tego udziału w zależności od formy własności od 19% (lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa) do 96% (lasy w parkach narodowych). Natomiast w przypadku zajmujących największą powierzchnię lasów prywatnych dane urzędniowe zgromadzone dla 81,1% ich sumarycznej powierzchni.

Znajdujące się w BDL dane o lasach poza PGL Lasy Państwowe pochodzą z dokumentacji urzędniowej sporządzonej w znacznie dłuższym okresie niż 10-letni okres obowiązywania planów. Obejmuje on bowiem około dwudziestolenni okres (głównie lata 1995–2015). Dokumentacje te były zatem wykonywane na podstawie niejednakowych warunków zamówienia oraz przez dużą liczbę podmiotów (głównie prywatnych), dysponujących niejednokrotnie niewystarczającymi umiejętnościami z zakresu urządzania lasu, a także ograniczonymi możliwościami w zakresie tworzenia i korzystania z oprogramowania wspomagającego tworzenie uproszczonych planów urzędniowego lasu.

Z wyżej wymienionych względów zebrana w BDL dokumentacja charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem, zarówno pod względem jakości, jak i układu oraz treści. Słabą merytorycznie stroną opracowań, utrudniającą aktualizację stanu lasu, są niejednokrotnie także usterki/braki w opisie taksacyjnym drzewostanów, w tym również we wskazaniach gospodarczych dotyczących wielkości planowanego użytkowania rębego i przedrębego, a także rozbieżności pomiędzy powierzchnią lasów ujętą w uproszczonych planach urzędniowego lasu a ewidencyjną powierzchnią gruntów leśnych oraz brak wykazu rozbieżności między stanem faktycznym i ewidencyjnym.

3. Szacowanie intensywności użytkowania głównego na potrzeby aktualizacji stanu lasu

Bardzo istotną kwestią z punktu widzenia aktualizacji stanu lasu jest znajomość wielkości realizowanego użytkowania rębego oraz przedrębego. Wielkość ta decyduje bowiem o relacjach pomiędzy wielkościami użytkowania głównego i bieżącego przyrostu miąższości, a w konsekwencji o kształtowaniu się w kolejnych latach wielkości zasobów drzewnych.

W sytuacji braku wystarczająco wiarygodnych informacji dotyczących wielkości realizowanego użytkowania rębego i przedrębego w poszczególnych obiektach leśnych – wielkości wykonywanego użytkowania w lasach poza PGL Lasy Państwowe poszczególnych form własności (z wyjątkiem lasów w parkach narodowych) oszacowano, przyjmując jako poziom porównawczy dane dotyczące intensywności użytkowania głównego z wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów wszystkich form własności (WISL). Jednak z uwagi na stosunkowo małą dokładność określania tych danych (poza lasami prywatnymi) intensywność użytkowania głównego w lasach: w Zasobie Własności Skarbu Państwa, innych lasach Skarbu Państwa oraz gminnych oszacowano łącznie z lasami prywatnymi, przy czym dla lasów gminnych (z uwagi na specyfikę tych lasów) przyjęto nieco niższe wskaźniki użytkowania rębego. Konsekwencją takiego podejścia było przyjęcie na potrzeby aktualizacji stanu lasów poza PGL Lasy Państwowe, w pierwszych latach aktualizacji, następujących wskaźników intensywności użytkowania głównego (w procentach zasobów

drzewnych w przeliczeniu na 10 lat), w podziale na użytkowanie rębne i przedrębne, dla lasów poszczególnych form własności:

- ◆ lasy prywatne, w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, inne Skarbu Państwa (bez lasów doświadczalnych wyższych uczelni oraz PAN): 5,0% – w użytkowaniu rębnym oraz 8% – w użytkowaniu przedrębnym;

- ◆ lasy gminne: 4,0% – w użytkowaniu rębnym oraz 8,0% – w użytkowaniu przedrębnym;

- ◆ lasy w parkach narodowych: 0,4% – w użytkowaniu rębnym oraz 4,0% – w użytkowaniu przedrębnym

(głównie na podstawie użytkowania publikowanego przez GUS w dziesięcioleciu 2003–2012).

Dla lasów doświadczalnych wyższych uczelni oraz PAN użytkowanie rębne i przedrębne przyjmowano według wskazań gospodarczych zawartych w planie urządzenia lasu.

Wyżej wymienione wskaźniki użytkowania mogą być w następnych latach (np. co kilka lat) modyfikowane w miarę uzyskiwania coraz bardziej miarodajnych informacji dotyczących intensywności użytkowania głównego, a także różnicowane między lasami różnych form własności.

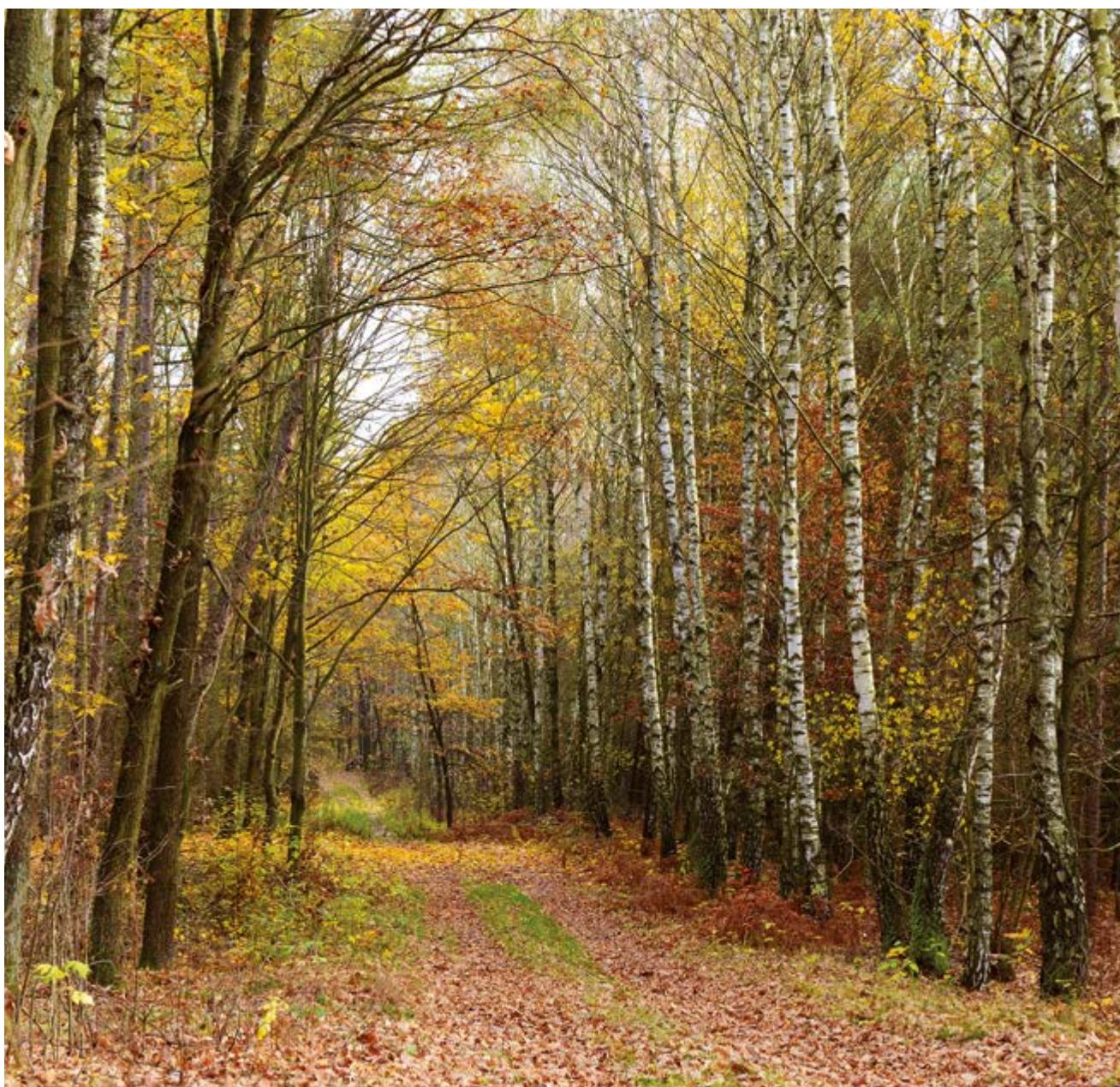
III. LASY PRYWATNE

Lasy prywatne to największa forma własności wśród lasów poza PGL Lasy Państwowe. Według stanu na 31 grudnia 2015 r. ich powierzchnia w kraju wynosi 1 765 068 ha wg GUS (Leśnictwo 2016), co stanowi około 19% powierzchni wszystkich lasów w Polsce. W Banku Danych o Lasach zgromadzono dotychczas opracowania urzędniowe dla lasów prywatnych o powierzchni 1 430 804 ha, tj. 81,1% powierzchni lasów prywatnych w kraju, w tym:

- ◆ dane z aktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 1 131 479 ha (64,1%),

- ◆ dane z nieaktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 299 325 ha (17,0%).

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urzędniowego zostały w BDL uzupełnione w sposób statystyczny, zgodnie z podanym we wprowadzeniu założeniem, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a odległością pomiędzy odpowiednimi obszarami leśnymi.

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię i miąższość grubizny brutto (odpowiednio w hektarach i tys. m³) ogółem oraz procentowy udział poszczególnych klas wieku według typów siedliskowych lasu w lasach prywatnych przedstawiają tabela III-1 i tabela III-2, natomiast procentowy układ siedlisk według zasięgów województw – tabela III-3. Dodatkowo,

procentowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek III-1.

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: bór świeży (Bśw) oraz bór mieszany świeży (BMśw), zajmujące odpowiednio 27,7% i 25,5% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 59,4%, lasowe – 35,3%, olsowe – 5,3% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 82,9%, wyżynnych – 7,7%, a górskich – 9,4% powierzchni leśnej.

Tabela III-1. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY PRYWATNE

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		Powierzchnia w % – ogółem										ogółem na gruntach leśnych	
	ha	%	gruntów leśnych niezależnych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku										ogółem
				I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Bs	7 282	0,4	6,4	6,1	22,4	40,4	16,1	6,8	1,5	0,3		93,6	100,0	
Bśw	488 582	27,7	3,8	12,8	16,0	35,3	20,7	8,7	2,2	0,4	0,1	96,2	100,0	
Bw	22 129	1,3	5,5	9,2	14,2	23,5	29,2	14,9	2,9	0,4	0,2	94,5	100,0	
Bb	2 956	0,2	23,0	1,8	14,3	25,4	21,2	7,1	1,3	0,5	5,4	77,0	100,0	
BMśw	450 608	25,5	3,8	14,2	13,4	31,4	24,3	9,6	2,5	0,5	0,3	96,2	100,0	
BMw	57 060	3,2	5,2	11,2	16,0	22,7	27,6	14,0	2,4	0,4	0,5	94,8	100,0	
BMb	2 526	0,1	12,1	3,4	20,0	29,0	16,5	9,5	3,2	3,1	3,2	87,9	100,0	
LMśw	178 692	10,1	2,9	9,1	11,0	23,9	28,5	12,5	3,5	1,1	7,5	97,1	100,0	
LMw	45 155	2,6	7,2	9,1	14,5	27,9	24,9	6,7	0,9	0,4	8,4	92,8	100,0	
LMb	4 306	0,2	10,3	4,2	17,5	29,0	22,1	9,5	2,6	1,9	2,9	89,7	100,0	
Lśw	89 403	5,1	2,2	6,7	10,9	24,6	26,8	13,3	3,8	3,1	8,6	97,8	100,0	
Lw	18 571	1,1	5,8	8,2	12,6	23,7	26,6	9,1	1,9	1,6	10,5	94,2	100,0	
OI	84 520	4,8	9,4	9,6	15,4	29,8	31,2	4,3	0,3			90,6	100,0	
OIJ	8 602	0,5	5,3	6,0	12,4	27,7	29,4	6,8	1,7	0,3	10,4	94,7	100,0	
LI	2 026	0,1	17,4	5,4	11,9	17,1	22,0	8,2	3,4	8,5	6,1	82,6	100,0	
BMwyż	4 193	0,2	2,0	9,8	9,8	25,4	26,7	12,8	5,3	0,8	7,4	98,0	100,0	
LMwyż	24 117	1,4	1,4	4,6	8,5	19,5	31,0	15,8	4,4	1,1	13,7	98,6	100,0	
Lwyż	107 943	6,1	1,9	3,9	7,8	17,0	34,5	18,2	3,4	0,8	12,5	98,1	100,0	
OIJwyż	1 015		6,1	5,0	27,9	35,0	19,4	2,7	0,3		3,6	93,9	100,0	
Lłwyż	785		8,2	6,6	27,9	30,7	16,6	3,0	0,8	1,6	4,6	91,8	100,0	
BWG	2 846	0,2	5,8	5,1	5,4	18,8	9,7	14,9	14,6	20,6	5,1	94,2	100,0	
BG	1 741	0,1	14,6	0,7	19,6	25,2	21,4	8,2	0,4	7,1	2,8	85,4	100,0	
BMG	8 515	0,5	2,0	5,7	6,6	19,5	17,8	13,5	9,7	16,4	8,8	98,0	100,0	
LMG	38 803	2,2	1,8	6,1	8,8	18,4	27,5	13,8	4,7	4,1	14,8	98,2	100,0	
LG	111 114	6,3	1,9	2,7	8,0	18,3	27,2	17,0	5,4	3,3	16,2	98,1	100,0	
OIJG	339		7,3	5,0	29,7	33,1	15,2	6,0	0,3		3,4	92,7	100,0	
LłG	1 239	0,1	12,3	3,0	21,3	42,3	12,4	3,4	0,7	1,2	3,4	87,7	100,0	
RAZEM	1 765 068	100,0	3,8	10,4	13,1	28,6	25,3	10,9	2,8	1,0	4,1	96,2	100,0	

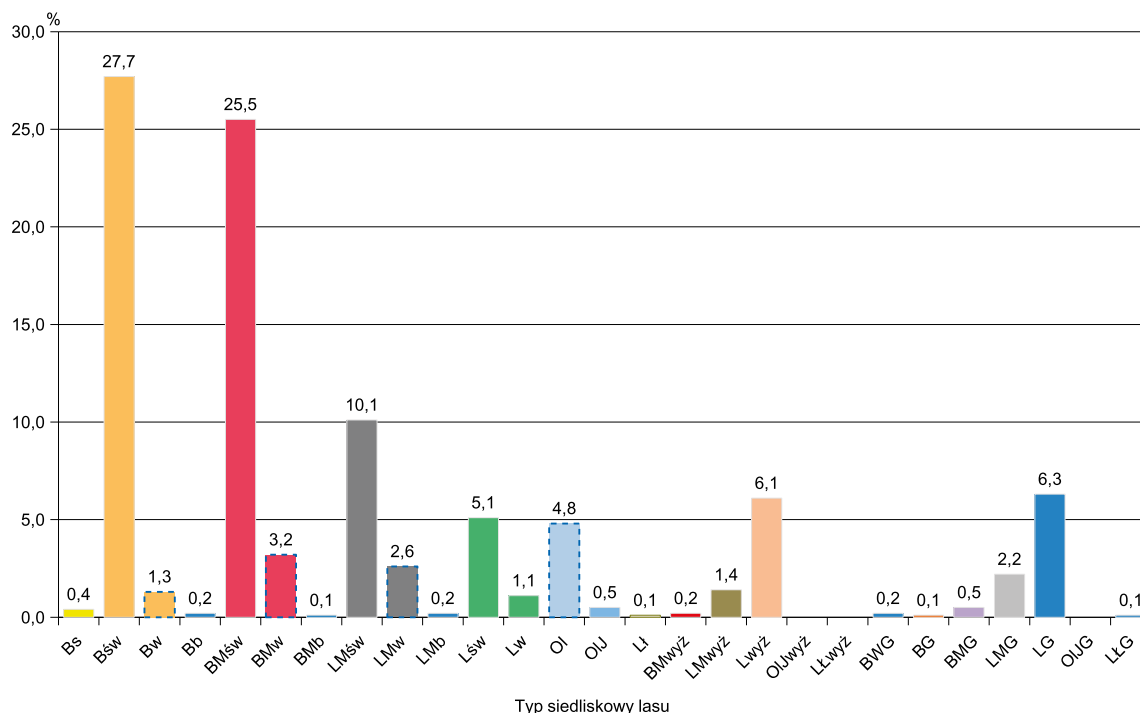
Tabela III-2. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY PRYWATNE

Typ siedliskowy lasu	Miąższność brutto ogółem na gruntach leśnych		Miąższność grubizny brutto w % – ogółem											ogółem na gruntach leśnych
			na gruntach leśnych niezalesionych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku										
	tys. m ³	%		prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Bs	794,5	0,2	0,3		0,4	13,6	48,6	23,7	10,2	2,8	0,4		99,7	100,0
Bśw	86 557,1	24,4	0,2		0,9	10,3	45,0	28,6	11,6	2,8	0,5	0,1	99,8	100,0
Bw	4 039,8	1,1	0,3		0,8	8,3	24,8	42,4	19,2	3,6	0,5	0,1	99,7	100,0
Bb	271,6	0,1	0,6		0,3	11,2	33,7	33,0	12,9	2,5	0,8	5,0	99,4	100,0
BMśw	86 654,3	24,4	0,2		1,0	9,0	39,6	32,6	13,0	3,5	0,7	0,4	99,8	100,0
BMw	10 664,0	3,0	0,3	0,1	0,9	10,3	25,6	38,8	19,6	3,3	0,5	0,6	99,7	100,0
BMb	361,0	0,1	0,7		0,6	13,3	30,0	24,0	17,5	6,3	5,6	2,0	99,3	100,0
LMśw	37 721,9	10,6	0,2		0,6	6,6	27,1	35,4	16,9	5,0	1,6	6,6	99,8	100,0
LMw	7 910,9	2,2	0,6	0,1	1,2	11,1	33,3	34,3	10,3	1,6	0,6	6,9	99,4	100,0
LMb	656,8	0,2	0,9	0,1	1,0	12,9	34,1	28,6	14,2	4,2	1,9	2,1	99,1	100,0
Lśw	19 135,3	5,4	0,2		0,4	6,1	24,7	31,6	18,2	6,0	5,2	7,6	99,8	100,0
Lw	3 706,4	1,0	0,6	0,1	1,1	9,0	26,7	34,6	13,0	2,9	2,8	9,2	99,4	100,0
OI	14 280,8	4,0	0,6		1,5	12,2	35,9	42,6	6,5	0,5	0,1	0,1	99,4	100,0
OIJ	1 753,7	0,5	0,5	0,1	1,2	9,3	30,7	37,3	10,1	2,9	0,5	7,4	99,5	100,0
LI	378,0	0,1	2,6	0,1	1,0	8,2	18,8	29,9	12,7	5,9	16,4	4,4	97,4	100,0
BMwyż	902,4	0,3	0,1		0,4	6,2	28,2	34,1	15,7	7,1	0,9	7,3	99,9	100,0
LMwyż	5 971,9	1,7	0,1		0,3	4,2	18,2	36,3	20,1	6,0	1,5	13,3	99,9	100,0
Lwyż	27 094,0	7,6	0,1	0,1	0,2	3,4	15,8	39,7	24,0	4,6	1,2	10,9	99,9	100,0
OIJwyż	188,3	0,1	0,3	0,2	0,9	21,7	43,3	26,4	4,4	0,4		2,4	99,7	100,0
LŁwyż	114,9		0,3	0,3	1,0	20,6	38,2	25,0	5,2	1,9	3,9	3,6	99,7	100,0
BWG	540,5	0,2	0,1	0,2		0,5	13,7	10,2	22,8	16,9	28,8	6,8	99,9	100,0
BG	241,1	0,1	0,9		0,1	11,6	29,2	36,9	10,5	0,3	6,7	3,8	99,1	100,0
BMG	2 189,2	0,6	0,2	0,2	0,1	2,9	18,0	20,7	19,0	12,8	17,9	8,2	99,8	100,0
LMG	10 447,8	2,9	0,1	0,2	0,1	3,3	17,6	33,7	19,2	6,2	5,7	13,9	99,9	100,0
LG	32 482,0	9,1	0,1	0,1	0,1	2,6	17,2	32,1	21,5	7,0	5,1	14,2	99,9	100,0
OIJG	50,9		0,5	0,1	1,0	24,8	34,7	23,6	12,1	0,4		2,8	99,5	100,0
LŁG	190,3	0,1	0,6	0,2	0,6	15,0	48,2	18,5	8,9	1,2	4,5	2,3	99,4	100,0
RAZEM	355 299,4	100,0	0,2	0,1	0,7	7,8	32,6	33,2	15,2	4,1	1,7	4,4	99,8	100,0

Tabela III-3. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA SIEDLISK WEDŁUG ZASIĘGÓW WOJEWÓDZTW – LASY PRYWATNE

Województwo	Typ siedliskowy lasu w %																											
	Bs	Bśw	Bw	Bb	BMśw	BMw	BMb	LMśw	LMw	LMb	Lśw	Lw	OI	OIJ	LJ	BMwyż	LMwyż	Lwyż	OIwyż	LLwyż	BWG	BG	BMG	LMG	LG	OIJG	LLG	ogółem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
DOLNOŚLĄSKIE	2,5	0,1			14,9	1,1		13,6	4,4		7,6	6,6	1,6	0,9	0,7	0,5	13,7	7,1	0,4	0,2			1,2	14,9	7,2	0,6	0,2	100,0
KUJAWSKO-POMORSKIE	1,2	29,6	0,3	0,2	40,2	1,4	0,1	9,2	2,1	0,3	3,7	1,7	8,8	0,9	0,3													100,0
LUBELSKIE	0,2	16,4	2,3	0,4	26,9	5,2	0,1	20,8	4,1	0,1	15,7	0,5	3,1		0,1	0,1	0,6	3,4										100,0
LUBUSKIE	0,1	25,9			38,2	1,0		18,6	3,7	0,1	4,4	3,0	2,6	1,1	1,3													100,0
ŁÓDZKIE	0,7	45,5	1,5	0,1	36,9	3,0		5,1	1,5		0,8	0,4	4,2	0,2	0,1													100,0
MAŁOPOLSKIE	1,3	0,1			2,9	0,4		1,0	0,6		0,3	0,2	0,5	0,2	0,1	0,6	4,5	23,3	0,2	0,1	1,4	0,8	3,9	14,4	42,7	0,1	0,4	100,0
MAZOWIECKIE	0,6	41,6	1,8		29,5	3,9		7,6	3,2	0,1	2,2	1,3	6,3	0,4	0,1		1,1	0,3										100,0
OPOLSKIE		14,4	0,2		42,2	4,7	0,2	13,8	6,2	0,2	7,2	4,7	1,4	0,7	0,8		1,2	1,7					0,1	0,3				100,0
PODKARPACKIE		14,7	1,4	0,2	18,2	3,6		5,5	2,3		1,1	0,4	1,9	0,3	0,1	0,2	1,3	39,9	0,4	0,2				8,1				100,0
PODLASKIE	0,1	32,9	0,6	0,5	28,1	2,7	0,2	11,5	3,5	0,8	4,2	1,6	11,9	1,4														100,0
POMORSKIE	1,6	41,0	0,4	0,2	32,4	1,4	0,6	15,2	1,0	0,3	3,9	0,3	1,5	0,1	0,1													100,0
ŚLĄSKIE	0,1	17,3	1,0	0,1	23,6	3,2	0,1	7,4	1,9		2,1	0,8	1,0	0,1		1,3	2,0	3,2	0,1		0,3		1,1	10,1	22,9	0,1	0,2	100,0
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,3	37,1	2,2	0,1	26,6	7,3	0,1	9,8	1,6		2,5	0,4	2,5	0,1	0,1	1,5	4,1	2,7					0,3	0,7				100,0
WARMINSKO-MAZURSKIE		8,3	0,1	0,2	19,7	1,8	1,2	22,5	2,7	2,2	25,7	3,3	9,5	2,5	0,3													100,0
WIELKOPOLSKIE	1,4	49,2	1,6		30,2	2,2		5,2	1,5		2,2	1,2	4,6	0,5	0,2													100,0
ZACHODNIOPOMORSKIE		7,9	0,2	0,1	26,6	1,6	0,4	30,5	4,6	0,8	15,3	2,5	8,0	1,3	0,2													100,0
RAZEM	0,4	27,7	1,3	0,2	25,5	3,2	0,1	10,1	2,6	0,2	5,0	1,1	4,8	0,5	0,1	0,2	1,4	6,1	0,1	0,2	0,1	0,5	2,2	6,3	0,1	0,1	100,0	

Rysunek III-1. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY PRYWATNE

1.2. Struktura powierzchniowo-mięszościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i mięszości drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela III-4, natomiast zestawienie powierzchni zgeneralizowane do układu według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela III-5. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek III-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) w lasach prywatnych według stanu na 31 grudnia 2015 r. wynosiła 1 765 068 ha, w tym:

– grunty zalesione	1 697 211 ha,	tj.	96,2%
– grunty niezalesione	67 857 ha,	tj.	3,8%
	1 765 068 ha,	tj.	100,0%

Natomiast struktura powierzchni leśnej na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących jest następująca:

– gatunki iglaste	1 187 668 ha,	tj.	70,0%
– gatunki liściaste	509 543 ha,	tj.	30,0%
	1 697 211 ha,	tj.	100,0%

Udział powierzchniowy według 40-letnich klas wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]
Grunty leśne niezalesione	67 857	3,8
I i II klasa wieku (1–40 lat)	416 096	23,6
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	949 073	53,8
V i starsze oraz KO, KDO, BP	332 042	18,8
Razem	1 765 068	100,0

1.2.2. Struktura mięszościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji na 1 stycznia 2016 r. ogólna mięszość grubizny brutto na powierzchni leśnej w lasach prywatnych wynosi 355 299,4 tys. m³. Zestawienie mięszości grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku przedstawiają tabele III-4 oraz III-6.

Z danych, które przedstawia tabela III-4, wynika, że mięszość grubizny brutto na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną), w podziale na grunty zalesione i niezalesione, przedstawia się następująco:

– grunty zalesione	354 552,7 tys. m ³ ,	tj.	99,8%
– grunty niezalesione	746,7 tys. m ³ ,	tj.	0,2%
	355 299,4 tys. m ³ ,	tj.	100,0%

Tabela III-4. POWIERZCHNIOWO-MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY PRYWATNE

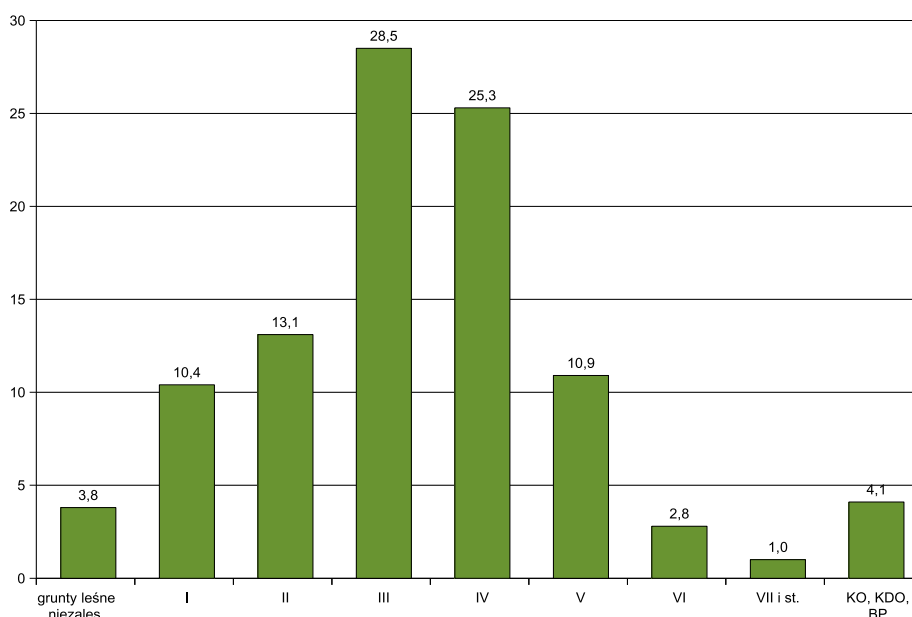
Gatunek panujący	Powierzchnia w ha/miąższość grubizny brutto w tys. m ³																	Ogółem grunty leśne bez zw. z gosp. leśną																			
	grunty leśne niezales.	I						II						III						IV						V						VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha/lys. m ³	% zal.
		prze- stoje	a	b	5	6	7	8	9	a	b	10	11	12	a	b	13	14	15	16	17	18	19														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19																			
P	44 261	30 189	93 921	60 436	73 384	133 927	205 678	151 924	110 631	77 685	42 066	30 579	6 802	20 901	1 038 123	1 082 384	95,9																				
M	427,2	8,6	1 327,8	4 635,9	12 278,7	29 965,7	50 933,7	39 958,1	28 654,0	20 001,4	10 924,0	7 918,1	1 821,9	4 560,2	213 053,0	213 480,2	99,8																				
P	1 806	790	4 295	4 026	4 687	6 940	8 978	9 263	7 944	5 861	3 461	3 544	2 505	8 811	71 105	72 911	97,5																				
M	25,6	1,2	28,5	229,9	741,3	1 730,4	2 645,9	2 987,1	2 821,2	2 137,8	1 141,3	1 216,1	920,7	2 219,2	18 855,7	18 881,3	99,9																				
P	2 553	77	2 144	2 285	3 038	4 547	6 717	11 793	12 751	11 380	6 929	4 141	1 476	11 162	78 440	80 993	96,8																				
M	38,4	0,4	7,1	37,6	433,1	1 243,0	2 527,2	4 679,5	5 358,9	4 817,4	2 926,2	1 690,6	694,1	3 356,9	27 791,7	27 830,1	99,9																				
P	48 620	31 056	100 360	66 747	81 109	145 414	221 373	172 980	131 326	94 926	52 456	38 264	10 783	40 874	1 187 668	1 236 288	96,1																				
M	491,2	10,2	1 363,4	4 903,4	13 453,1	32 939,1	56 106,8	47 624,7	36 834,1	26 956,6	14 991,5	10 824,8	3 436,7	10 136,3	259 700,4	260 191,6	99,8																				
P	2 624	466	2 814	1 917	2 040	3 232	5 960	9 530	11 847	9 457	5 614	4 858	3 777	9 905	71 417	74 041	96,5																				
M	36,8	0,5	15,3	45,2	217,0	669,4	1 427,2	2 500,0	3 454,8	2 951,6	1 815,1	1 679,4	1 479,1	2 348,5	18 613,7	18 650,5	99,8																				
P	7 793	1 866	6 559	5 048	4 523	6 051	9 684	15 152	16 035	11 157	5 567	5 223	3 517	2 434	92 816	100 609	92,3																				
M	121,9	3,2	42,9	249,7	575,6	1 102,0	2 090,9	3 600,9	3 834,7	2 863,2	1 531,0	1 580,3	1 192,8	480,2	19 163,0	19 284,9	99,4																				
P	2	25	481	880	2 186	5 495	7 154	6 361	2 965	1 072	299	80	48	3 794	30 840	30 842	100,0																				
M		5,5	0,1	5,0	53,5	267,6	889,2	1 356,4	1 348,0	677,7	257,0	70,7	14,8	493,5	5 458,7	5 458,7	100,0																				
P	123	1 283	25 498	20 212	17 705	20 478	26 204	24 027	11 174	3 269	1 006	312	98	7 452	158 718	158 841	99,9																				
M	1,2	9,7	649,8	1 614,6	2 442,0	3 551,9	5 090,9	4 936,0	2 325,2	681,0	201,7	67,0	13,9	1 051,3	22 656,0	22 657,2	100,0																				
P	8 594	4 077	8 713	8 955	13 847	18 975	25 875	25 793	15 424	4 908	1 258	465	65	5 580	133 935	142 529	94,0																				
M	94,0	45,2	336,8	952,7	2 161,9	3 621,3	5 613,6	5 963,6	3 798,6	1 268,7	354,8	147,8	22,6	767,8	25 069,9	25 163,9	99,6																				
P	55	10	31	89	193	356	450	228	153	57	23	7	3	284	1 884	1 939	97,2																				
M	0,9	0,1	1,4	17,2	36,6	87,1	99,8	50,8	30,3	14,0	4,9	1,4	0,8	47,4	392,1	393,0	99,8																				
P	46	58	1 123	2 842	3 383	3 294	3 167	1 951	965	574	213	231	181	1 951	19 933	19 979	99,8																				
M	0,7	0,6	46,1	309,2	551,2	633,6	703,4	428,3	229,6	154,8	54,2	70,4	56,2	254,8	3 498,9	3 499,6	100,0																				
P	19 237	7 785	45 219	39 943	43 877	57 881	78 494	83 042	58 563	30 494	13 980	11 176	7 689	31 400	509 543	528 780	96,4																				
M	255,5	59,4	1 097,3	3 242,1	6 251,9	10 554,5	16 382,2	18 827,6	14 350,9	8 190,3	4 032,4	3 566,0	2 780,2	5 443,5	94 852,3	95 107,8	99,7																				
RAZEM	67 857	38 841	145 579	106 690	124 986	203 295	299 867	256 022	189 889	125 420	66 436	49 440	18 472	72 274	1 697 211	1 765 068	96,2																				
	746,7	69,6	2 460,7	8 145,5	19 705,0	43 493,6	72 489,0	66 452,3	51 185,0	35 146,9	19 023,9	14 390,8	6 216,9	15 579,8	354 552,7	355 299,4	99,8																				

Tabela III-5. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY PRYWATNE

Gatunek panujący	Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną		
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku											
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
So	P	44 261	124 110	133 820	339 605	262 555	119 751	30 579	6 802	20 901	1 038 123	1 082 384	61,4
	%	4,1	11,5	12,4	31,3	24,3	11,1	2,8	0,6	1,9	95,9	100,0	
Św	P	1 806	5 085	8 713	15 918	17 207	9 322	3 544	2 505	8 811	71 105	72 911	4,1
	%	2,5	7,0	11,9	21,8	23,6	12,8	4,9	3,4	12,1	97,5	100,0	
Jd	P	2 553	2 221	5 323	11 264	24 544	18 309	4 141	1 476	11 162	78 440	80 993	4,6
	%	3,2	2,7	6,6	13,9	30,3	22,6	5,1	1,8	13,8	96,8	100,0	
Bk	P	2 624	3 280	3 957	9 192	21 377	15 071	4 858	3 777	9 905	71 417	74 041	4,2
	%	3,5	4,4	5,3	12,4	28,9	20,4	6,6	5,1	13,4	96,5	100,0	
Db	P	7 793	8 425	9 571	15 735	31 187	16 724	5 223	3 517	2 434	92 816	100 609	5,7
	%	7,7	8,4	9,5	15,6	31,1	16,6	5,2	3,5	2,4	92,3	100,0	
Gb	P	2	506	3 066	12 649	9 326	1 371	80	48	3 794	30 840	30 842	1,7
	%		1,6	9,9	41,1	30,2	4,4	0,3	0,2	12,3	100,0	100,0	
Brz	P	123	26 781	37 917	46 682	35 201	4 275	312	98	7 452	158 718	158 841	9,0
	%	0,1	16,9	23,9	29,2	22,2	2,7	0,2	0,1	4,7	99,9	100,0	
Oi	P	8 594	12 790	22 802	44 850	41 217	6 166	465	65	5 580	133 935	142 529	8,1
	%	6,0	9,0	16,0	31,6	28,9	4,3	0,3		3,9	94,0	100,0	
Tp	P	55	41	282	806	381	80	7	3	284	1 884	1 939	0,1
	%	2,8	2,1	14,5	41,7	19,7	4,1	0,4	0,1	14,6	97,2	100,0	
Os	P	46	1 181	6 225	6 461	2 916	787	231	181	1 951	19 933	19 979	1,1
	%	0,2	5,9	31,2	32,3	14,6	3,9	1,2	0,9	9,8	99,8	100,0	
RAZEM	P	67 857	184 420	231 676	503 162	445 911	191 856	49 440	18 472	72 274	1 697 211	1 765 068	100,0
	%	3,8	10,4	13,1	28,5	25,3	10,9	2,8	1,0	4,1	96,2	100,0	

Rysunek III-2. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – LASY PRYWATNE

Tabela III-6. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY PRYWATNE

Gatunek panujący	Miąższność grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną	
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										tys. m ³	%
		prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
M	427,2	64,9	1 336,4	16 914,6	80 899,4	68 612,1	30 925,4	7 918,1	1 821,9	4 560,2	213 053,0	213 480,2	60,2
So	%	0,2	0,6	7,9	38,0	32,1	14,5	3,7	0,9	2,1	99,8	100,0	
M	25,6	35,1	29,7	971,2	4 376,3	5 808,3	3 279,1	1 216,1	920,7	2 219,2	18 855,7	18 881,3	5,3
Św	%	0,1	0,2	5,1	23,2	30,7	17,4	6,4	4,9	11,8	99,9	100,0	
M	38,4	19,7	7,5	470,7	3 770,2	10 038,4	7 743,6	1 690,6	694,1	3 356,9	27 791,7	27 830,1	7,8
Jd	%	0,1	0,1	1,7	13,5	36,1	27,8	6,1	2,5	12,1	99,9	100,0	
M	36,8	10,6	15,8	262,2	2 096,6	5 954,8	4 766,7	1 679,4	1 479,1	2 348,5	18 613,7	18 650,5	5,2
Bk	%	0,2	0,1	0,1	1,4	11,2	31,9	25,6	9,0	12,6	99,8	100,0	
M	121,9	15,6	46,1	825,3	3 192,9	7 435,6	4 394,2	1 580,3	1 192,8	480,2	19 163,0	19 284,9	5,4
Db	%	0,6	0,1	0,2	4,3	16,6	38,5	22,8	8,2	2,5	99,4	100,0	
M		5,5	5,1	321,1	2 245,6	2 025,7	327,7	19,7	14,8	493,5	5 458,7	5 458,7	1,5
Gb	%	0,1	0,1	5,9	41,1	37,1	6,0	0,4	0,3	9,0	100,0	100,0	
M	1,2	21,0	659,5	4 056,6	8 642,8	7 261,2	882,7	67,0	13,9	1 051,3	22 656,0	22 657,2	6,4
Brz	%	0,1	2,9	17,9	38,2	32,0	3,9	0,3	0,1	4,6	100,0	100,0	
M	94,0	14,5	382,0	3 114,6	9 234,9	9 762,2	1 623,5	147,8	22,6	767,8	25 069,9	25 163,9	7,1
OI	%	0,4	0,1	1,5	12,4	36,7	38,6	6,5	0,6	3,1	99,6	100,0	
M	0,9	0,3	1,5	53,8	186,9	81,1	18,9	1,4	0,8	47,4	392,1	393,0	0,1
Tp	%	0,2	0,1	0,4	13,7	47,5	20,6	4,8	0,4	12,1	99,8	100,0	
M	0,7	6,5	46,7	860,4	1 337,0	657,9	209,0	70,4	56,2	254,8	3 498,9	3 499,6	1,0
Os	%	0,2	1,3	24,6	38,2	18,8	6,0	2,0	1,6	7,3	100,0	100,0	
M	746,7	193,7	2 530,3	27 850,5	115 982,6	117 637,3	54 170,8	14 390,8	6 216,9	15 579,8	354 552,7	355 299,4	100,0
RAZEM	%	0,2	0,1	0,7	7,8	32,7	33,1	15,2	4,1	1,7	99,8	100,0	

Natomiast struktura miąższności drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących przedstawia się następująco:

- gatunki iglaste 259 700,4 tys. m³, tj. 73,2%
- gatunki liściaste 94 852,3 tys. m³, tj. 26,8%
- 354 552,7 tys. m³, tj. 100,0%

Miąższność grubizny brutto ujęta w 40-letnich klasach wieku przedstawia się zaś następująco:

Klasa wieku	Miąższność [tys. m ³]	Miąższność [%]
Grunty leśne niezalesione	746,7	0,2
Prze- stoje na gruntach zalesionych	193,7	0,1
I i II klasa wieku (1–40 lat)	30 380,8	8,5
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	233 619,9	65,8
V i starsze oraz KO, KDO, BP	90 358,3	25,4
Razem	355 299,4	100,0

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

1.3.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w lasach prywatnych wynosi 57 lat (patrz tabela III-7), natomiast z uwzględnieniem powierzchni leśnej niezalesionej – 55 lat. Najwyższy przeciętny wiek (na powierzchni leśnej zalesionej) wykazują drzewostany bukowe (77 lat) oraz jodłowe (74 lata), natomiast najniższy – drzewostany topolowe, olchowe, osikowe i brzożowe. O przeciętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przeciętny wiek drzewostanów sosnowych (55 lat), które zajmują 61,4% ogólnej powierzchni leśnej. W tabeli III-7 przedstawiono ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższności grubizny w lasach prywatnych na gruntach leśnych zalesionych.

Tabela III-7. PROCENTOWY UDZIAŁ GATUNKÓW PANUJĄCYCH W OGÓLNEJ POWIERZCHNI I MIĄŻSZOŚCI NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – LASY PRYWATNE

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przeciętna zasobność na grun. leś. zalesionych	Przeciętny wiek
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m ³	%	m ³ /ha grub. brutto	lata
1	2	3	4	5	6	7
So, Md	1 038 123	61,4	213 053,0	60,2	205	55
Św	71 105	4,1	18 855,7	5,3	265	65
Jd	78 440	4,6	27 791,7	7,8	354	74
Bk	71 417	4,2	18 613,7	5,2	261	77
Db, Kl, Wz	92 816	5,7	19 163,0	5,4	206	66
Gb	30 840	1,7	5 458,7	1,5	177	58
Brz	158 718	9,0	22 656,0	6,4	143	45
OI	133 935	8,1	25 069,9	7,1	187	51
Tp	1 884	0,1	392,1	0,1	208	52
Os	19 933	1,1	3 498,9	1,0	176	48
Ogółem	1 697 211	100,0	354 552,7	100,0	209	57

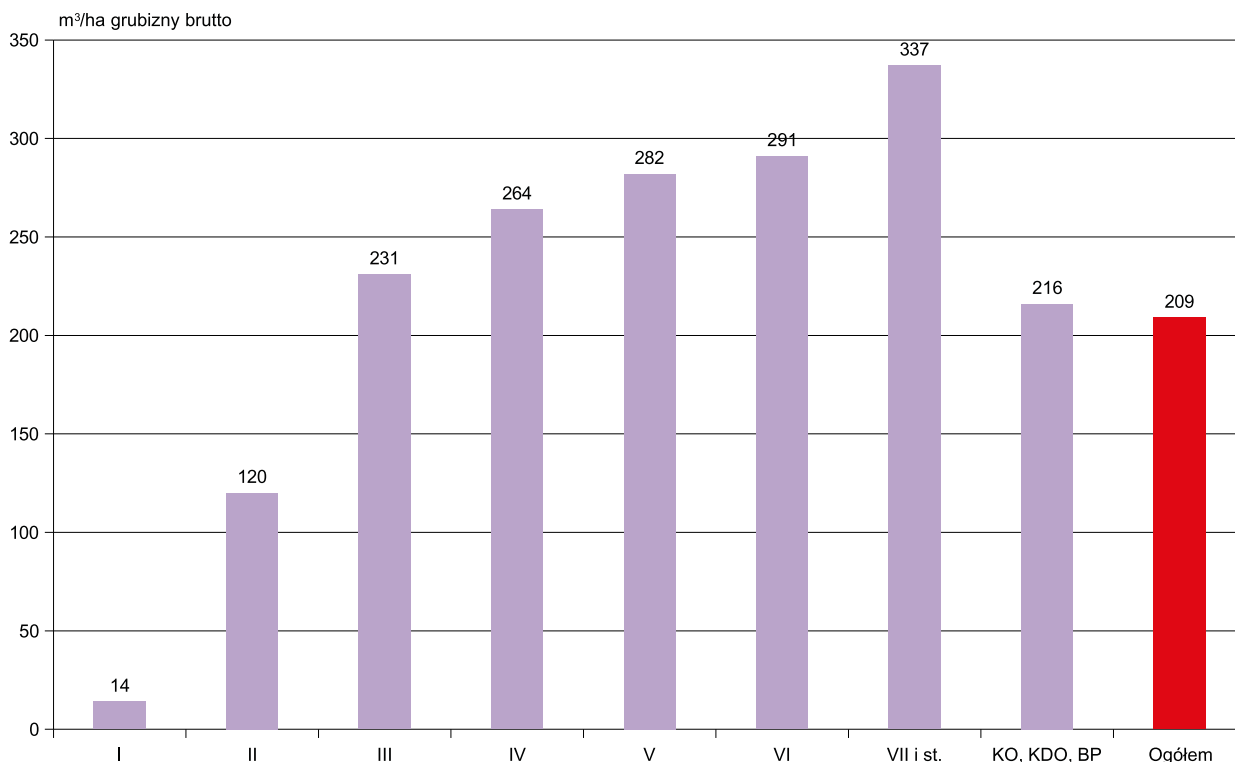
1.3.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność, w m³ grubizny brutto na 1 ha powierzchni zalesionej, według gatunków panujących przedstawia tabela III-7, według klas wieku – tabela III-8. Ponadto przeciętną zasobność według klas wieku obrazuje rysunek III-3.

Przeciętna zasobność wszystkich drzewostanów w lasach prywatnych na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 209 m³/ha grubizny brutto, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 201 m³/ha.

Tabela III-8. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ GRUBIZNY BRUTTO WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH I KLAS WIEKU – LASY PRYWATNE

Gatunek panujący	Przeciętna zasobność w m ³ /ha										ogółem na powierzchni leśnej
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasy wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
So	10	11	126	238	261	258	259	268	218	205	197
Św	14	6	111	275	338	352	343	368	252	265	259
Jd	15	3	88	335	409	423	408	470	301	354	344
Bk	14	5	66	228	279	316	346	392	237	261	252
Db	16	5	86	203	238	263	303	339	197	206	192
Gb		10	105	178	217	239	247	306	130	177	177
Brz	10	25	107	185	206	206	215	142	141	143	143
OI	11	30	137	206	237	263	318	346	138	187	177
Tp	17	37	191	232	213	235	196	296	167	208	203
Os	16	40	138	207	226	265	305	311	131	176	175
Ogółem	11	14	120	231	264	282	291	337	216	209	201

Rysunek III-3. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – LASY PRYWATNE

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku

Strukturę powierzchniową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela III-9 (dodatkowo powierzchnię lasów prywatnych według województw obrazuje rysunek III-4). Wyższy niż przeciętny w lasach prywatnych (18,8%) udział drzewostanów V i starszych klas wieku występuje w województwach: małopolskim – 38,4%, opolskim – 27,8%, dolnośląskim – 26,8%, podkarpackim – 26,6% i śląskim – 26,5%. Udział tych drzewostanów, nieco wyższy od przeciętnej w lasach własności prywatnej, zarejestrowano także w województwach: zachodniopomorskim, lubuskim, lubelskim. W pozostałych województwach udział powierzchniowy drzewostanów V i starszych klas wieku jest niższy od przeciętnego. Najniższy udział tych drzewostanów występuje w województwach wielkopolskim – 11,1%, łódzkim – 11,1% i kujawsko-pomorskim – 7,7%.

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku

Strukturę miąższościową lasów prywatnych według województw przedstawia tabela III-10 (wielkości zasobów drzewnych według województw przedstawia dodat-

Tabela III-9. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY PRYWATNE

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne		
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku											
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	P	938	3 858	2 016	4 185	4 023	2 681	1 014	645	1 179	19 601	20 539	1,1
	%	4,6	18,8	9,8	20,4	19,6	13,1	4,9	3,1	5,7	95,4	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	P	2 096	8 144	10 297	17 714	7 054	2 194	628	274	630	46 935	49 031	2,8
	%	4,3	16,6	21,0	36,0	14,4	4,5	1,3	0,6	1,3	95,7	100,0	
LUBELSKIE	P	6 691	23 861	26 744	62 822	70 951	33 173	5 449	1 230	8 164	232 394	239 085	13,5
	%	2,8	10,0	11,2	26,3	29,6	13,9	2,3	0,5	3,4	97,2	100,0	
LUBUSKIE	P	315	2 312	1 653	3 827	1 847	1 247	532	336	427	12 181	12 496	0,7
	%	2,5	18,5	13,2	30,6	14,8	10,0	4,3	2,7	3,4	97,5	100,0	
ŁÓDZKIE	P	6 781	14 814	17 587	46 676	32 204	10 801	2 577	444	1 085	126 188	132 969	7,5
	%	5,1	11,1	13,2	35,3	24,2	8,1	1,9	0,3	0,8	94,9	100,0	
MAŁOPOLSKIE	P	3 409	5 197	14 308	36 922	57 417	30 352	9 603	6 983	25 813	186 595	190 004	10,8
	%	1,8	2,7	7,5	19,4	30,2	16,0	5,1	3,7	13,6	98,2	100,0	
MAZOWIECKIE	P	17 083	44 486	51 907	114 371	95 713	31 692	7 322	2 090	6 528	354 109	371 192	21,0
	%	4,6	12,0	14,0	30,7	25,8	8,5	2,0	0,6	1,8	95,4	100,0	
OPOLSKIE	P	260	1 695	1 443	2 994	2 572	1 850	850	395	350	12 149	12 409	0,7
	%	2,1	13,7	11,6	24,1	20,7	14,9	6,9	3,2	2,8	97,9	100,0	
PODKARPACKIE	P	3 533	11 250	14 134	23 072	35 996	18 990	4 017	357	8 529	116 345	119 878	6,8
	%	2,9	9,4	11,8	19,2	30,1	15,8	3,4	0,3	7,1	97,1	100,0	
PODLASKIE	P	11 269	15 839	27 682	62 599	53 027	21 186	5 705	845	4 942	191 825	203 094	11,5
	%	5,5	7,8	13,6	31,0	26,1	10,4	2,8	0,4	2,4	94,5	100,0	
POMORSKIE	P	3 087	10 196	14 030	28 077	12 378	5 128	1 775	647	1 200	73 431	76 518	4,3
	%	4,0	13,3	18,3	36,8	16,2	6,7	2,3	0,8	1,6	96,0	100,0	
ŚLĄSKIE	P	3 244	4 641	9 538	19 817	20 899	11 405	2 843	1 248	5 500	75 891	79 135	4,5
	%	4,1	5,9	12,1	25,0	26,4	14,4	3,6	1,6	6,9	95,9	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P	3 247	12 789	16 164	27 090	21 006	8 940	2 085	335	3 309	91 718	94 965	5,4
	%	3,4	13,5	17,0	28,5	22,1	9,4	2,2	0,4	3,5	96,6	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	P	2 131	9 601	8 518	15 568	12 373	4 695	2 425	1 156	2 763	57 099	59 230	3,4
	%	3,6	16,2	14,4	26,2	20,9	7,9	4,1	2,0	4,7	96,4	100,0	
WIELKOPOLSKIE	P	2 983	11 468	13 049	31 900	15 408	5 732	1 846	938	822	81 163	84 146	4,8
	%	3,5	13,6	15,5	38,0	18,3	6,8	2,2	1,1	1,0	96,5	100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE	P	790	4 269	2 606	5 528	3 043	1 790	769	549	1 033	19 587	20 377	1,2
	%	3,9	20,9	12,8	27,1	14,9	8,8	3,8	2,7	5,1	96,1	100,0	
RAZEM	P	67 857	184 420	231 676	503 162	445 911	191 856	49 440	18 472	72 274	1 697 211	1 765 068	100,0
	%	3,8	10,4	13,1	28,6	25,3	10,9	2,8	1,0	4,1	96,2	100,0	

Rysunek III-4. POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w ha) – LASY PRYWATNE

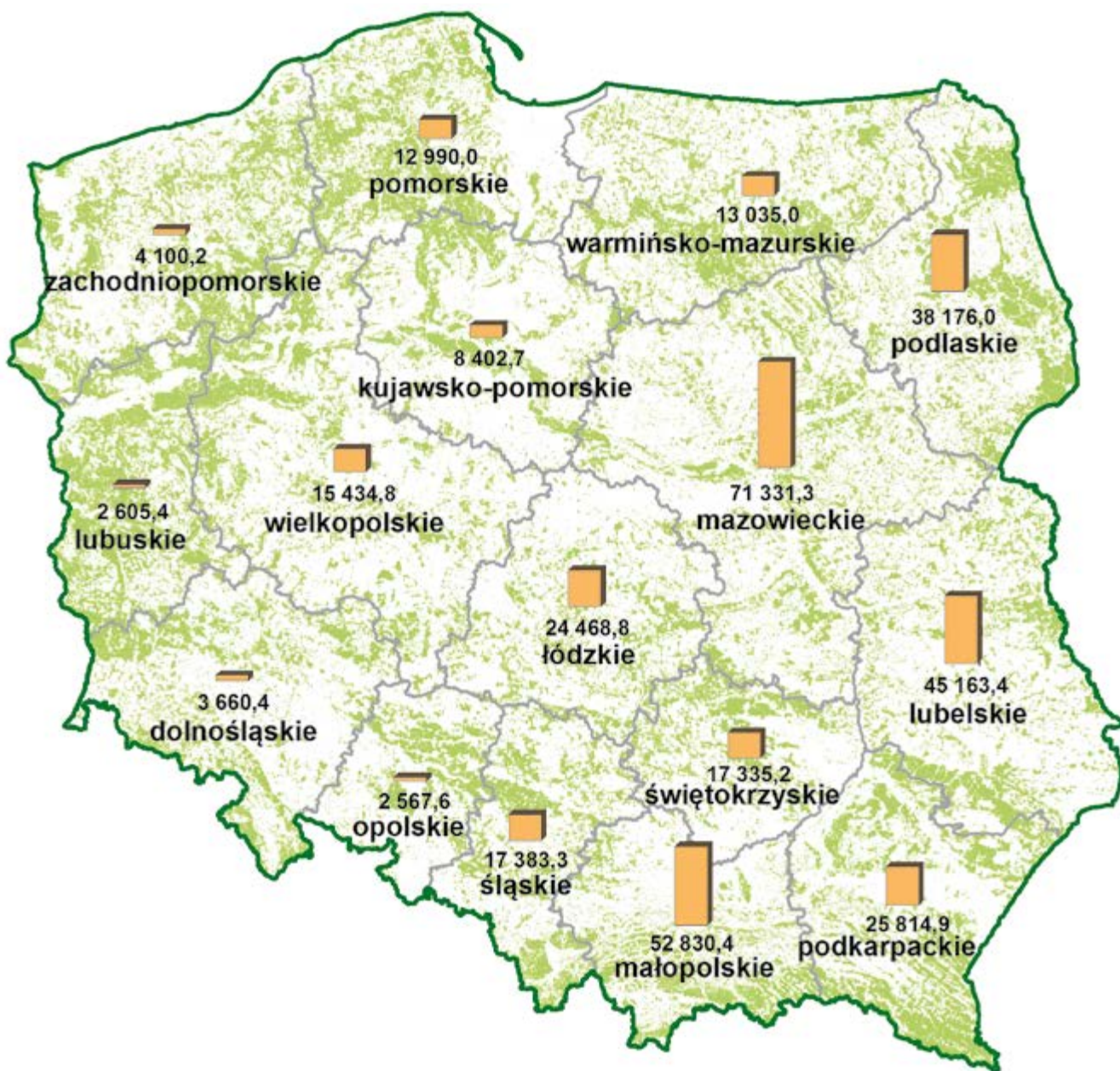
kowo rysunek III-5). Udział miąższości drzewostanów V klasy wieku i starszych waha się między województwami w granicach od 11,4% do 43,8% ogólnej wielkości zasobów drzewnych, przy przeciętnym ich udziale – 25,4%. Najniższy udział miąższości tych drzewostanów występuje w województwach: kujawsko-pomorskim – 11,4%, łódzkim – 14,1%, wielkopolskim – 14,9% i pomorskim – 16,2%; najwyższy zaś w województwach: małopolskim – 43,8%, dolnośląskim – 39,5%, opolskim – 35,5% oraz podkarpackim – 33,9%.

nów występuje w województwach: kujawsko-pomorskim – 11,4%, łódzkim – 14,1%, wielkopolskim – 14,9% i pomorskim – 16,2%; najwyższy zaś w województwach: małopolskim – 43,8%, dolnośląskim – 39,5%, opolskim – 35,5% oraz podkarpackim – 33,9%.

Tabela III-10. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY PRYWATNE

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem na gruntach leśnych		
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										tys. m ³	%	
		przestoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
DOLNOŚLĄSKIE	M	16,6	6,5	36,9	257,5	944,9	953,8	712,7	288,0	201,3	242,2	3 643,8	3 660,4	1,0
	%	0,5	0,2	1,0	7,0	25,8	26,0	19,5	7,9	5,5	6,6	99,5	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	M	26,0	4,8	137,8	1 274,6	4 207,8	1 800,5	586,1	177,7	81,0	106,4	8 376,7	8 402,7	2,4
	%	0,3	0,1	1,6	15,2	50,0	21,4	7,0	2,1	1,0	1,3	99,7	100,0	
LUBELSKIE	M	85,0	11,5	388,7	3 073,4	13 253,5	16 885,3	8 358,1	1 427,1	334,3	1 346,5	45 078,4	45 163,4	12,7
	%	0,2		0,9	6,8	29,3	37,4	18,5	3,2	0,7	3,0	99,8	100,0	
LUBUSKIE	M	1,7	1,2	21,7	244,0	1 058,3	550,6	369,0	157,1	107,7	94,1	2 603,7	2 605,4	0,7
	%	0,1		0,8	9,4	40,7	21,1	14,2	6,0	4,1	3,6	99,9	100,0	
ŁÓDZKIE	M	90,5	17,7	230,3	2 303,1	10 779,1	7 612,9	2 525,8	605,5	118,1	185,8	24 378,3	24 468,8	6,9
	%	0,4	0,1	0,9	9,4	44,0	31,1	10,3	2,5	0,5	0,8	99,6	100,0	
MAŁOPOLSKIE	M	42,4	53,2	49,8	1 467,3	9 612,2	18 438,8	10 677,9	3 351,5	2 671,7	6 465,6	52 788,0	52 830,4	14,9
	%	0,1	0,1	0,1	2,8	18,2	34,9	20,2	6,3	5,1	12,2	99,9	100,0	
MAZOWIECKIE	M	178,4	29,1	535,0	6 260,5	26 248,8	25 526,1	8 568,1	1 985,2	666,4	1 333,7	71 152,9	71 331,3	20,0
	%	0,3		0,7	8,8	36,8	35,8	12,0	2,8	0,9	1,9	99,7	100,0	
OPOLSKIE	M	2,5	2,6	29,1	205,8	753,6	662,0	520,9	216,4	101,1	73,6	2 565,1	2 567,6	0,7
	%	0,1	0,1	1,1	8,0	29,4	25,8	20,3	8,4	3,9	2,9	99,9	100,0	
PODKARPACKIE	M	41,7	19,3	123,7	1 645,6	5 405,5	9 853,4	5 723,3	1 179,2	101,2	1 722,0	25 773,2	25 814,9	7,3
	%	0,2	0,1	0,5	6,4	20,9	38,0	22,2	4,6	0,4	6,7	99,8	100,0	
PODLASKIE	M	107,7	6,2	229,3	3 271,0	13 926,5	12 847,7	5 429,9	1 401,6	221,3	734,8	38 068,3	38 176,0	10,7
	%	0,3		0,6	8,6	36,4	33,7	14,2	3,7	0,6	1,9	99,7	100,0	
POMORSKIE	M	24,3	7,1	130,9	1 655,5	6 070,1	2 989,9	1 273,8	466,8	172,2	199,4	12 965,7	12 990,0	3,7
	%	0,2	0,1	1,0	12,7	46,8	23,0	9,8	3,6	1,3	1,5	99,8	100,0	
ŚLĄSKIE	M	37,9	18,7	53,1	1 171,5	4 675,5	5 791,2	3 256,8	798,6	376,3	1 203,7	17 345,4	17 383,3	4,9
	%	0,2	0,1	0,3	6,7	26,9	33,4	18,7	4,6	2,2	6,9	99,8	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	M	38,4	5,3	196,9	1 895,2	5 995,9	5 295,0	2 443,2	585,7	105,0	774,6	17 296,8	17 335,2	4,9
	%	0,2		1,1	10,9	34,7	30,5	14,1	3,4	0,6	4,5	99,8	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	M	15,9	3,0	138,7	1 219,5	4 055,4	3 714,9	1 689,5	1 015,0	476,4	706,7	13 019,1	13 035,0	3,7
	%	0,1		1,1	9,4	31,0	28,5	13,0	7,8	3,7	5,4	99,9	100,0	
WIELKOPOLSKIE	M	29,9	5,7	177,9	1 561,1	7 550,9	3 810,9	1 407,6	463,7	276,8	150,3	15 404,9	15 434,8	4,3
	%	0,2		1,2	10,1	48,9	24,7	9,1	3,0	1,8	1,0	99,8	100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE	M	7,8	1,8	50,5	344,9	1 444,6	904,3	628,1	271,7	206,1	240,4	4 092,4	4 100,2	1,2
	%	0,2		1,2	8,4	35,3	22,1	15,3	6,6	5,0	5,9	99,8	100,0	
RAZEM	M	746,7	193,7	2 530,3	27 850,5	115 982,6	117 637,3	54 170,8	14 390,8	6 216,9	15 579,8	354 552,7	355 299,4	100,0
	%	0,2	0,1	0,7	7,8	32,6	33,1	15,2	4,1	1,7	4,4	99,8	100,0	

Rysunek III-5. ZASOBY DRZEWNE WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w tys. m³ grubizny brutto) – LASY PRYWATNE

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących

Strukturę powierzchniową według gatunków panujących oraz województw przedstawia tabela III-11. Drzewostany z panującymi gatunkami Św, Jd, Bk (tabela III-11) – wykazującymi przeważnie wyższe zasobności

niż drzewostany z panującymi So, Db, Brz – występują głównie w górach i na Pomorzu. Łącznie największy udział tych gatunków występuje w województwach: małopolskim – 64,1%, śląskim – 34,4% i podkarpackim – 26,5%. Bliski średniego w kraju (12,9%) łączny udział Św, Jd i Bk występuje w województwach dolnośląskim, zachodniopomorskim i warmińsko-mazurskim.

Tabela III-11. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY PRYWATNE

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem		
	gatunek panujący												
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	OI	Tp, Lp, Wb	Os	ha	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	P	5 691	2 332	57	744	6 489	61	2 115	1 981	98	971	20 539	1,1
	%	27,7	11,4	0,3	3,6	31,6	0,3	10,3	9,6	0,5	4,7	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	P	36 838	222	1	119	2 077	185	3 528	5 536	136	389	49 031	2,8
	%	75,1	0,5		0,2	4,2	0,4	7,2	11,3	0,3	0,8	100,0	
LUBELSKIE	P	140 449	918	4 307	9 017	23 136	13 676	25 136	16 041	178	6 227	239 085	13,5
	%	58,7	0,4	1,8	3,8	9,7	5,7	10,5	6,7	0,1	2,6	100,0	
LUBUSKIE	P	9 743	48	8	57	1 158	9	649	752	22	50	12 496	0,7
	%	77,8	0,4	0,1	0,5	9,3	0,1	5,2	6,0	0,2	0,4	100,0	
ŁÓDZKIE	P	108 041	354	45	66	3 301	165	12 117	8 135	108	637	132 969	7,5
	%	81,3	0,3			2,5	0,1	9,1	6,1	0,1	0,5	100,0	
MAŁOPOLSKIE	P	35 358	38 786	53 728	29 093	13 321	5 781	5 985	6 089	161	1 702	190 004	10,8
	%	18,6	20,4	28,4	15,3	7,0	3,0	3,1	3,2	0,1	0,9	100,0	
MAZOWIECKIE	P	272 990	1 234	1 389	310	15 312	1 242	38 971	36 233	357	3 154	371 192	21,0
	%	73,6	0,3	0,4	0,1	4,1	0,3	10,5	9,8	0,1	0,8	100,0	
OPOLSKIE	P	8 359	85	1	187	1 690	52	986	739	52	258	12 409	0,7
	%	67,4	0,7		1,5	13,6	0,4	7,9	6,0	0,4	2,1	100,0	
PODKARPACKIE	P	55 201	792	15 404	15 599	6 119	6 698	7 672	11 045	176	1 172	119 878	6,8
	%	46,1	0,7	12,8	13,0	5,1	5,6	6,4	9,2	0,1	1,0	100,0	
PODLASKIE	P	129 827	7 581		3	7 001	710	25 906	30 277	52	1 737	203 094	11,5
	%	64,0	3,7			3,4	0,3	12,8	14,9		0,9	100,0	
POMORSKIE	P	61 201	1 434	9	3 833	2 222	472	4 977	1 988	33	349	76 518	4,3
	%	80,0	1,9		5,0	2,9	0,6	6,5	2,6		0,5	100,0	
ŚLĄSKIE	P	39 694	13 596	3 661	9 975	3 399	580	5 217	2 164	156	693	79 135	4,5
	%	50,2	17,2	4,6	12,6	4,3	0,7	6,6	2,7	0,2	0,9	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P	72 352	256	2 333	971	4 064	653	9 241	3 975	135	985	94 965	5,4
	%	76,2	0,3	2,5	1,0	4,3	0,7	9,7	4,2	0,1	1,0	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	P	27 429	4 302	15	1 874	6 627	313	8 461	9 090	19	1 100	59 230	3,4
	%	46,3	7,3		3,2	11,2	0,5	14,3	15,3		1,9	100,0	
WIELKOPOLSKIE	P	69 704	259	9	212	2 537	100	5 099	5 748	203	275	84 146	4,8
	%	82,9	0,3		0,3	3,0	0,1	6,1	6,8	0,2	0,3	100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE	P	9 507	712	26	1 981	2 156	145	2 781	2 736	53	280	20 377	1,2
	%	46,7	3,5	0,1	9,7	10,6	0,7	13,6	13,4	0,3	1,4	100,0	
RAZEM	P	1 082 384	72 911	80 993	74 041	100 609	30 842	158 841	142 529	1 939	19 979	1 765 068	100,0
	%	61,3	4,1	4,6	4,2	5,7	1,7	9,0	8,1	0,1	1,1	100,0	

III. LASY PRYWATNE

W pozostałych województwach udział ten jest znacznie niższy i waha się od 6,9% w województwie pomorskim do 0,3% w województwie łódzkim.

Drzewostany o niższych zasobnościach, tj. z panującymi So, Db i Brz, występują głównie na terenach nizinnych i zajmują łącznie 76,0% ogólnej powierzchni lasów prywatnych.

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących

Struktura miąższościowa według gatunków panujących (tabela III-12) odpowiada w przybliżeniu strukturze powierzchniowej przedstawionej w tabeli III-11.

Tabela III-12. STRUKTURA MIĄSZOŚCIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY PRYWATNE

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³										Ogółem		
	gatunek panujący										tys. m ³	%	
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	OI	Tp, Lp, Wb	Os			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	M	805,6	577,5	10,6	118,0	1 248,8	11,3	317,9	352,4	20,0	198,3	3 660,4	1,0
	%	22,0	15,8	0,3	3,2	34,2	0,3	8,7	9,6	0,5	5,4	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	M	6 628,7	29,0	0,2	10,7	276,3	34,6	443,9	881,6	29,4	68,3	8 402,7	2,4
	%	79,0	0,3		0,1	3,3	0,4	5,3	10,5	0,3	0,8	100,0	
LUBELSKIE	M	27 689,1	169,3	1 311,1	2 249,9	4 360,3	2 230,5	3 230,7	2 795,5	29,1	1 097,9	45 163,4	12,7
	%	61,2	0,4	2,9	5,0	9,7	4,9	7,2	6,2	0,1	2,4	100,0	
LUBUSKIE	M	2 103,2	6,5	0,7	4,7	209,2	1,2	122,9	141,2	5,1	10,7	2 605,4	0,7
	%	80,9	0,2		0,2	8,0		4,7	5,4	0,2	0,4	100,0	
ŁÓDZKIE	M	20 352,5	64,9	11,7	10,2	597,0	27,2	1 676,4	1 602,1	22,5	104,3	24 468,8	6,9
	%	83,3	0,3			2,4	0,1	6,9	6,5	0,1	0,4	100,0	
MAŁOPOLSKIE	M	8 123,8	10 831,6	19 197,2	8 183,2	3 022,5	1 164,5	993,5	1 029,2	31,3	253,6	52 830,4	14,9
	%	15,4	20,5	36,3	15,5	5,7	2,2	1,9	1,9	0,1	0,5	100,0	
MAZOWIECKIE	M	54 784,8	208,3	382,5	69,1	3 219,2	259,2	5 191,6	6 584,2	69,6	562,8	71 331,3	20,0
	%	76,8	0,3	0,5	0,1	4,5	0,4	7,3	9,2	0,1	0,8	100,0	
OPOLSKIE	M	1 766,7	19,6	0,1	40,9	353,2	10,0	157,1	139,5	14,3	66,2	2 567,6	0,7
	%	68,7	0,8		1,6	13,8	0,4	6,1	5,4	0,6	2,6	100,0	
PODKARPACKIE	M	11 213,3	130,2	5 098,3	3 976,2	1 220,5	1 229,7	1 002,0	1 740,3	33,6	170,8	25 814,9	7,3
	%	43,5	0,5	19,7	15,4	4,7	4,8	3,9	6,7	0,1	0,7	100,0	
PODLASKIE	M	25 587,6	1 810,2		0,5	976,1	100,4	4 017,8	5 359,6	14,3	309,5	38 176,0	10,7
	%	67,1	4,7			2,6	0,3	10,5	14,0		0,8	100,0	
POMORSKIE	M	10 455,8	239,6	3,3	774,9	342,7	75,2	740,7	291,4	6,9	59,5	12 990,0	3,7
	%	80,5	1,8		6,0	2,6	0,6	5,7	2,2	0,1	0,5	100,0	
ŚLĄSKIE	M	8 272,6	3 584,1	1 135,7	2 153,6	690,0	111,7	852,8	428,1	32,7	122,0	17 383,3	4,9
	%	47,6	20,6	6,5	12,4	4,0	0,6	4,9	2,5	0,2	0,7	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	M	13 810,4	42,9	663,4	184,3	728,9	96,8	983,4	661,0	19,6	144,5	17 335,2	4,9
	%	79,7	0,2	3,8	1,1	4,2	0,6	5,7	3,8	0,1	0,8	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	M	6 841,9	955,6	2,6	419,4	1 147,0	64,7	1 713,5	1 645,6	6,6	238,1	13 035,0	3,7
	%	52,6	7,3		3,2	8,8	0,5	13,1	12,6	0,1	1,8	100,0	
WIELKOPOLSKIE	M	13 098,7	30,0	2,5	48,6	476,8	18,3	705,5	962,9	45,5	46,0	15 434,8	4,3
	%	84,9	0,2		0,3	3,1	0,1	4,6	6,2	0,3	0,3	100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE	M	1 945,5	182,0	10,2	406,3	416,4	23,4	507,5	549,3	12,5	47,1	4 100,2	1,2
	%	47,5	4,4	0,2	9,9	10,2	0,6	12,4	13,4	0,3	1,1	100,0	
RAZEM	M	213 480,2	18 881,3	27 830,1	18 650,5	19 284,9	5 458,7	22 657,2	25 163,9	393,0	3 499,6	355 299,4	100,0
	%	60,1	5,3	7,8	5,2	5,4	1,5	6,4	7,1	0,1	1,0	100,0	

2.5. Niektóre cechy drzewostanów

2.5.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela III-13. Waha się on od 46 do 72 lat. Najwyższym przeciętnym wiekiem charakteryzują się drzewostany w województwach: małopolskim – 72 lata, śląskim – 63 lata, opolskim – 62 lata, natomiast najniższym: 46 lat – kujawsko-pomorskim i 49 lat – pomorskim.

W lasach prywatnych pozostałych województw przeciętny wiek drzewostanów kształtuje się w granicach 51–61 lat, przy przeciętnym w kraju – 57 lat.

2.5.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

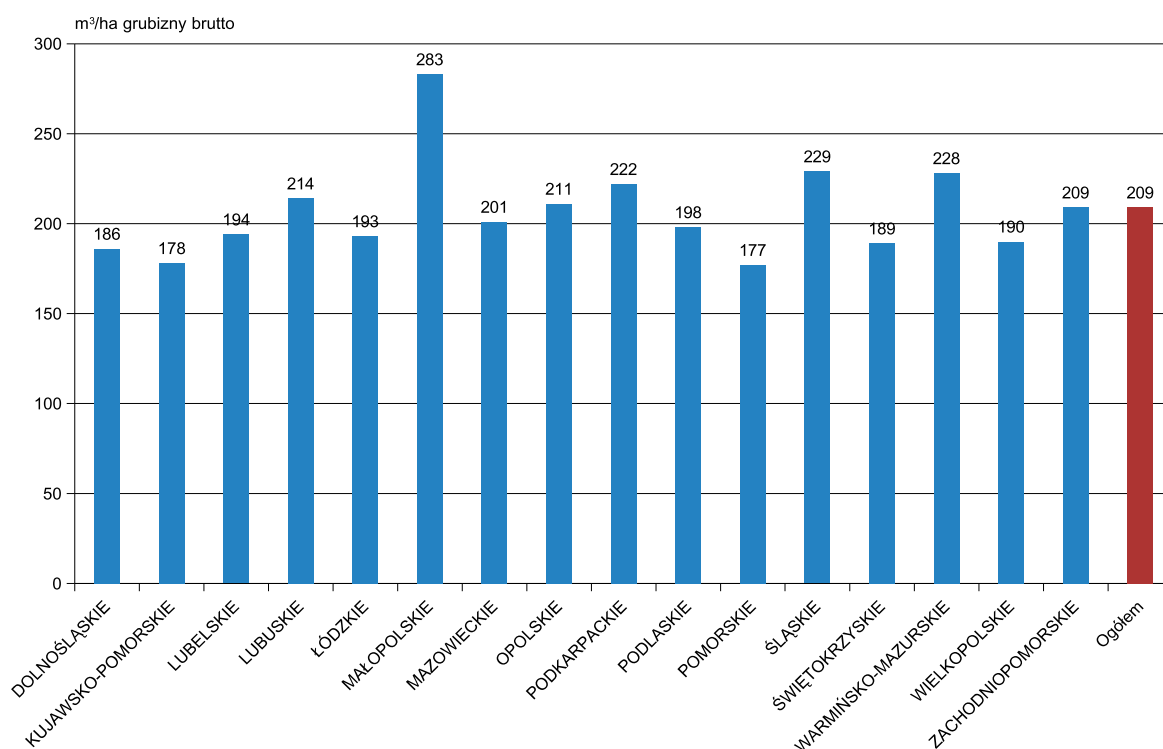
Przeciętną zasobność drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela III-13. Najwyższą przeciętną zasobność na 1 ha powierzchni leśnej zalesionej wykazują drzewostany województwa małopolskiego – 283 m³/ha, śląskiego – 229 m³/ha oraz warmińsko-mazurskiego – 228 m³/ha. Zasobność na gruntach leśnych zalesionych, wyższą od przeciętnej (209 m³/ha), wykazują także drzewostany województwa podkarpackiego – 222 m³/ha. Najniższą zasobnością odznaczają się natomiast drzewostany województw: dolnośląskiego – 186 m³/ha, kujawsko-pomorskiego – 178 m³/ha oraz pomorskiego – 177 m³/ha.

Przeciętną zasobność w lasach własności prywatnej według województw przedstawia dodatkowo rysunek III-6.

Tabela III-13. PRZECIĘTNY WIEK I ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY PRYWATNE

Województwo	Przeciętny wiek	Przeciętna zasobność grubizny brutto
	lata	m ³ /ha
1	2	3
DOLNOŚLĄSKIE	61	186
KUJAWSKO-POMORSKIE	46	178
LUBELSKIE	58	194
LUBUSKIE	54	214
ŁÓDZKIE	54	193
MAŁOPOLSKIE	72	283
MAZOWIECKIE	53	201
OPOLSKIE	62	211
PODKARPACKIE	61	222
PODLASKIE	55	198
POMORSKIE	49	177
ŚLĄSKIE	63	229
ŚWIĘTOKRZYSKIE	52	189
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	54	228
WIELKOPOLSKIE	51	190
ZACHODNIOPOMORSKIE	53	209
Ogółem	57	209

Rysunek III-6. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY PRYWATNE

2.6. Użytkowanie lasu

W tabeli III-14 przedstawiono wysokość użytkowania w lasach własności prywatnej z ostatnich 10 lat, zestawioną na podstawie danych publikowanych przez

Główny Urząd Statystyczny (Leśnictwo 2010–2016). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość grubizny brutto została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach.

Tabela III-14. UŻYTKOWANIE W LASACH PRYWATNYCH

Rok	Powierzchnia	Miąższość grubizny brutto	Użytkowanie netto	Użytkowanie brutto *	Użytkowanie brutto w stosunku do zasobów
	tys. ha	tys. m ³			%
1	2	3	4	5	6
2006	1 607	bd.	1 098	1 373	bd.
2007	1 623	bd.	1 349	1 686	bd.
2008	1 635	bd.	1 248	1 560	bd.
2009	1 655	bd.	1 089	1 361	bd.
2010	1 686	bd.	1 243	1 554	bd.
2011	1 706	bd.	1 633	2 041	bd.
2012	1 724	bd.	1 349	1 686	bd.
2013	1 737	bd.	1 247	1 559	bd.
2014	1 751	349 767	1 526	1 908	0,55
2015	1 765	355 299	1 407	1 759	0,50

* miąższość netto na brutto została przeliczona wskaźnikiem 1,25

IV. LASY GMINNE

Powierzchnia lasów gminnych w kraju według stanu na 31 grudnia 2015 r. wynosi 84 193 ha, co stanowi około 0,9% powierzchni wszystkich lasów w Polsce według GUS (Leśnictwo 2016). W Banku Danych o Lasach aktualnie zgromadzono opracowania urzędniowe dla lasów gminnych o powierzchni 58 064 ha, co stanowi 69,0% ogólnej powierzchni lasów gminnych w kraju, w tym:

- ◆ dane z aktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 47 254 ha (56,1%),

- ◆ dane z nieaktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 10 810 ha (12,8%).

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urzędniowego zostały w BDL uzupełnione w sposób statystyczny, zgodnie z podanym we wprowadzeniu założeniem, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a odległością pomiędzy obszarami leśnymi.

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię oraz miąższość grubizny brutto (odpowiednio w hektarach i tys. m³) ogółem oraz procen-

towy udział poszczególnych klas wieku według typów siedliskowych lasu w lasach gminnych przedstawiają tabele IV-1 i IV-2, natomiast procentowy udział siedlisk według województw – tabela IV-3. Dodatkowo, procentowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek IV-1.

Tabela IV-1. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY GMINNE

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		Powierzchnia w % – ogółem										ogółem na gruntach leśnych	
	ha	%	gruntów leśnych niezależonych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku										razem
				I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Bs	190	0,2	10,5	3,6	13,6	25,2	18,3	7,3	6,7	14,8		89,5	100,0	
Bśw	8 340	9,9	4,6	9,5	17,5	27,7	19,7	12,5	5,3	2,9	0,3	95,4	100,0	
Bw	451	0,5	7,5	8,1	16,6	17,9	25,3	20,3	3,7	0,6		92,5	100,0	
Bb	70	0,1	16,0	0,6	49,4	14,0	14,6	3,5	0,3	1,4	0,2	84,0	100,0	
BMśw	14 944	17,8	2,6	9,6	15,3	25,6	23,3	12,1	5,3	4,7	1,5	97,4	100,0	
BMw	2 225	2,6	4,2	13,6	22,4	24,4	17,5	11,5	4,8	0,7	0,9	95,8	100,0	
BMb	111	0,1	25,7	1,6	16,0	12,1	11,6	26,4	1,2	3,2	2,2	74,3	100,0	
LMśw	14 085	16,7	1,4	5,7	8,5	18,4	26,7	15,0	9,5	8,9	5,9	98,6	100,0	
LMw	2 294	2,7	3,6	11,2	19,3	22,2	23,1	10,3	3,2	2,2	4,9	96,4	100,0	
LMb	327	0,4	3,7	10,3	26,4	20,7	21,1	10,2	2,6	4,0	1,0	96,3	100,0	
Lśw	6 885	8,2	2,6	5,8	7,9	13,1	24,2	15,2	8,6	15,7	6,9	97,4	100,0	
Lw	1 695	2,0	4,9	5,7	11,7	15,1	18,7	21,9	4,7	9,8	7,5	95,1	100,0	
OI	1 817	2,2	9,3	6,1	15,6	30,6	28,8	8,1	1,1	0,2	0,2	90,7	100,0	
OIJ	431	0,5	6,2	7,2	18,5	17,0	22,2	12,3	8,7	0,8	7,1	93,8	100,0	
LI	838	1,0	5,9	5,3	12,5	12,1	16,9	8,7	6,9	29,0	2,7	94,1	100,0	
BMwyż	100	0,1	2,5	6,6	9,4	22,3	22,7	18,5	8,9	2,8	6,3	97,5	100,0	
LMwyż	1 231	1,5	2,3	3,4	9,6	15,7	24,5	20,2	10,0	3,5	10,8	97,7	100,0	
Lwyż	11 898	14,1	1,4	3,0	6,1	14,2	26,9	24,0	7,1	2,4	14,9	98,6	100,0	
OIJwyż	47	0,1	10,4	2,8	15,8	35,4	21,0	11,5	0,1		3,0	89,6	100,0	
LŁwyż	50	0,1	9,0	10,8	42,4	13,8	10,7	6,1	1,1		6,1	91,0	100,0	
BWG	1							100,0				100,0	100,0	
BG	87	0,1	43,8	1,0	24,7	6,7		9,7	2,7	9,8	1,7	56,3	100,0	
BMG	510	0,6	2,6	3,6	5,7	26,7	17,1	16,8	12,7	6,8	8,0	97,4	100,0	
LMG	3 930	4,7	2,0	5,4	7,5	21,2	19,2	14,6	10,2	5,2	14,7	98,0	100,0	
LG	11 459	13,6	1,6	2,5	6,7	14,3	20,4	20,1	8,6	3,0	22,8	98,4	100,0	
OIJG	60	0,1	7,1	0,2	16,6	38,9	25,6	2,9	4,5	0,6	3,6	92,9	100,0	
LŁG	117	0,1	10,0	1,9	27,2	24,1	12,3	18,2	5,0		1,3	90,0	100,0	
RAZEM	84 193	100,0	2,7	6,3	11,1	19,6	23,2	16,0	7,2	5,6	8,3	97,3	100,0	

Tabela IV-2. MIĄSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY GMINNE

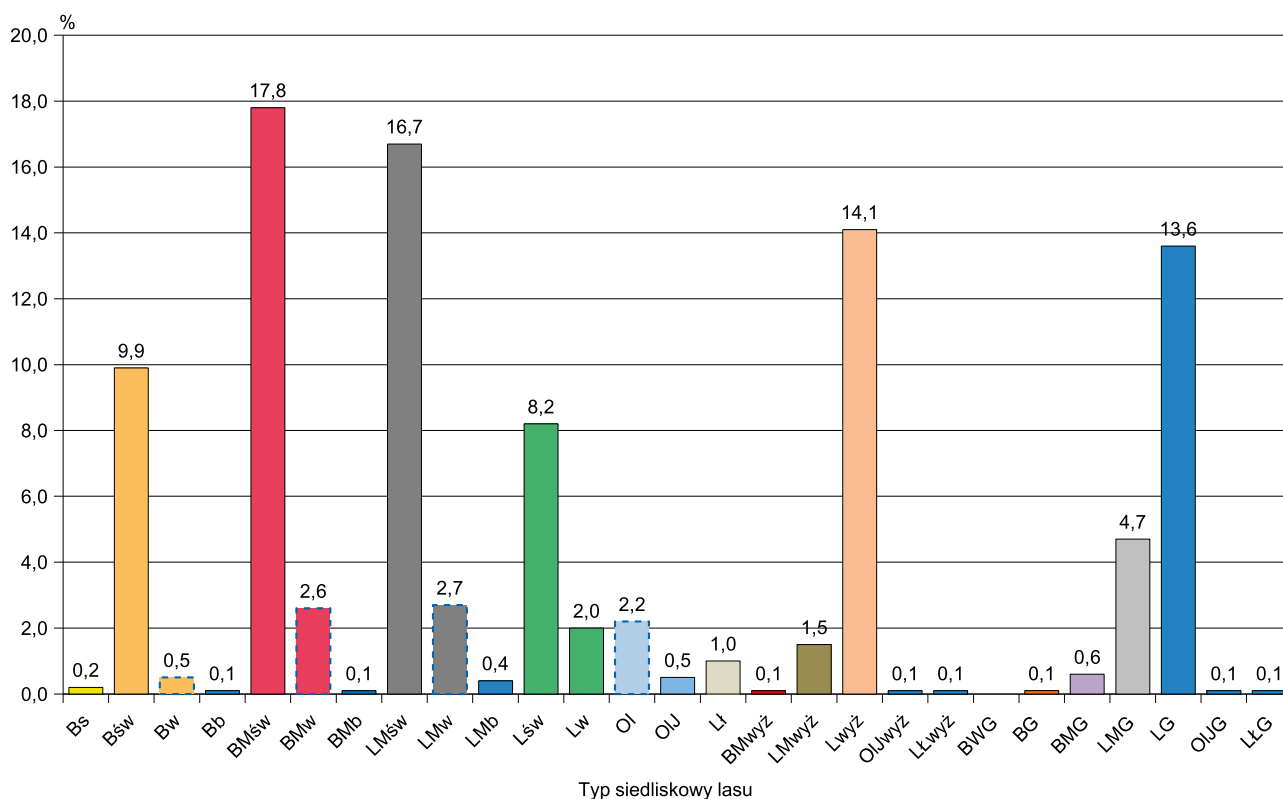
Typ siedliskowy lasu	Miąższość brutto ogółem na gruntach leśnych		Miąższość grubizny brutto w % – ogółem											ogółem na gruntach leśnych
			na gruntach leśnych niezależnych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku										
	tys. m ³	%		prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Bs	22,6	0,1	0,2	0,1	0,5	4,3	28,7	23,9	13,0	9,9	19,4		99,8	100,0
Bśw	1 620,4	7,8	0,1		0,4	11,6	34,1	25,5	17,0	7,2	3,8	0,3	99,9	100,0
Bw	94,6	0,5			0,3	10,3	22,7	34,9	26,2	4,8	0,8		100,0	100,0
Bb	6,4		0,3		0,1	42,2	24,7	21,4	7,0	0,5	3,6	0,2	99,7	100,0
BMśw	3 389,0	16,2	0,1	0,1	0,5	9,9	29,6	28,9	16,5	7,1	5,7	1,6	99,9	100,0
BMw	438,8	2,1	0,1	0,1	1,0	15,2	30,9	25,2	18,4	6,8	1,1	1,2	99,9	100,0
BMb	19,0	0,1	0,2		0,1	12,6	15,4	15,6	47,8	2,1	4,8	1,4	99,8	100,0
LMśw	3 711,3	17,8	0,2	0,1	0,2	4,4	19,0	29,4	18,5	11,7	11,2	5,3	99,8	100,0
LMw	429,6	2,1	0,3	0,1	1,2	12,4	25,0	32,7	15,5	4,9	2,7	5,2	99,7	100,0
LMb	55,8	0,3	0,2		0,6	25,6	24,7	26,3	10,9	3,3	7,2	1,2	99,8	100,0
Lśw	1 823,4	8,7	0,2	0,1	0,1	3,1	12,3	26,0	19,2	11,2	21,4	6,4	99,8	100,0
Lw	404,7	1,9	0,3	0,1	0,5	6,8	14,8	22,0	29,1	5,9	14,0	6,5	99,7	100,0
OI	333,2	1,6	0,4		1,5	12,8	35,1	34,9	12,7	1,9	0,4	0,3	99,6	100,0
OIJ	91,6	0,4	0,6	0,1	1,5	10,7	18,8	27,6	17,8	14,2	1,4	7,3	99,4	100,0
LI	199,4	1,0	0,9	0,2	0,2	3,2	11,0	16,8	11,8	9,7	44,3	1,9	99,1	100,0
BMwyż	22,3	0,1	0,1		0,4	3,6	22,2	25,5	24,3	12,3	3,5	8,1	99,9	100,0
LMwyż	298,9	1,4	0,1		0,2	4,2	13,9	29,1	24,3	13,4	4,7	10,1	99,9	100,0
Lwyż	3 297,5	15,8	0,1	0,1	0,1	2,4	12,9	28,7	28,8	9,3	3,0	14,6	99,9	100,0
OIJwyż	8,3		0,4		0,1	12,5	36,5	31,7	16,5	0,2		2,1	99,6	100,0
LŁwyż	6,9			0,4	0,5	38,1	27,7	15,3	11,2	2,6		4,2	100,0	100,0
BWG	0,1						9,1		72,7			18,2	100,0	100,0
BG	6,1		7,1			22,3	8,0		35,3	8,4	14,0	4,9	92,9	100,0
BMG	148,7	0,7	0,1	0,1		2,1	26,0	15,3	20,5	19,5	8,7	7,7	99,9	100,0
LMG	1 087,4	5,2	0,1	0,2	0,1	2,8	18,5	22,1	20,1	13,7	6,8	15,6	99,9	100,0
LG	3 349,0	16,0	0,1	0,2		2,2	12,0	22,4	26,3	11,4	4,0	21,4	99,9	100,0
OIJG	12,2	0,1	0,5	0,1		10,8	42,5	27,1	3,9	12,1	0,8	2,2	99,5	100,0
LŁG	18,0	0,1	0,5		0,1	19,4	25,7	13,9	30,7	8,6	0,1	1,0	99,5	100,0
RAZEM	20 895,2	100,0	0,1	0,1	0,3	5,7	19,8	26,7	21,2	9,7	7,5	8,9	99,9	100,0

Tabela IV-3. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA SIEDLISK WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY GMINNE

Województwo	Typ siedliskowy lasu w %																												
	Bs	Bśw	Bw	Bb	BMśw	BMw	BMb	LMśw	LMw	LMb	Lśw	Lw	OI	OJ	LJ	BM-wyż	LM-wyż	Lwyż	OJ-wyż	Lwyż	BWG	BG	BMG	LMG	LG	OJG	LŁG	ogółem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
DOLNOŚLĄSKIE	0,6	3,2						7,6	1,3		9,4	3,6	0,6	0,8	4,6	0,3	7,0	3,1	0,1		0,1		3,2	41,9	11,2	0,7	0,7	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	1,4	21,4	0,3		43,6	0,3		17,0	1,1	0,3	7,8	1,7	3,9	0,6	0,6													100,0	
LUBELSKIE	15,8	0,8			19,7	3,8		25,0	4,5		17,5	1,5	5,3			0,8	1,5	3,8										100,0	
LUBUSKIE	30,1				29,1	0,5		21,4	1,5		7,7	4,6	1,5	0,5	3,1													100,0	
ŁÓDZKIE	0,3	20,5	0,3		25,0	2,1		34,9	2,4		9,7	1,2	2,4	1,2														100,0	
MAŁOPOLSKIE	0,1	1,3			4,7	1,3		0,9	0,6	0,1	1,2	1,4	0,5	0,2	0,7	0,3	2,5	18,7	0,1	0,1	0,6	2,4	6,8	55,2		0,3	0,3	100,0	
MAZOWIECKIE	0,4	32,5	0,4		28,7	2,1		17,1	2,6		6,4	2,6	4,7	0,4			2,1											100,0	
OPOLSKIE	5,4				13,4	4,7		9,4	6,7		19,4	9,4	0,7	1,3	1,3		8,1	6,7					4,7	8,7		0,1	0,1	100,0	
PODKARPACKIE	9,0	0,9	0,1		17,8	4,5	0,1	13,3	3,6	0,5	3,1	0,4	1,8	0,3	0,3		0,2	31,3	0,1	0,1				12,6				100,0	
PODLASKIE	29,8			2,1	23,5	1,4	0,7	12,0	2,8	3,5	14,4	2,8	5,6	1,4														100,0	
POMORSKIE	1,5	7,5	0,9		18,6	0,9		41,6	5,1	0,6	19,7	0,9	1,8	0,3	0,6													100,0	
ŚLĄSKIE	0,3	10,5	2,4		18,5	7,5	0,3	14,7	5,9	0,3	6,7	5,6	0,8	0,3		0,3	2,2	9,4					1,9	12,4				100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	1,1	24,5			22,6	5,4		14,0	2,2		1,1		2,2			3,2	10,8	12,9										100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	2,3	0,3			16,4	0,6	0,9	35,5	0,9	1,8	32,5	2,6	5,0	0,9	0,3													100,0	
WIELKOPOLSKIE	0,5	15,9	0,2		30,9	1,0		27,4	1,6		13,8	3,3	2,1	1,0	2,3													100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE	5,4	0,4			21,1	1,1	0,4	36,1	4,0	0,7	17,5	4,7	6,1	0,7	1,8													100,0	
RAZEM	0,2	9,9	0,5	0,1	17,8	2,6	0,1	16,7	2,7	0,4	8,2	2,0	2,2	0,5	1,0	0,1	1,5	14,1	0,1	0,1	0,1	0,6	4,7	13,6	0,1	0,1	100,0		

Rysunek IV-1. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY GMINNE

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: bór mieszany świeży (BMśw) oraz las mieszany świeży (LMśw), zajmujące odpowiednio 17,8% oraz 16,7% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 32,0%, lasowe – 65,1%, olsowe – 2,9% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 64,9%, wyżynnych – 15,9%, a górskich – 19,2% powierzchni leśnej.

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela IV-4, natomiast zestawienie powierzchni zgeneralizowane do układu według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela IV-5. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek IV-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) według stanu na 31 grudnia 2015 r. wynosiła 84 193 ha, w tym:

– leśna zalesiona	81 903 ha,	tj. 97,3%
– leśna niezalesiona	2 290 ha,	tj. 2,7%
	84 193 ha,	tj. 100,0%

Natomiast struktura powierzchni leśnej zalesionej według grup gatunków panujących przedstawia się następująco:

– gatunki iglaste	52 127 ha,	tj. 63,6%
– gatunki liściaste	29 776 ha,	tj. 36,4%
	81 903 ha,	tj. 100,0%

Struktura powierzchniowa według 40-letnich klas wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]
Grunty leśne niezalesione	2 290	2,7
I i II klasa wieku (1–40 lat)	14 655	17,4
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	36 001	42,8
V i starsze oraz KO, KDO, BP	31 237	37,1
Razem	84 193	100,0

Tabela IV-4. POWIERZCHNIOWO-MIAŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY GMINNE

Gatunek panujący	Powierzchnia w ha / miąższość grubizny brutto w tys. m ³																				Ogółem	
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach i podklasach wieku																		grunty leśne bez zw. z gosp. leśną		
		prze- stoje	I		II		III		IV		V		VI	VII i st.	KO, KDO BP	razem	ha/tys. m ³	% zal.				
			a	b	a	b	a	b	a	b	a	b										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19				
P	1 139		581	2 308	2 202	2 386	3 606	5 440	6 488	4 133	3 224	2 607	2 483	2 283	1 834	39 575	40 714	97,2				
M	9,3	4,7	0,6	27,6	201,8	466,7	909,8	1 507,6	1 866,6	1 205,6	987,2	829,4	763,7	696,2	437,7	9 905,2	9 914,5	99,9				
P	58		59	191	168	211	330	413	435	484	492	348	513	145	710	4 499	4 557	98,7				
M	0,8	2,6		1,0	9,7	35,1	80,0	126,2	138,3	171,7	186,6	140,0	215,4	61,1	218,6	1 386,3	1 387,1	99,9				
P	157		1	270	275	208	463	392	552	621	1 020	1 172	842	287	1 950	8 053	8 210	98,1				
M	3,4	2,5		0,2	2,2	39,2	144,6	149,7	233,8	262,8	394,1	491,9	338,3	113,8	619,4	2 792,5	2 795,9	99,9				
P	1 354		641	2 769	2 645	2 805	4 399	6 245	7 475	5 238	4 736	4 127	3 838	2 715	4 494	52 127	53 481	97,5				
M	13,5	9,8	0,6	28,8	213,7	541,0	1 134,4	1 783,5	2 238,7	1 640,1	1 567,9	1 461,3	1 317,4	871,1	1 275,7	14 084,0	14 097,5	99,9				
P	292		63	322	247	181	313	378	519	847	1 094	859	760	587	1 578	7 748	8 040	96,4				
M	6,8	6,0	0,1	1,3	4,8	20,0	62,8	93,1	147,1	273,0	361,2	308,4	269,1	214,0	389,2	2 150,1	2 156,9	99,7				
P	442		92	577	510	353	454	792	789	844	847	619	1 135	1 372	362	8 746	9 188	95,2				
M	7,5	2,7	0,1	2,7	20,5	53,3	87,9	183,6	191,8	221,9	235,6	186,8	361,9	469,8	84,3	2 102,9	2 110,4	99,6				
P			1	14	41	31	79	218	234	180	59	61	27	8	75	1 028	1 028	100,0				
M		1,3		0,1	1,7	3,7	12,8	39,7	55,1	43,2	15,2	10,7	7,5	2,7	11,9	205,6	205,6	100,0				
P	1		19	379	603	658	814	922	910	846	356	155	114	4	280	6 060	6 061	100,0				
M		1,4	0,1	10,8	52,3	95,0	150,6	197,8	206,0	183,3	79,1	34,5	25,9	0,6	48,5	1 085,9	1 085,9	100,0				
P	192		77	281	367	688	696	788	773	551	259	112	91	14	157	4 854	5 046	96,2				
M	1,6	1,1	0,6	12,4	41,7	106,8	132,3	165,8	179,2	133,2	75,6	38,5	30,7	3,9	28,8	950,6	952,2	99,8				
P	9		1	2	7	11	47	62	37	18	20	11	2	4	25	247	256	96,5				
M	0,2			0,2	1,5	2,4	13,3	14,3	10,2	5,7	5,5	3,2	0,5	1,2	4,3	62,3	62,5	99,7				
P			5	50	101	124	122	151	93	167	68	72	57	32	51	1 093	1 093	100,0				
M		0,4		1,2	9,0	20,4	23,9	32,0	20,4	44,6	17,5	23,8	14,4	8,1	8,5	224,2	224,2	100,0				
P	936		258	1 625	1 876	2 046	2 525	3 311	3 355	3 453	2 703	1 889	2 186	2 021	2 528	29 776	30 712	97,0				
M	16,1	12,9	0,9	28,7	131,5	301,6	483,6	726,3	809,8	904,9	789,7	605,9	710,0	700,3	575,5	6 781,6	6 797,7	99,8				
RAZEM	2 290		899	4 394	4 521	4 851	6 924	9 556	10 830	8 691	7 439	6 016	6 024	4 736	7 022	81 903	84 193	97,3				
	29,6	22,7	1,5	57,5	345,2	842,6	1 618,0	2 509,8	3 048,5	2 545,0	2 357,6	2 067,2	2 027,4	1 571,4	1 851,2	20 865,6	20 895,2	99,9				

1.2.2. Struktura miąższościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji według stanu na 1 stycznia 2016 r. ogólna miąższość grubizny brutto na powierzchni leśnej w lasach gminnych wynosi 20 895,2 tys. m³. Zestawienie miąższości grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku zawiera tabela IV-4.

Z danych, które przedstawia, wynika, że miąższość grubizny brutto na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi:

– grunty zalesione	20 865,6 tys. m ³ ,	tj.	99,9%
– grunty niezalesione	29,6 tys. m ³ ,	tj.	0,1%
	20 895,2 tys. m ³ ,	tj.	100,0%

Natomiast miąższość drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących wynosi odpowiednio:

– gatunki iglaste	14 084,0 tys. m ³ ,	tj.	67,5%
– gatunki liściaste	6 781,6 tys. m ³ ,	tj.	32,5%
	20 865,6 tys. m ³ ,	tj.	100,0%

Miąższość grubizny brutto ujęta w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Miąższość [tys. m ³]	Miąższość [%]
Grunty leśne niezalesione	29,6	0,1
Przestoje na gruntach zalesionych	22,7	0,1
I i II klasa wieku (1–40 lat)	1 246,8	6,0
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	9 721,3	46,5
V i starsze oraz KO, KDO, BP	9 874,8	47,3
Razem	20 895,2	100,0

Tabela IV-5. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY GMINNE

Gatunek panujący	Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną		
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku											
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
So	P	1 139	2 889	4 588	9 046	10 621	5 831	2 483	2 283	1 834	39 575	40 714	48,4
	%	2,8	7,1	11,3	22,2	26,1	14,3	6,1	5,6	4,5	97,2	100,0	
Św	P	58	250	379	743	919	840	513	145	710	4 499	4 557	5,4
	%	1,3	5,5	8,3	16,3	20,2	18,4	11,2	3,2	15,6	98,7	100,0	
Jd	P	157	271	483	855	1 173	2 192	842	287	1 950	8 053	8 210	9,8
	%	1,9	3,3	5,9	10,4	14,3	26,6	10,3	3,5	23,8	98,1	100,0	
Bk	P	292	385	428	691	1 366	1 953	760	587	1 578	7 748	8 040	9,5
	%	3,6	4,8	5,3	8,6	17,0	24,3	9,5	7,3	19,6	96,4	100,0	
Db	P	442	669	863	1 246	1 633	1 466	1 135	1 372	362	8 746	9 188	10,9
	%	4,8	7,3	9,4	13,6	17,7	16,0	12,4	14,9	3,9	95,2	100,0	
Gb	P		15	72	297	414	120	27	8	75	1 028	1 028	1,2
	%		1,5	7,0	28,9	40,2	11,7	2,6	0,8	7,3	100,0	100,0	
Brz	P	1	398	1 261	1 736	1 756	511	114	4	280	6 060	6 061	7,2
	%		6,6	20,8	28,6	29,0	8,4	1,9	0,1	4,6	100,0	100,0	
OI	P	192	358	1 055	1 484	1 324	371	91	14	157	4 854	5 046	6,0
	%	3,8	7,1	20,9	29,4	26,2	7,4	1,8	0,3	3,1	96,2	100,0	
Tp	P	9	3	18	109	55	31	2	4	25	247	256	0,3
	%	3,6	1,0	7,1	42,8	21,6	12,3	0,6	1,4	9,6	96,4	100,0	
Os	P		55	225	273	260	140	57	32	51	1 093	1 093	1,3
	%		5,0	20,6	25,0	23,8	12,8	5,2	2,9	4,7	100,0	100,0	
RAZEM	P	2 290	5 293	9 372	16 480	19 521	13 455	6 024	4 736	7 022	81 903	84 193	100,0
	%	2,7	6,3	11,1	19,6	23,2	16,0	7,2	5,6	8,3	97,3	100,0	

Rysunek IV-2. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – LASY GMINNE

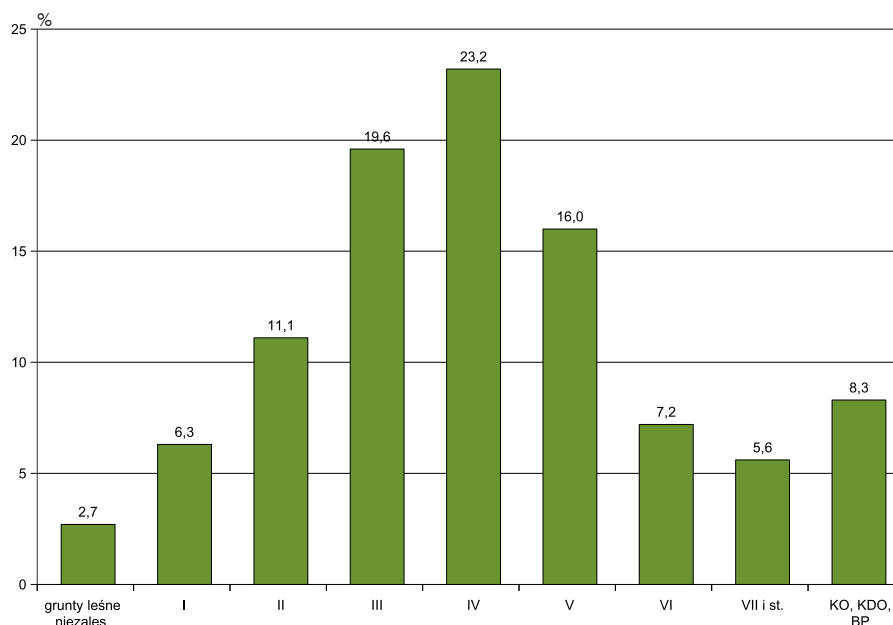

Tabela IV-6. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY GMINNE

Gatunek panujący	Miąższność grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną	
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku											
		prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys. m ³	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
M	9,3	4,7	28,2	668,5	2 417,4	3 072,2	1 816,6	763,7	696,2	437,7	9 905,2	9 914,5	47,4
So	%	0,1	0,3	6,7	24,4	31,1	18,3	7,7	7,0	4,4	99,9	100,0	
M	0,8	2,6	1,0	44,8	206,2	310,0	326,6	215,4	61,1	218,6	1 386,3	1 387,1	6,6
Św	%	0,1	0,2	0,1	3,2	14,9	22,4	23,4	15,5	4,4	15,8	99,9	100,0
M	3,4	2,5	0,2	41,4	294,3	496,6	886,0	338,3	113,8	619,4	2 792,5	2 795,9	13,4
Jd	%	0,1	0,1	1,5	10,5	17,8	31,6	12,1	4,1	22,2	99,9	100,0	
M	6,8	6,0	1,4	24,8	155,9	420,1	669,6	269,1	214,0	389,2	2 150,1	2 156,9	10,3
Bk	%	0,3	0,3	0,1	1,1	7,2	19,5	31,1	12,5	9,9	99,7	100,0	
M	7,5	2,7	2,8	73,8	271,5	413,7	422,4	361,9	469,8	84,3	2 102,9	2 110,4	10,1
Db	%	0,4	0,1	0,1	3,5	12,9	19,6	20,0	17,1	22,3	99,6	100,0	
M		1,3	0,1	5,4	52,5	98,3	25,9	7,5	2,7	11,9	205,6	205,6	1,0
Gb	%	0,6		2,6	25,6	47,8	12,6	3,7	1,3	5,8	100,0	100,0	
M		1,4	10,9	147,3	348,4	389,3	113,6	25,9	0,6	48,5	1 085,9	1 085,9	5,2
Brz	%	0,1	1,0	13,6	32,1	35,7	10,5	2,4	0,1	4,5	100,0	100,0	
M	1,6	1,1	13,0	148,5	298,1	312,4	114,1	30,7	3,9	28,8	950,6	952,2	4,6
OI	%	0,2	0,1	1,4	15,6	31,3	32,8	12,0	3,2	3,0	99,8	100,0	
M	0,2		0,2	3,9	27,6	15,9	8,7	0,5	1,2	4,3	62,3	62,5	0,3
Tp	%	0,3	0,2	6,2	44,2	25,4	14,0	0,9	1,9	6,9	99,7	100,0	
M		0,4	1,2	29,4	55,9	65,0	41,3	14,4	8,1	8,5	224,2	224,2	1,1
Os	%	0,2	0,6	13,1	24,9	29,0	18,4	6,4	3,6	3,8	100,0	100,0	
RAZEM	M	29,6	22,7	59,0	1 187,8	4 127,8	5 593,5	4 424,8	2 027,4	1 571,4	20 865,6	20 895,2	100,0
	%	0,1	0,1	0,3	5,7	19,8	26,7	21,2	9,7	7,5	8,9	99,9	100,0

1.3. Przewiętny wiek i przewiętna zasobnořć drzewostanów

1.3.1. Przewiętny wiek drzewostanów

Przewiętny wiek wszystkich drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w lasach gminnych – co obrazuje tabela IV-7 – wynosi 71 lat.

Najwyższy przewiętny wiek wykazują drzewostany bukowe (85 lat) oraz jodłowe (83 lat), natomiast najniższy – drzewostany olchowe i brzożowe. O przewiętnym wieku

wszystkich drzewostanów decyduje głównie przewiętny wiek drzewostanów sosnowych (67 lat), które zajmują 48,4% ogólnej powierzchni leśnej. Tabela IV-7 przedstawia ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższości grubizny.

1.3.2. Przewiętna zasobnořć drzewostanów

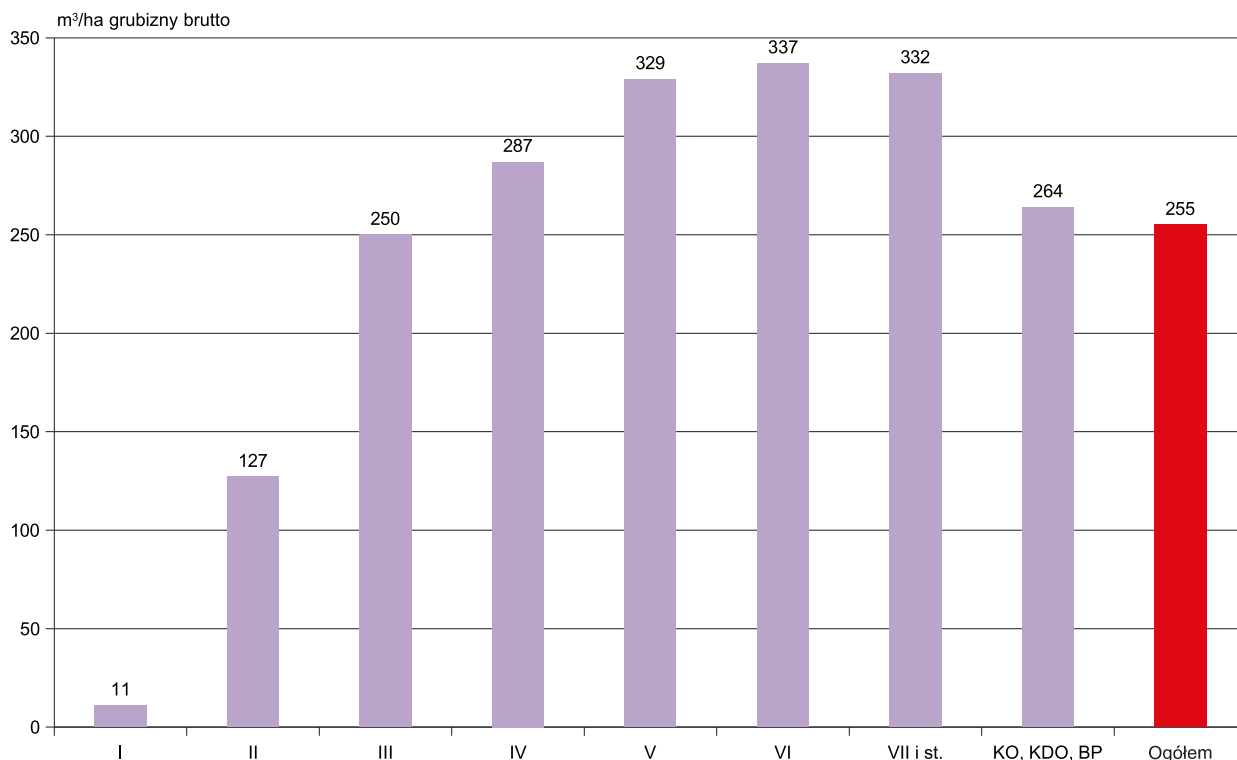
Przewiętną zasobnořć, w m³ grubizny brutto na 1 ha powierzchni zalesionej, według gatunków panujących

Tabela IV-7. UDZIAŁ GATUNKÓW PANUJĄCYCH W OGÓLNEJ POWIERZCHNI I MIĄSZKOŚCI NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH ORAZ PRZEWIĘTNY WIEK DRZEWOSTANÓW – LASY GMINNE

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przewiętna zasobnořć na grun. leś. zalesionych m ³ /ha grub. brutto	Przewiętny wiek lata
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m ³	%		
1	2	3	4	5	6	7
So, Md	39 575	48,4	9 905,2	47,4	250	67
Św	4 499	5,4	1 386,3	6,6	308	77
Jd	8 053	9,8	2 792,5	13,4	347	83
Bk	7 748	9,5	2 150,1	10,3	278	85
Db, Kl, Wz	8 746	10,9	2 102,9	10,1	240	80
Gb	1 028	1,2	205,6	1,0	200	65
Brz	6 060	7,2	1 085,9	5,2	179	55
OI	4 854	6,0	950,6	4,6	196	55
Tp	247	0,3	62,3	0,3	252	60
Os	1 093	1,3	224,2	1,1	205	61
Ogółem	81 903	100,0	20 865,6	100,0	255	71

Tabela IV-8. PRZEWIĘTNA ZASOBNOŘĆ GRUBIZNY BRUTTO WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH I KLAS WIEKU – LASY GMINNE

Gatunek panujący	Przewiętna zasobnořć w m ³ /ha										ogółem na powierzchni leśnej
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasy wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
So	8	10	146	267	289	312	308	305	239	250	244
Św	14	4	118	278	337	389	420	421	308	308	304
Jd	22	1	86	344	423	404	402	397	318	347	341
Bk	23	4	58	226	308	343	354	365	247	278	268
Db	17	4	86	218	253	288	319	342	233	240	230
Gb		7	75	177	237	216	278	338	159	200	200
Brz		27	117	201	222	222	227	150	173	179	179
OI	8	36	141	201	236	308	337	279	183	196	189
Tp	22	67	217	253	289	281	250	300	172	252	244
Os		22	131	205	250	295	253	253	167	205	205
Ogółem	13	11	127	250	287	329	337	332	264	255	248

Rysunek IV-3. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – LASY GMINNE

i klas wieku przedstawia tabela IV-8. Ponadto przeciętną zasobność według klas wieku zobrazowano na rysunku IV-3.

Przeciętna zasobność wszystkich drzewostanów w lasach gminnych na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 255 m³/ha grubizny brutto, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 248 m³/ha.

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku

Strukturę powierzchniową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela IV-9 (dodatkowo rysunek IV-4). Wyższy niż przeciętny w lasach gminnych (37,1%) udział drzewostanów V i starszych klas wieku występuje w województwach: pomorskim – 50,1%, dolnośląskim – 47,0%, zachodniopomorskim – 46,4%, lubuskim – 45,9% i małopolskim – 45,6%. Udział tych drzewostanów, nieco wyższy od przeciętnej w lasach gminnych, zarejestrowano także w województwach: opolskim

i warmińsko-mazurskim. W pozostałych województwach udział powierzchniowy drzewostanów V i starszych klas wieku jest niższy od przeciętnego. Najniższy udział tych drzewostanów występuje w województwach lubelskim – 18,9%, świętokrzyskim – 17,3% i podlaskim – 16,0%.

Tabela IV-9. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY GMINNE

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne		
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku											
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	P	287	323	677	1 287	1 203	1 252	777	702	623	6 844	7 131	8,5
	%	4,0	4,5	9,5	18,1	16,9	17,6	10,9	9,8	8,7	96,0	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	P	116	367	380	782	710	734	238	183	82	3 476	3 592	4,3
	%	3,2	10,2	10,6	21,8	19,8	20,4	6,6	5,1	2,3	96,8	100,0	
LUBELSKIE	P	34	133	160	379	373	156	21	13	61	1 296	1 330	1,6
	%	2,5	10,0	12,0	28,6	28,0	11,7	1,6	1,0	4,6	97,5	100,0	
LUBUSKIE	P	59	94	248	429	229	310	208	324	55	1 897	1 956	2,3
	%	3,0	4,8	12,7	21,9	11,7	15,8	10,7	16,6	2,8	97,0	100,0	
ŁÓDZKIE	P	81	202	365	833	665	351	489	175	131	3 211	3 292	3,9
	%	2,5	6,1	11,1	25,3	20,2	10,7	14,9	5,3	3,9	97,5	100,0	
MAŁOPOLSKIE	P	376	358	1 028	2 400	2 209	1 853	873	315	2 303	11 339	11 715	13,9
	%	3,2	3,1	8,8	20,4	18,9	15,8	7,4	2,7	19,7	96,8	100,0	
MAZOWIECKIE	P	87	177	232	599	610	338	105	119	87	2 267	2 354	2,8
	%	3,7	7,5	9,9	25,4	26,0	14,4	4,4	5,0	3,7	96,3	100,0	
OPOLSKIE	P	42	132	229	264	256	203	80	133	156	1 453	1 495	1,8
	%	2,8	8,8	15,3	17,8	17,1	13,6	5,3	8,9	10,4	97,2	100,0	
PODKARPACKIE	P	552	1 948	3 762	4 542	7 710	5 322	1 661	382	2 463	27 790	28 342	33,6
	%	1,9	6,9	13,3	16,0	27,2	18,8	5,9	1,3	8,7	98,1	100,0	
PODLASKIE	P	103	81	214	451	351	129	32	48	16	1 322	1 425	1,7
	%	7,2	5,7	15,0	31,5	24,6	9,1	2,3	3,4	1,2	92,8	100,0	
POMORSKIE	P	114	139	265	530	615	512	341	649	170	3 221	3 335	4,0
	%	3,4	4,2	7,9	15,9	18,5	15,3	10,2	19,5	5,1	96,6	100,0	
ŚLĄSKIE	P	143	312	456	940	699	634	179	87	270	3 577	3 720	4,4
	%	3,9	8,4	12,3	25,2	18,8	17,0	4,8	2,3	7,3	96,1	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P	30	107	130	220	282	63	18	4	76	900	930	1,1
	%	3,3	11,5	14,0	23,7	30,2	6,8	2,0	0,4	8,1	96,7	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	P	69	317	307	605	782	412	198	553	164	3 338	3 407	4,0
	%	2,0	9,3	9,0	17,8	23,0	12,1	5,8	16,2	4,8	98,0	100,0	
WIELKOPOLSKIE	P	120	416	621	1 427	1 798	563	290	395	89	5 599	5 719	6,8
	%	2,1	7,3	10,9	24,9	31,4	9,8	5,1	6,9	1,6	97,9	100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE	P	77	187	298	792	1 029	623	514	654	276	4 373	4 450	5,3
	%	1,7	4,2	6,7	17,8	23,2	14,0	11,5	14,7	6,2	98,3	100,0	
RAZEM	P	2 290	5 293	9 372	16 480	19 521	13 455	6 024	4 736	7 022	81 903	84 193	100,0
	%	2,7	6,3	11,1	19,6	23,2	16,0	7,2	5,6	8,3	97,3	100,0	

Rysunek IV-4. POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w ha) – LASY GMINNE

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku

Strukturę miąższościową według województw przedstawia tabela IV-10 (wielkości zasobów drzewnych przedstawiono dodatkowo na rysunku IV-5). Udział miąższości drzewostanów V i starszych klas wieku waha się między województwami w granicach od 21,7% do 61,3%

ogólnej wielkości zasobów drzewnych, przy przeciętnym ich udziale – 47,3%. Najniższy udział miąższości tych drzewostanów występuje w województwach: świętokrzyskim – 21,7%, podlaskim – 23,8%, lubelskim – 27,5% i wielkopolskim – 28,5%; najwyższy zaś w województwach: dolnośląskim – 61,3%, pomorskim – 59,4% oraz zachodniopomorskim – 55,4%.

Tabela IV-10. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY GMINNE

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem na gruntach leśnych		
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku												
		prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys. m ³	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
DOLNOŚLĄSKIE	M	3,5	2,3	3,1	64,9	299,4	337,0	420,8	280,7	237,8	183,8	1 829,8	1 833,3	8,8
	%	0,2	0,1	0,2	3,5	16,3	18,4	23,0	15,3	13,0	10,0	99,8	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	M	0,9	0,6	6,4	48,9	201,8	207,2	249,8	77,4	60,9	22,0	875,0	875,9	4,2
	%	0,1	0,1	0,7	5,6	23,0	23,7	28,6	8,8	6,9	2,5	99,9	100,0	
LUBELSKIE	M	0,2		2,7	19,7	82,4	92,8	45,4	7,8	5,4	16,1	272,3	272,5	1,3
	%	0,1		1,0	7,2	30,2	34,0	16,7	2,9	2,0	5,9	99,9	100,0	
LUBUSKIE	M	2,3	0,4	0,9	35,4	108,5	62,0	84,9	60,8	98,1	11,9	462,9	465,2	2,2
	%	0,5	0,1	0,2	7,6	23,3	13,3	18,3	13,1	21,1	2,5	99,5	100,0	
ŁÓDZKIE	M	0,8	0,3	3,2	53,1	204,6	172,2	103,3	153,9	47,7	32,2	770,5	771,3	3,7
	%	0,1		0,4	6,9	26,5	22,3	13,4	20,0	6,2	4,2	99,9	100,0	
MAŁOPOLSKIE	M	3,5	3,1	2,1	106,9	627,3	712,9	712,1	326,0	119,7	622,5	3 232,6	3 236,1	15,4
	%	0,1	0,1	0,1	3,3	19,4	22,0	22,0	10,1	3,7	19,2	99,9	100,0	
MAZOWIECKIE	M	0,7		2,1	31,0	131,6	158,4	105,8	34,7	32,7	21,0	517,3	518,0	2,5
	%	0,1		0,4	6,0	25,4	30,6	20,4	6,7	6,3	4,1	99,9	100,0	
OPOLSKIE	M	0,3	0,9	1,8	23,6	76,3	87,9	74,6	28,3	48,9	41,5	383,8	384,1	1,8
	%	0,1	0,2	0,5	6,2	19,9	22,8	19,4	7,4	12,7	10,8	99,9	100,0	
PODKARPACKIE	M	6,3	7,9	14,4	503,6	1 139,8	2 223,8	1 719,1	542,1	119,0	651,7	6 921,4	6 927,7	33,1
	%	0,1	0,1	0,2	7,3	16,5	32,1	24,8	7,8	1,7	9,4	99,9	100,0	
PODLASKIE	M	1,5	0,1	1,7	26,9	104,9	96,9	43,0	11,2	14,9	3,4	303,0	304,5	1,5
	%	0,5		0,6	8,8	34,5	31,8	14,1	3,7	4,9	1,1	99,5	100,0	
POMORSKIE	M	4,2	0,7	1,4	36,4	140,3	170,2	161,8	114,4	198,8	45,2	869,2	873,4	4,2
	%	0,5	0,1	0,2	4,2	16,1	19,5	18,5	13,1	22,6	5,2	99,5	100,0	
ŚLĄSKIE	M	0,9	2,0	5,3	58,8	220,9	188,0	183,4	59,5	33,6	58,6	810,1	811,0	3,9
	%	0,1	0,2	0,7	7,2	27,4	23,2	22,6	7,3	4,1	7,2	99,9	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	M	0,1		2,1	13,7	50,3	76,9	17,9	5,3	1,3	15,2	182,7	182,8	0,9
	%	0,1		1,1	7,5	27,5	42,1	9,8	2,9	0,7	8,3	99,9	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	M	0,7	2,1	3,0	38,4	158,5	243,3	145,4	73,2	204,8	45,6	914,3	915,0	4,4
	%	0,1	0,2	0,3	4,2	17,3	26,6	15,9	8,0	22,4	5,0	99,9	100,0	
WIELKOPOLSKIE	M	3,1	1,6	6,2	90,8	368,6	489,9	157,3	87,2	118,9	18,9	1 339,4	1 342,5	6,4
	%	0,2	0,1	0,5	6,8	27,5	36,4	11,7	6,5	8,9	1,4	99,8	100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE	M	0,6	0,7	2,6	35,7	212,6	274,1	200,2	164,9	228,9	61,6	1 181,3	1 181,9	5,7
	%	0,1	0,1	0,2	3,0	18,0	23,2	16,9	13,9	19,4	5,2	99,9	100,0	
RAZEM	M	29,6	22,7	59,0	1 187,8	4 127,8	5 593,5	4 424,8	2 027,4	1 571,4	1 851,2	20 865,6	20 895,2	100,0
	%	0,1	0,1	0,3	5,7	19,8	26,7	21,2	9,7	7,5	8,9	99,9	100,0	

Rysunek IV-5. ZASOBY DRZEWNE WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w tys. m³ grubizny brutto) – LASY GMINNE

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących

Strukturę powierzchniową według gatunków panujących w układzie województw przedstawia tabela IV-11. Drzewostany z panującymi gatunkami Św, Jd, Bk (tabela IV-11) – wykazujące przeważnie wyższe zasobności niż drzewostany z panującymi So, Db, Brz – występują głównie w górach i na Pomorzu. Łącznie gatunki te zajmują w województwach: małopolskim – 63,4%, dolnośląskim – 40,4%, podkarpackim – 27,4%. Bliski średniego w kraju (24,7%) łączny udział Św, Jd i Bk

la IV-11) – wykazujące przeważnie wyższe zasobności niż drzewostany z panującymi So, Db, Brz – występują głównie w górach i na Pomorzu. Łącznie gatunki te zajmują w województwach: małopolskim – 63,4%, dolnośląskim – 40,4%, podkarpackim – 27,4%. Bliski średniego w kraju (24,7%) łączny udział Św, Jd i Bk

Tabela IV-11. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY GMINNE

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem	
	gatunek panujący											
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	OI	Tr, Lp, Wb	Os	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
DOLNOŚLĄSKIE	P 809 % 11,3	2 340 32,9	29 0,4	504 7,1	2 130 29,9	31 0,4	684 9,6	373 5,2	24 0,3	207 2,9	7 131 100,0	8,5
KUJAWSKO- -POMORSKIE	P 2 896 % 80,7	11 0,3		20 0,6	250 6,9	5 0,1	170 4,7	195 5,4	14 0,4	31 0,9	3 592 100,0	4,3
LUBELSKIE	P 728 % 54,8	7 0,5	12 0,9	24 1,8	197 14,8	60 4,5	117 8,8	139 10,5	2 0,1	44 3,3	1 330 100,0	1,6
LUBUSKIE	P 1 362 % 69,6	10 0,5		4 0,2	345 17,7	2 0,1	151 7,7	56 2,9	6 0,3	20 1,0	1 956 100,0	2,3
ŁÓDZKIE	P 1 959 % 59,4	25 0,8		34 1,0	653 19,8	13 0,4	430 13,1	157 4,8	3 0,1	18 0,6	3 292 100,0	3,9
MAŁOPOLSKIE	P 2 275 % 19,4	1 292 11,0	4 078 34,8	2 069 17,6	1 027 8,8	119 1,0	370 3,2	384 3,3	23 0,2	78 0,7	11 715 100,0	13,9
MAZOWIECKIE	P 1 749 % 74,4	4 0,2	22 0,9	2 0,1	155 6,6	9 0,4	175 7,4	213 9,0	5 0,2	20 0,8	2 354 100,0	2,8
OPOLSKIE	P 685 % 45,9	75 5,0		138 9,2	401 26,8	2 0,1	66 4,4	71 4,8	12 0,8	45 3,0	1 495 100,0	1,8
PODKARPACKIE	P 14 984 % 52,8	253 0,9	3 971 14,0	3 544 12,5	1 502 5,3	620 2,2	1 334 4,7	1 874 6,6	18 0,1	242 0,9	28 342 100,0	33,6
PODLASKIE	P 850 % 59,5	43 3,0			129 9,1	38 2,7	182 12,8	161 11,3	2 0,2	20 1,4	1 425 100,0	1,7
POMORSKIE	P 1 985 % 59,5	62 1,9	1	533 16,0	295 8,8	12 0,4	272 8,2	146 4,4	1	28 0,8	3 335 100,0	4,0
ŚLĄSKIE	P 1 782 % 47,8	194 5,2	69 1,9	307 8,2	416 11,2	26 0,7	705 19,0	148 4,0	19 0,5	54 1,5	3 720 100,0	4,4
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P 689 % 74,2	3 0,3	24 2,6	41 4,4	55 5,9	4 0,4	68 7,2	35 3,8		11 1,2	930 100,0	1,1
WARMIŃSKO- -MAZURSKIE	P 1 779 % 52,4	145 4,2	1	332 9,7	377 11,1	28 0,8	396 11,6	296 8,7	1	52 1,5	3 407 100,0	4,0
WIELKOPOLSKIE	P 3 807 % 66,6	15 0,3	2	61 1,1	632 11,0	17 0,3	618 10,8	286 5,0	110 1,9	171 3,0	5 719 100,0	6,8
ZACHODNIPO- MORSKIE	P 2 375 % 53,4	78 1,7	1	427 9,6	624 14,0	42 0,9	323 7,3	512 11,5	16 0,4	52 1,2	4 450 100,0	5,3
RAZEM	P 40 714 % 48,4	4 557 5,4	8 210 9,8	8 040 9,5	9 188 10,9	1 028 1,2	6 061 7,2	5 046 6,0	256 0,3	1 093 1,3	84 193 100,0	

występuje w województwach pomorskim i śląskim. W pozostałych udział ten jest znacznie niższy i waha się od 14,2% w województwie opolskim do 0,7% w województwie lubuskim.

Drzewostany o niższych zasobnościach z panującymi So, Db i Brz występują głównie na terenach nizinnych i zajmują łącznie 66,5% ogólnej powierzchni lasów gminnych.

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących

Struktura miąższościowa według gatunków panujących oraz województw (tabela IV-12) odpowiada w przybliżeniu strukturze powierzchniowej (tabela IV-11).

Tabela IV-12. STRUKTURA MIĄŻSZOŚCIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY GMINNE

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³										Ogółem		
	gatunek panujący										tys. m ³	%	
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	OI	Tp, Lp, Wb	Os			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
M	196,6	807,9	6,9	99,4	475,8	9,1	112,6	76,5	4,8	43,7	1 833,3	8,8	
DOLNOŚLĄSKIE	%	10,7	44,0	0,4	5,4	26,0	0,5	6,1	4,2	0,3	2,4	100,0	
M	745,5	1,6		3,9	49,2	1,4	23,7	37,7	3,5	9,4	875,9	4,2	
KUJAWSKO-	%	85,1	0,2		0,4	5,6	0,2	2,7	4,3	0,4	1,1	100,0	
-POMORSKIE													
M	154,6	1,2	4,9	6,2	48,3	9,9	15,2	24,5	0,4	7,2	272,4	1,3	
LUBELSKIE	%	56,7	0,4	1,8	2,3	17,7	3,6	5,6	9,0	0,2	2,7	100,0	
M	323,5	2,4	0,2	0,5	91,1	0,5	29,2	12,6	1,4	3,8	465,2	2,2	
LUBUSKIE	%	69,6	0,5		0,1	19,6	0,1	6,3	2,7	0,3	0,8	100,0	
M	455,1	5,2		4,8	176,2	3,8	83,6	38,2	0,6	3,8	771,3	3,7	
ŁÓDZKIE	%	59,0	0,7		0,6	22,8	0,5	10,8	5,0	0,1	0,5	100,0	
M	519,8	327,8	1 411,1	551,8	253,5	24,3	67,9	61,7	5,2	13,1	3 236,2	15,4	
MAŁOPOLSKIE	%	16,1	10,1	43,5	17,1	7,8	0,8	2,1	1,9	0,2	0,4	100,0	
M	389,6	0,7	7,5	0,7	37,6	1,9	26,9	48,3	1,1	3,7	518,0	2,5	
MAZOWIECKIE	%	75,2	0,1	1,5	0,1	7,3	0,4	5,2	9,3	0,2	0,7	100,0	
M	176,8	26,5		22,0	108,1	0,7	14,6	17,2	2,7	15,5	384,1	1,8	
OPOLSKIE	%	46,0	6,9		5,7	28,2	0,2	3,8	4,5	0,7	4,0	100,0	
M	3 597,4	59,2	1 335,0	1 009,1	273,7	115,8	194,1	299,6	4,3	39,5	6 927,7	33,1	
PODKARPACKIE	%	51,7	0,9	19,3	14,6	4,0	1,7	2,8	4,3	0,1	0,6	100,0	
M	192,1	12,0			23,0	11,4	27,1	35,1	0,7	3,1	304,5	1,5	
PODLASKIE	%	63,1	4,0		7,6	3,7	8,9	11,5	0,2	1,0	100,0		
M	519,9	18,9	0,4	158,0	73,9	2,5	58,9	33,2	0,3	7,4	873,4	4,2	
POMORSKIE	%	59,5	2,2		18,1	8,5	0,3	6,7	3,8		0,9	100,0	
M	389,5	59,3	22,3	73,6	84,8	5,7	133,8	30,3	5,2	6,5	811,0	3,9	
ŚLĄSKIE	%	48,0	7,3	2,8	9,1	10,5	0,7	16,5	3,7	0,6	0,8	100,0	
M	141,2	0,5	6,1	10,0	7,6	0,6	8,1	6,9	0,1	1,7	182,8	0,9	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	%	77,3	0,3	3,4	5,4	4,2	0,3	4,4	3,8		0,9	100,0	
M	528,1	37,4	0,4	94,4	81,6	7,2	90,6	62,6	0,2	12,5	915,0	4,4	
WARMIŃSKO-	%	57,8	4,1		10,3	8,9	0,8	9,9	6,8		1,4	100,0	
-MAZURSKIE													
M	916,5	2,7	0,6	8,9	147,3	4,1	131,8	61,5	28,0	41,1	1 342,5	6,4	
WIELKOPOLSKIE	%	68,2	0,2		0,7	11,0	0,3	9,8	4,6	2,1	3,1	100,0	
M	668,3	23,8	0,5	113,6	178,7	6,7	67,8	106,3	4,0	12,2	1 181,9	5,7	
ZACHODNIOPOMORSKIE	%	56,7	2,0		9,6	15,1	0,6	5,7	9,0	0,3	1,0	100,0	
RAZEM	M	9 914,5	1 387,1	2 795,9	2 156,9	2 110,4	205,6	1 085,9	952,2	62,5	224,2	20 895,2	100,0
	%	47,4	6,6	13,4	10,3	10,1	1,0	5,2	4,6	0,3	1,1	100,0	

2.5. Niektóre cechy drzewostanów

2.5.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela IV-13. Waha się on od 60 do 85 lat. Najwyższym przeciętnym wiekiem charakteryzują się drzewostany w województwach: pomorskim – 85 lat, dolnośląskim – 80 lat, zachodniopomorskim – 80 lat, natomiast najniższym: 61 lat – lubelskim i 60 lat – świętokrzyskim.

W zasięgach pozostałych województw przeciętny wiek drzewostanów kształtuje się w granicach 62–78 lat, przy przeciętnym w kraju – 71 lat.

2.5.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawiono w tabeli IV-13. Najwyższą przeciętną zasobność na 1 ha powierzchni leśnej zalesionej wykazują drzewostany województwa małopolskiego – 285 m³/ha, warmińsko-mazurskiego – 274 m³/ha oraz pomorskiego i zachodniopomorskiego – 270 m³/ha.

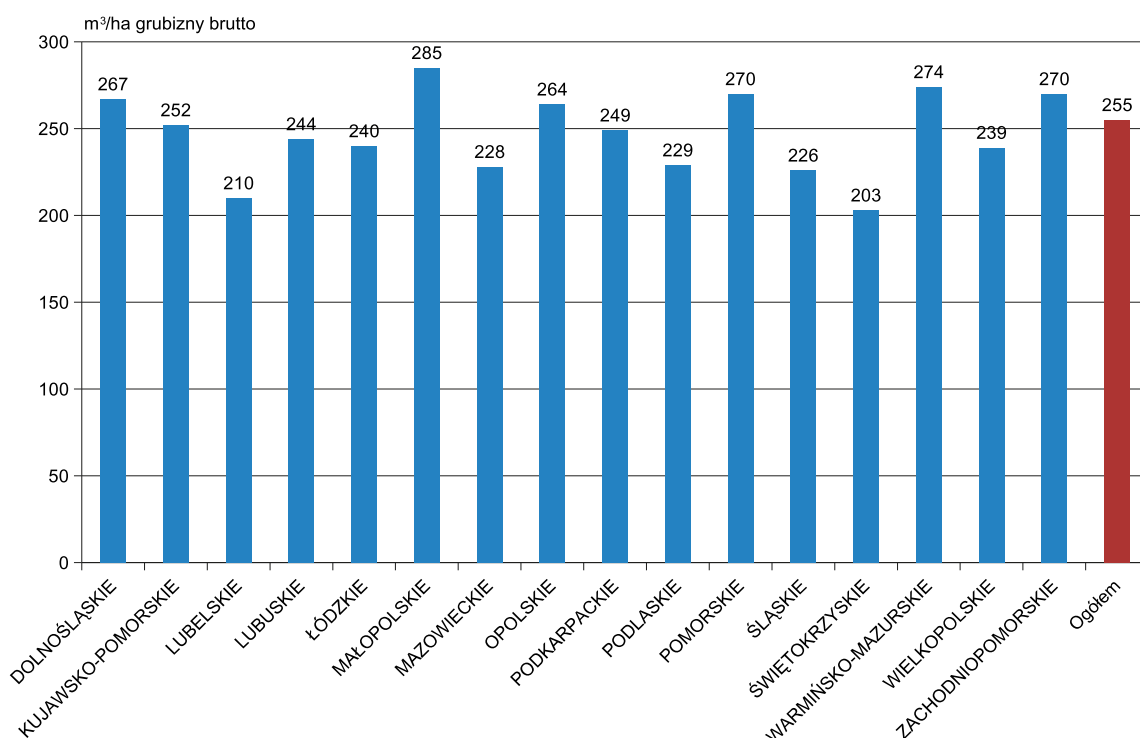
Zasobność na gruntach leśnych zalesionych, wyższą od przeciętnej (255 m³/ha), wykazują także drzewostany województwa dolnośląskiego – 267 m³/ha i opolskiego – 264 m³/ha. Najniższą zasobnością odznaczają się natomiast drzewostany województw: lubelskiego – 210 m³/ha oraz świętokrzyskiego – 203 m³/ha.

Przeciętną zasobność w lasach gminnych według województw przedstawia dodatkowo rysunek IV-6.

Tabela IV-13. PRZECIĘTNY WIEK I ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY GMINNE

Województwo	Przeciętny wiek	Przeciętna zasobność grubizny brutto
	lata	m ³ /ha
1	2	3
DOLNOŚLĄSKIE	80	267
KUJAWSKO-POMORSKIE	67	252
LUBELSKIE	61	210
LUBUSKIE	78	244
ŁÓDZKIE	73	240
MAŁOPOLSKIE	74	285
MAZOWIECKIE	71	228
OPOLSKIE	73	264
PODKARPACKIE	66	249
PODLASKIE	62	229
POMORSKIE	85	270
ŚLĄSKIE	65	226
ŚWIĘTOKRZYSKIE	60	203
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	76	274
WIELKOPOLSKIE	66	239
ZACHODNIOPOMORSKIE	80	270
Ogółem	71	255

Rysunek IV-6. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY GMINNE

2.6. Użytkowanie lasu

Tabela IV-14 przedstawia użytkowanie w lasach gminnych z ostatnich 10 lat, zestawione na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny

(Leśnictwo 2010–2016). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość grubizny brutto została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach.

Tabela IV-14. UŻYTKOWANIE W LASACH GMINNYCH

Rok	Powierzchnia	Miąższość grubizny brutto	Użytkowanie netto	Użytkowanie brutto *	Użytkowanie brutto w stosunku do zasobów
	tys. ha	tys. m ³			%
1	2	3	4	5	6
2006	82	bd.	122	153	bd.
2007	83	bd.	140	175	bd.
2008	84	bd.	147	184	bd.
2009	84	bd.	130	163	bd.
2010	84	bd.	131	164	bd.
2011	84	bd.	153	191	bd.
2012	84	bd.	126	158	bd.
2013	84	bd.	127	159	bd.
2014	84	20 669	143	179	0,87
2015	84	20 895	131	164	0,78

* miąższość netto na brutto została przeliczona wskaźnikiem 1,25

V. LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Powierzchnia lasów Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych w kraju według stanu na 31 grudnia 2015 r. wynosi 185 279 ha, co stanowi około 2,0% powierzchni wszystkich lasów w Polsce według GUS (Leśnictwo 2016). W Banku Danych o Lasach aktualnie zgromadzone opracowania dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych o powierzchni 177 897 ha, co stanowi 96,0% ogólnej powierzchni lasów Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych w kraju, w tym:

- ◆ dane z aktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 177 817 ha (95,96%),
- ◆ dane z nieaktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 80 ha (0,04%).

W Banku Danych o Lasach nie została zgromadzona tylko dokumentacja urzędniowa dla Słowińskiego Parku Narodowego ze względu na brak zatwierdzonego planu ochrony parku.

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urzędniowego zostały w BDL uzupełnione w sposób statystyczny, zgodnie z podanym we wprowadzeniu założeniem, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a odległością pomiędzy odpowiednimi obszarami leśnymi.

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię i miąższość grubizny brutto (odpowiednio w hektarach i tys. m³ ogółem) oraz procent poszczególnych klas wieku według typów siedliskowych lasu

na gruntach lasów Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych przedstawiają tabele V-1 i V-2, natomiast procentowy układ siedlisk według województw – tabela V-3. Dodatkowo, procentowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek V-1.

Tabela V-1. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		Powierzchnia w % – ogółem										ogółem na gruntach leśnych	
	ha	%	gruntów leśnych niezależnych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku										ogółem
				I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Bs	236	0,1	1,7	0,1	5,8	38,8	37,7	3,9	2,6	9,0	0,4	98,3	100,0	
Bśw	18 874	10,2	0,1	0,5	5,7	16,1	29,0	19,8	16,8	11,7	0,3	99,9	100,0	
Bw	1 127	0,6	0,9	1,0	7,0	12,0	21,6	23,9	11,4	22,2		99,1	100,0	
Bb	913	0,5	0,8		2,9	2,4	7,2	12,4	4,3	68,1	1,9	99,2	100,0	
BMśw	19 276	10,4	0,7	2,3	10,2	19,9	17,6	16,6	14,9	17,0	0,8	99,3	100,0	
BMw	2 142	1,2	0,9	1,2	6,2	14,1	24,0	24,4	14,5	14,5	0,2	99,1	100,0	
BMb	1 136	0,6	0,4	0,4	4,2	10,0	21,9	7,3	11,4	43,1	1,3	99,6	100,0	
LMśw	16 673	9,0	0,6	2,3	13,8	12,4	14,3	16,4	15,1	23,2	1,9	99,4	100,0	
LMw	2 164	1,2	3,4	1,2	13,5	29,1	15,1	14,2	4,1	17,9	1,5	96,6	100,0	
LMb	6 799	3,7	3,1	0,1	6,9	22,5	30,6	17,1	9,2	9,9	0,6	96,9	100,0	
Lśw	9 239	5,0	1,1	3,4	7,9	7,9	11,7	14,9	11,3	38,1	3,7	98,9	100,0	
Lw	5 598	3,0	7,5	1,5	23,6	8,8	12,3	8,5	5,8	29,2	2,8	92,5	100,0	
OI	7 602	4,1	2,8	0,3	11,0	21,5	31,3	16,5	12,5	4,1		97,2	100,0	
OIJ	3 505	1,9	7,4	0,1	12,7	8,0	12,4	19,9	18,8	15,2	5,5	92,6	100,0	
LI	126	0,1	2,5		7,3	13,3	24,6	12,9	4,8	34,3	0,3	97,5	100,0	
BMwyż	235	0,1			2,7	3,6	16,6	20,3	18,6	37,0	1,2	100,0	100,0	
LMwyż	2 614	1,4	0,1	0,4	1,1	2,8	15,5	29,6	22,8	27,4	0,3	99,9	100,0	
Lwyż	7 667	4,1	1,0	0,6	2,8	3,1	15,3	25,3	19,1	31,7	1,1	99,0	100,0	
OIJwyż	7				64,8	35,2						100,0	100,0	
LŁwyż	1		1,7	1,7	61,9	34,7						98,3	100,0	
BWG	6 641	3,6		0,5	3,0	42,3	10,4	5,4	6,1	31,4	0,9	100,0	100,0	
BG	455	0,2	2,0		0,7	2,3	4,6	15,7	5,1	64,2	5,3	97,9	100,0	
BMG	6 107	3,3	0,1	1,6	15,5	10,2	9,9	11,8	14,4	34,9	1,6	99,9	100,0	
LMG	11 653	6,3	2,4	1,3	7,2	10,8	14,2	21,3	18,3	22,6	1,9	97,6	100,0	
LG	53 974	29,2	1,7	0,4	2,5	13,4	12,7	20,9	22,2	22,7	3,5	98,3	100,0	
OIJG	62		1,2		45,3	27,5	26,0					98,8	100,0	
LŁG	453	0,2	5,7	0,3	19,6	44,3	12,5	5,1	2,0	8,8	1,7	94,3	100,0	
RAZEM	185 279	100,0	1,6	1,1	7,3	14,8	16,7	18,2	16,4	21,9	2,0	98,4	100,0	

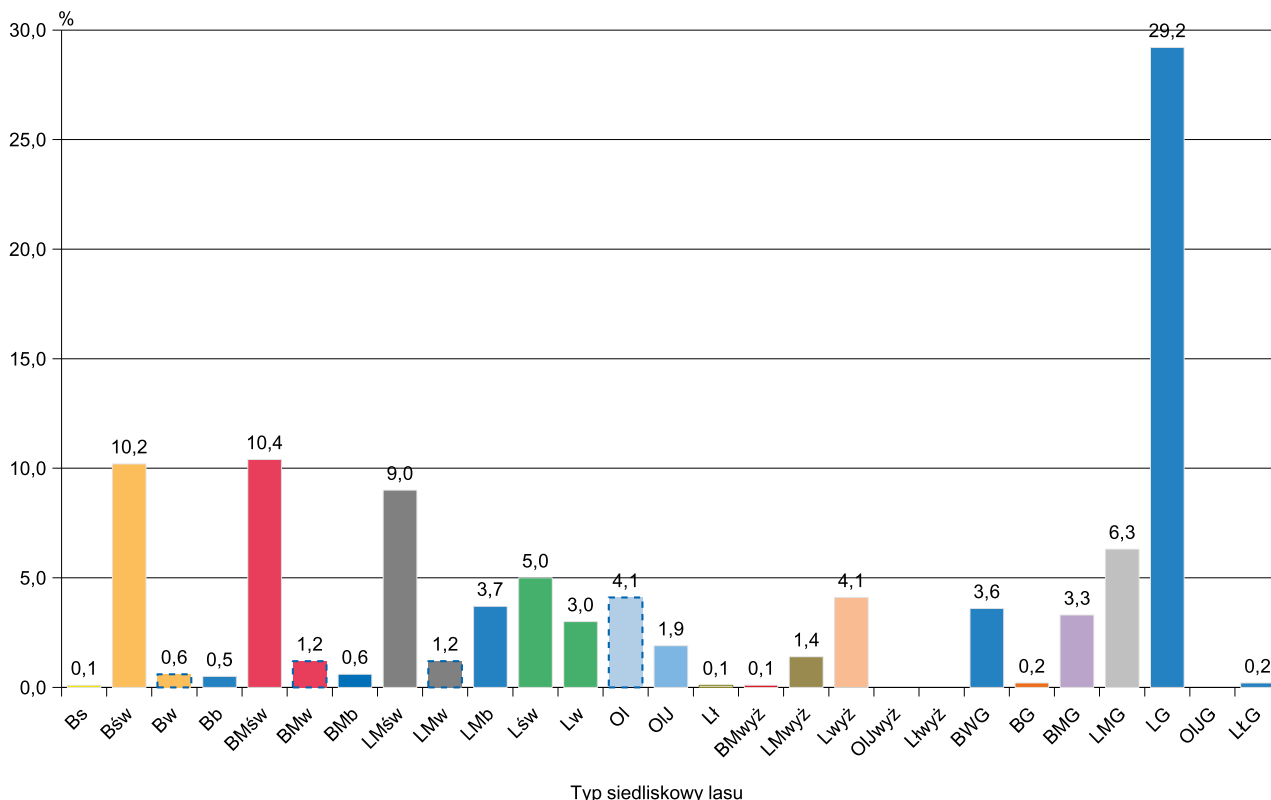
Tabela V-2. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Typ siedliskowy lasu	Miąższność brutto ogółem na gruntach leśnych		Miąższność grubizny brutto w % – ogółem											ogółem na gruntach leśnych
	tys. m ³	%	na gruntach leśnych niezależnych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku										
				prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Bs	35,9	0,1				2,0	28,3	49,0	5,2	2,8	12,4	0,3	100,0	100,0
Bśw	5 513,6	9,4				2,1	13,3	29,7	22,4	19,1	13,1	0,3	100,0	100,0
Bw	347,8	0,6				3,2	10,2	19,9	26,5	12,5	27,7		100,0	100,0
Bb	161,1	0,3	0,1			1,3	1,9	5,3	11,8	4,6	73,8	1,2	99,9	100,0
BMśw	6 380,0	10,7		0,1	0,1	5,0	18,7	18,5	19,1	17,1	20,6	0,8	100,0	100,0
BMw	663,4	1,1	0,1	0,1	0,1	2,8	11,5	22,3	27,4	16,9	18,6	0,2	99,9	100,0
BMb	207,0	0,4			0,1	2,8	8,6	21,9	8,6	11,9	45,2	0,9	100,0	100,0
LMśw	5 861,4	10,0		0,1	0,1	5,3	10,9	14,8	19,3	18,7	29,2	1,6	100,0	100,0
LMw	559,6	1,0	0,1	0,1	0,1	6,6	24,3	15,4	17,5	5,0	29,0	1,9	99,9	100,0
LMB	962,8	1,6	0,2			4,8	23,4	31,9	16,6	9,8	12,4	0,9	99,8	100,0
Lśw	3 233,6	5,5		0,2	0,1	2,3	5,9	11,9	15,4	12,5	47,2	4,5	100,0	100,0
Lw	1 517,2	2,6	0,1	0,1	0,1	8,0	7,4	11,7	11,0	7,9	49,4	4,3	99,9	100,0
OI	1 734,6	3,0	0,1			6,1	18,8	28,8	20,8	19,3	6,1		99,9	100,0
OIJ	1 187,0	2,0	0,1			4,1	6,2	11,4	23,4	26,1	21,2	7,5	99,9	100,0
LI	33,3	0,1	0,3	1,2		2,3	13,5	25,7	15,4	6,1	35,3	0,2	99,7	100,0
BMwyż	102,4	0,2				1,4	2,3	14,4	17,4	18,8	44,3	1,4	100,0	100,0
LMwyż	1 115,5	1,9				0,3	1,7	14,4	28,6	23,0	31,8	0,2	100,0	100,0
Lwyż	3 045,3	5,2				0,8	2,0	13,6	25,1	21,1	36,6	0,8	100,0	100,0
OIJwyż	1,6						31,1	68,9					100,0	100,0
Lłwyż	0,1				2,1	62,0	35,9						100,0	100,0
BWG	1 367,0	2,3				0,4	4,1	12,0	9,1	9,7	63,7	1,0	100,0	100,0
BG	115,6	0,2	0,1				1,8	3,9	19,5	6,9	62,7	5,1	99,9	100,0
BMG	1 395,2	2,4		0,3		1,9	6,9	14,7	18,9	22,9	33,4	1,0	100,0	100,0
LMG	4 260,0	7,3		0,1		1,4	7,1	15,3	26,0	21,2	27,3	1,6	100,0	100,0
LG	18 843,0	31,9	0,1	0,1		0,6	7,7	11,4	23,9	25,7	27,4	3,1	99,9	100,0
OIJG	7,6			0,4		25,8	27,2	46,6					100,0	100,0
LŁG	89,1	0,2	0,1	0,2		12,1	36,6	12,9	9,8	3,8	21,0	3,5	99,9	100,0
RAZEM	58 740,7	100,0		0,1		2,5	9,9	15,9	21,5	20,2	27,9	2,0	100,0	100,0

Tabela V-3. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA SIEDLISK WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Województwo	Typ siedliskowy lasu w %																												
	Bs	Bśw	Bw	Bb	BMśw	BMw	BMb	LMśw	LMw	LMb	Lśw	Lw	OI	OJ	LI	BM-wyż	LM-wyż	L-wyż	OJ-wyż	LŁ-wyż	BWG	BG	BMG	LMG	LG	OJG	LLG	ogółem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
DOLNOŚLĄSKIE																0,1					1,3	37,8	49,5	11,1			0,2	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE																													
LUBELSKIE		7,3	1,3	0,9	13,1	4,6	1,3	5,8	6,7	11,8	0,2	0,7	3,5	0,1		1,5	13,9	27,3										100,0	
LUBUSKIE		17,5			33,6			24,9	0,2	0,4	19,1	0,2	3,9	0,2														100,0	
ŁÓDZKIE								100,0																				100,0	
MAŁOPOLSKIE																												100,0	
MAZOWIECKIE	0,7	37,6	1,6		19,7	3,2		11,7	0,7		2,5	9,2	5,1	7,9	0,1			4,6			24,4	1,2	9,0	21,1	39,0	0,4	100,0		
OPOLSKIE																												100,0	
PODKARPACKIE																			0,7						1,7	96,6	0,1	0,8	100,0
PODLASKIE		5,9	1,5	2,3	12,9	1,7	2,2	17,1	2,8	14,7	10,4	8,9	15,8	3,8														100,0	
POMORSKIE	0,5	37,3	0,4	0,1	26,9	1,5	2,4	16,2	1,8	4,7	5,8	0,4	1,5	0,5														100,0	
ŚLĄSKIE																												100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE																0,6	12,8	40,1	0,1					5,9	40,5			100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE																												100,0	
WIELKOPOLSKIE		6,8			14,2			22,2		0,2	52,1	1,0	0,6	1,0	1,9													100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE		12,7	0,1		35,7		0,1	37,3	0,3	0,1	11,6			1,8	0,3													100,0	
RAZEM	0,1	10,2	0,6	0,5	10,4	1,2	0,6	9,0	1,2	3,7	5,0	3,0	4,1	1,9	0,1	1,4	4,1			3,6	0,2	3,3	6,3	29,2		0,2	100,0		

Rysunek V-1. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: las górski (LG), bór mieszany świeży (BMśw), bór świeży (Bśw) oraz las mieszany świeży (LMśw), zajmujące odpowiednio 29,2%, 10,4%, 10,2% oraz 9,0% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 30,8%, lasowe – 63,2%, olsowe – 6,0% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 51,6%, wyżynnych – 5,6%, a górskich – 42,8% powierzchni leśnej.

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela V-4, natomiast zestawienie powierzchni zgeneralizowane do układu według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela V-5. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek V-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) według stanu na 31 grudnia 2015 r. wynosiła 185 279 ha, w tym:

– grunty zalesione	182 377 ha,	tj. 98,4%
– grunty niezalesione	2 902 ha,	tj. 1,6%
	185 279 ha,	tj. 100,0%

Natomiast powierzchnia leśna na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących przedstawia się następująco:

– gatunki iglaste	105 079 ha,	tj. 57,6%
– gatunki liściaste	77 298 ha,	tj. 42,4%
	182 377 ha,	tj. 100,0%

Układ powierzchniowy w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]
Grunty leśne niezalesione	2 902	1,3
I i II klasa wieku (1–40 lat)	15 477	26,7
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	58 339	43,9
V i starsze oraz KO, KDO, BP	108 561	28,1
Razem	185 279	100,0

Tabela V-4. POWIERZCHNIOWO-MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Gatunek panujący	Powierzchnia w ha / miąższność grubizny brutto w tys. m ³																	Ogółem				
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach i podklasach wieku															razem	grunty leśne bez zw. z gosp. leśną				
		prze- stoję	I		II		III		IV		V			VI	VII i st.	KO, KDO, BP		ha/lys. m ³	% zal.			
2	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	13	14	15	16	17	18	19	
1		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19				
P	194		185	502	1 558	2 666	6 399	6 431	8 724	6 387	6 539	5 712	9 766	11 600	1 307	67 776	67 970	99,7				
M	1,3	9,7	0,1	8,9	138,0	474,7	1 022,2	1 830,3	2 643,0	2 167,0	2 412,5	2 158,7	3 678,2	4 268,7	334,5	21 146,5	21 147,8	100,0				
P	160		6	250	934	1 522	2 586	1 445	2 181	1 686	2 538	2 354	4 124	7 983	936	28 545	28 705	99,4				
M	0,7	6,9		2,5	37,5	187,2	514,5	420,8	739,2	694,7	1 030,2	989,4	1 694,0	3 063,9	333,5	9 714,3	9 715,0	100,0				
P	70			22	39	73	161	435	141	205	435	846	2 594	3 681	128	8 760	8 830	99,2				
M	0,5	3,8		0,1	0,7	7,7	23,3	113,3	46,2	81,4	175,0	340,8	1 085,6	1 694,9	50,3	3 623,1	3 623,6	100,0				
P	424,0		191,0	774,0	2 531,0	4 261,0	9 146,0	8 311,0	11 046,0	8 278,0	9 512,0	8 912,0	16 484,0	23 264,0	2 371	105 081	105 505,0	99,6				
M	2,5	20,4	0,1	11,5	176,2	669,6	1 560,0	2 364,4	3 428,4	2 943,1	3 617,7	3 488,9	6 457,8	9 027,5	7 18,3	34 483,9	34 486	100,0				
P	1 035		64	172	170	288	455	1 827	1 450	2 095	4 264	5 820	10 614	12 914	627	40 760	41 795	97,5				
M	10,4	18,8		0,6	2,7	17,8	66,5	413,5	491,7	724,5	1 626,1	2 381,2	4 221,9	5 396,5	165,9	15 527,7	15 538,1	99,9				
P	912		70	451	1 435	1 042	255	297	390	375	361	510	769	2 839	64	8 858	9 770	90,7				
M	4,2	8,6		2,9	52,0	125,3	39,5	68,4	104,7	114,8	117,2	176,7	291,1	1 290,6	22,0	2 413,8	2 418,0	99,8				
P	30		1	6	6	6	19	58	21	61	27	75	147	578	165	1 170	1 200	97,5				
M	0,2	0,7		0,1	0,1	0,7	4,5	11,0	6,4	16,4	8,2	33,7	71,5	277,5	76,7	507,5	507,7	100,0				
P	58		1	165	614	1 119	1 348	1 492	2 468	1 842	786	1 106	798	358	30	12 127	12 185	99,5				
M	1,9	2,0		5,9	39,2	136,5	207,4	262,4	417,7	325,8	170,7	178,6	142,9	36,2	4,8	1 930,1	1 932,0	99,9				
P	439		4	65	407	1 315	1 908	2 047	1 545	1 240	1 032	1 112	1 613	754	331	13 373	13 812	96,8				
M	3,1	2,1		2,1	30,5	211,6	348,5	420,3	343,1	369,4	347,8	395,4	658,3	322,8	143,1	3 595,0	3 598,1	99,9				
P							2	3	3	1	9			5	5	28	28	100,0				
M							0,7	0,8	1,6	0,2	3,1		0,1	1,6	1,1	9,2	9,2	100,0				
P	4			26	95	198	112	106	57	81	70	56	3	41	135	980	984	99,6				
M	0,1	0,2		0,2	0,7	5,8	14,6	19,1	19,2	41,0	33,4	25,1	1,1	19,0	71,7	251,1	251,2	100,0				
P	2 478		140	885	2 727	3 968	4 099	5 830	5 934	5 695	6 549	8 679	13 944	17 489	1 357	77 296	79 774	96,9				
M	19,9	32,4		11,8	125,2	497,7	681,7	1 195,5	1 384,4	1 592,1	2 306,5	3 190,7	5 386,9	7 344,2	485,3	24 234,4	24 254,3	99,9				
RAZEM	2 902		331	1 659	5 258	8 229	13 245	14 141	16 980	13 973	16 061	17 591	30 428	40 753	3 728	182 377	185 279	98,4				
M	22,4	52,8	0,1	23,3	301,4	1 167,3	2 241,7	3 559,9	4 812,8	4 535,2	5 924,2	6 679,6	11 844,7	16 371,7	1 203,6	58 718,3	58 740,7	100,0				

1.2.2. Struktura miąższościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji na 1 stycznia 2016 r. ogólna miąższość grubizny brutto na powierzchni leśnej w parkach narodowych wynosi 58 740,7 tys. m³. Zestawienie miąższości grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku zawierają tabele V-4 oraz V-6.

Z danych, które przedstawiono w tabeli V-4, wynika, że miąższość grubizny brutto na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi:

– grunty zalesione	58 718,3 tys. m ³ ,	tj. 99,96%
– grunty niezalesione	22,4 tys. m ³ ,	tj. 0,04%
	58 740,7 tys. m ³ ,	tj. 100,0%

Natomiast miąższość drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących wynosiła odpowiednio:

– gatunki iglaste	34 483,9 tys. m ³ ,	tj. 58,7%
– gatunki liściaste	24 234,4 tys. m ³ ,	tj. 41,3%
	58 718,3 tys. m ³ ,	tj. 100,0%

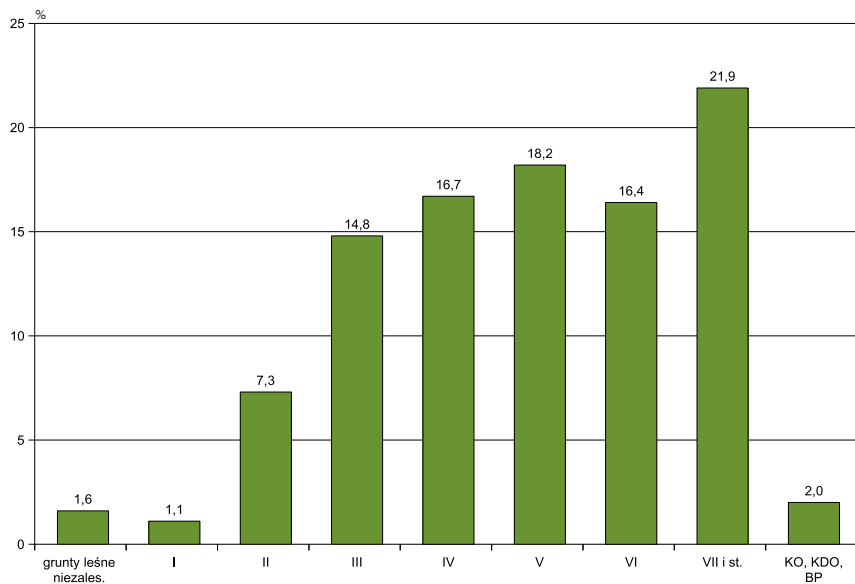
Miąższość grubizny brutto ujęta w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Miąższość [tys. m ³]	Miąższość [%]
Grunty leśne niezalesione	22,4	0,04
Przestoje na gruntach zalesionych	52,8	0,09
I i II klasa wieku (1–40 lat)	1 492,1	2,54
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	15 149,6	25,79
V i starsze oraz KO, KDO, BP	42 023,8	71,54
Razem	58 740,7	100,00

Tabela V-5. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Gatunek panujący	Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną	
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku										
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
P	194	687	4 224	12 830	15 111	12 251	9 766	11 600	1 307	67 776	67 970	36,6
So	% 0,3	1,0	6,2	18,9	22,2	18,0	14,4	17,1	1,9	99,7	100,0	
P	160	256	2 456	4 031	3 867	4 892	4 124	7 983	936	28 545	28 705	15,5
Św	% 0,6	0,9	8,6	14,0	13,5	17,0	14,4	27,7	3,3	99,4	100,0	
P	70	22	112	596	346	1 281	2 594	3 681	128	8 760	8 830	4,8
Jd	% 0,8	0,3	1,3	6,7	3,9	14,5	29,4	41,6	1,5	99,2	100,0	
P	1 035	236	458	2 282	3 545	10 084	10 614	12 914	627	40 760	41 795	22,6
Bk	% 2,5	0,6	1,1	5,5	8,5	24,1	25,4	30,8	1,5	97,5	100,0	
P	912	521	2 477	552	765	871	769	2 839	64	8 858	9 770	5,3
Db	% 9,3	5,3	25,4	5,7	7,8	8,9	7,9	29,0	0,7	90,7	100,0	
P	30	7	12	77	82	102	147	578	165	1 170	1 200	0,6
Gb	% 2,5	0,6	1,0	6,4	6,8	8,5	12,2	48,2	13,8	97,5	100,0	
P	58	166	1 733	2 840	4 310	1 892	798	358	30	12 127	12 185	6,6
Brz	% 0,5	1,4	14,2	23,3	35,5	15,5	6,5	2,9	0,2	99,5	100,0	
P	439	69	1 722	3 955	2 785	2 144	1 613	754	331	13 373	13 812	7,5
OI	% 3,2	0,5	12,5	28,5	20,2	15,5	11,7	5,5	2,4	96,8	100,0	
P				5	4	9		5	5	28	28	
Tp	%			17,4	15,4	31,3	1,3	16,6	18,0	100,0	100,0	
P	4	26	293	218	138	126	3	41	135	980	984	0,5
Os	% 0,4	2,6	29,7	22,2	14,1	12,8	0,3	4,1	13,8	99,6	100,0	
RAZEM	P 2 902	1 990	13 487	27 386	30 953	33 652	30 428	40 753	3 728	182 377	185 279	100,0
	% 1,6	1,1	7,3	14,8	16,7	18,2	16,4	21,9	2,0	98,4	100,0	

Rysunek V-2. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Tabela V-6. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Gatunek panujący	na gruntach leśnych niezales.	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³										Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną		
		na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										tys. m ³	%	
		prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
M	1,3	9,7	9,0	612,7	2 852,5	4 810,0	4 571,2	3 678,2	4 268,7	334,5	21 146,5	21 147,8	36,0	
So	%			2,9	13,5	22,8	21,6	17,4	20,2	1,6	100,0	100,0		
M	0,7	6,9	2,5	224,7	935,3	1 433,9	2 019,6	1 694,0	3 063,9	333,5	9 714,3	9 715,0	16,5	
Św	%			2,3	9,6	14,8	20,8	17,4	31,6	3,4	100,0	100,0		
M	0,5	3,8	0,1	8,4	136,6	127,6	515,8	1 085,6	1 694,9	50,3	3 623,1	3 623,6	6,2	
Jd	%			0,2	3,8	3,5	14,2	30,0	46,8	1,4	100,0	100,0		
M	10,4	18,8	0,6	20,5	480,0	1 216,2	4 007,3	4 221,9	5 396,5	165,9	15 527,7	15 538,1	26,5	
Bk	%			0,1	3,1	7,8	25,8	27,2	34,7	1,1	99,9	100,0		
M	4,2	8,6	2,9	177,3	107,9	219,5	293,9	291,1	1 290,6	22,0	2 413,8	2 418,0	4,1	
Db	%			7,3	4,5	9,1	12,2	12,0	53,3	0,9	99,8	100,0		
M	0,2	0,7	0,1	0,8	15,5	22,8	41,9	71,5	277,5	76,7	507,5	507,7	0,9	
Gb	%			0,2	3,1	4,5	8,3	14,1	54,6	15,1	100,0	100,0		
M	1,9	2,0	5,9	175,7	469,8	743,5	349,3	142,9	36,2	4,8	1 930,1	1 932,0	3,3	
Brz	%			0,3	9,1	24,3	38,5	18,1	7,4	0,2	99,9	100,0		
M	3,1	2,1	2,1	242,1	768,8	712,5	743,2	658,3	322,8	143,1	3 595,0	3 598,1	6,1	
OI	%			0,1	6,7	21,2	19,8	20,7	18,3	9,0	99,9	100,0		
M					1,5	1,8	3,1	0,1	1,6	1,1	9,2	9,2		
Tp	%				16,3	19,3	33,8	1,3	17,1	12,2	100,0	100,0		
M	0,1	0,2	0,2	6,5	33,7	60,2	58,5	1,1	19,0	71,7	251,1	251,2	0,4	
Os	%			0,1	2,6	13,4	24,0	23,3	0,4	7,6	99,9	100,0		
RAZEM	M	22,4	52,8	23,4	1 468,7	5 801,6	9 348,0	12 603,8	11 844,7	16 371,7	1 203,6	58 718,3	58 740,7	100,0
	%				2,5	9,9	15,9	21,5	20,2	27,9	2,0	100,0	100,0	

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

1.3.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek wszystkich drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w lasach Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych – jak obrazuje to tabela V-7 – wynosi 87 lat.

Najwyższy przeciętny wiek wykazują drzewostany grabowe (110 lat) oraz jodłowe (109 lat), natomiast najniższy – drzewostany osikowe, olchowe i brzożowe. O przeciętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przeciętny wiek drzewostanów sosnowych (83 lata), które zajmują 36,6% ogólnej powierzchni leśnej. Tabela V-7 przedstawia ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższości grubizny.

1.3.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność, w m³ grubizny brutto na 1 ha powierzchni zalesionej, według gatunków panujących przedstawia tabela V-7, natomiast według klas wieku – tabela V-8. Ponadto przeciętną zasobność według klas wieku obrazuje rysunek V-3.

Przeciętna zasobność wszystkich drzewostanów w lasach Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 322 m³/ha grubizny brutto, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 317 m³/ha.

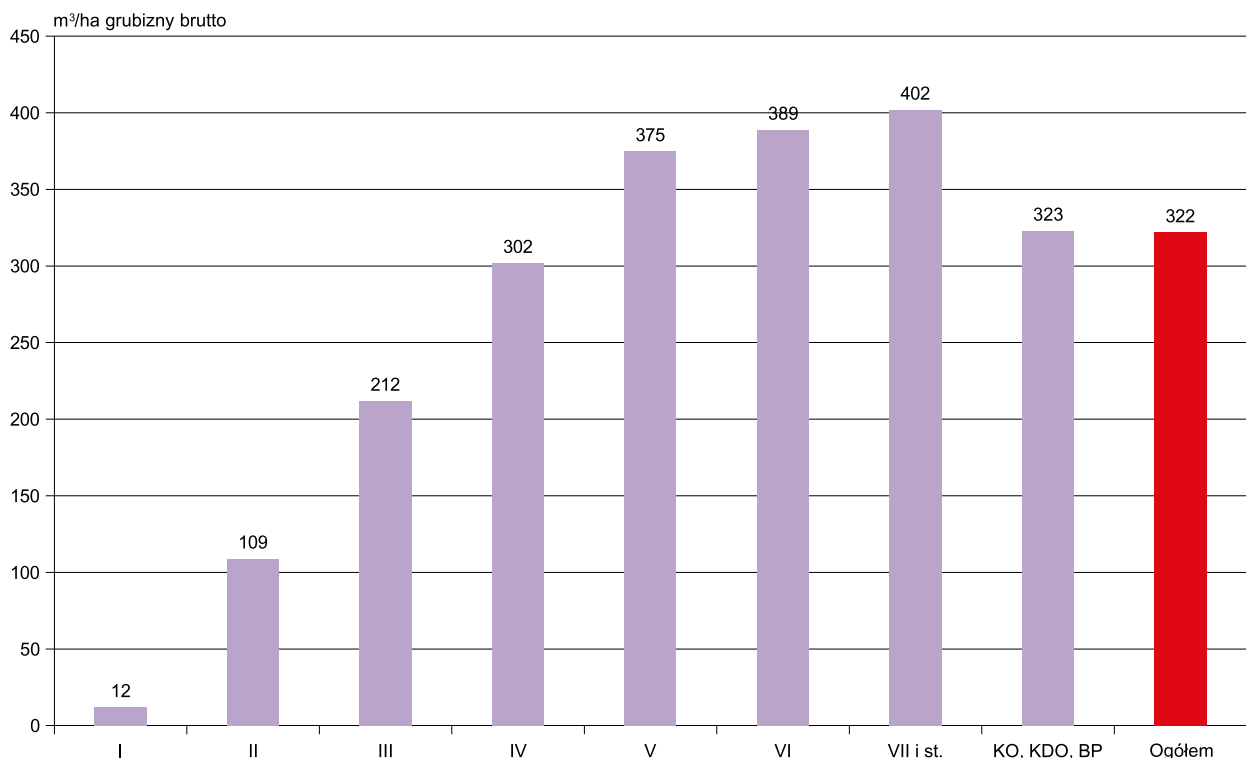
Tabela V-7. PROCENTOWY UDZIAŁ GATUNKÓW PANUJĄCYCH W OGÓLNEJ POWIERZCHNI I MIĄŻSZOŚCI NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przeciętna zasobność na grun. leś. zalesionych m ³ /ha grub. brutto	Przeciętny wiek lata
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m ³	%		
1	2	3	4	5	6	7
So, Md	67 776	36,6	21 146,5	36,0	312	83
Św	28 545	15,5	9 714,3	16,5	340	90
Jd	8 760	4,8	3 623,1	6,2	414	109
Bk	40 760	22,6	15 527,7	26,5	381	102
Db, Kl, Wz	8 858	5,3	2 413,8	4,1	272	74
Gb	1 170	0,6	507,5	0,9	434	110
Brz	12 127	6,6	1 930,1	3,3	159	66
OI	13 373	7,5	3 595,0	6,1	269	70
Tp	28		9,2		329	78
Os	980	0,5	251,1	0,4	256	61
Ogółem	182 377	100,0	58 718,3	100,0	322	87

Tabela V-8. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ GRUBIZNY BRUTTO WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH I KLAS WIEKU – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Gatunek panujący	Przeciętna zasobność w m ³ /ha										
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasy wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	ogółem na powierzchni leśnej
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
So	7	13	145	222	318	373	377	368	256	312	311
Św	4	10	92	232	371	413	411	384	356	340	338
Jd	7	5	75	229	369	403	419	460	393	414	410
Bk	10	3	44	210	343	397	398	418	265	381	372
Db	5	6	72	196	287	337	379	455	344	273	248
Gb	7	14	67	201	278	411	486	480	465	434	423
Brz	33	36	101	165	173	185	179	101	160	159	159
Ol	7	30	141	194	256	347	408	428	432	269	261
Tp				300	450	344		320	220	329	329
Os	25	8	22	155	436	464	367	463	531	256	255
Ogółem	8	12	109	212	302	375	389	402	323	322	317

Rysunek V-3. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku

Strukturę powierzchniową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela V-9 (dodatkowo

rysunek V-4). Wyższy niż przeciętny w lasach Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych (58,5%) udział drzewostanów V i starszych klas wieku występuje w województwach: łódzkim – 92,2%, świętokrzyskim – 86,0%, wielkopolskim – 67,5%, zachodniopomorskim – 66,4% i podkarpackim – 65,5. Udział tych drzewostanów, nieco wyższy od przeciętnej w lasach Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych,

Tabela V-9. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne		
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku											
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	P	8	192	1 230	1 325	1 203	1 825	1 174	2 607	113	9 669	9 677	5,2
	%	0,1	2,0	12,7	13,7	12,4	18,9	12,1	26,9	1,2	99,9	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	P												
	%												
LUBELSKIE	P	155	38	705	2 213	2 466	2 551	1 603	2 394	45	12 015	12 170	6,6
	%	1,3	0,3	5,8	18,2	20,3	20,8	13,2	19,7	0,4	98,7	100,0	
LUBUSKIE	P	7	23	417	928	445	576	1 036	1 164	11	4 600	4 607	2,5
	%	0,1	0,5	9,1	20,1	9,7	12,5	22,5	25,3	0,2	99,9	100,0	
ŁÓDZKIE	P	2		1		1	6		41	1	50	52	
	%	4,6	0,2	1,8		1,2	11,9		79,1	1,2	95,4	100,0	
MAŁOPOLSKIE	P	323	218	1 403	4 666	3 256	3 908	4 005	8 456	925	26 837	27 160	14,7
	%	1,2	0,8	5,2	17,2	12,0	14,4	14,7	31,1	3,4	98,8	100,0	
MAZOWIECKIE	P	785	287	4 155	2 417	6 562	5 288	4 039	3 203	129	26 080	26 865	14,5
	%	2,9	1,1	15,5	9,0	24,4	19,7	15,0	11,9	0,5	97,1	100,0	
OPOLSKIE	P												
	%												
PODKARPACKIE	P	1 034	140	995	6 277	5 710	8 551	8 970	7 925	1 301	39 869	40 903	22,0
	%	2,5	0,3	2,4	15,3	14,0	20,9	22,0	19,4	3,2	97,5	100,0	
PODLASKIE	P	479	91	2 189	5 379	6 511	5 629	3 894	8 056	682	32 431	32 910	17,8
	%	1,5	0,3	6,7	16,3	19,8	17,1	11,8	24,4	2,1	98,5	100,0	
POMORSKIE	P	62	625	1 331	2 643	2 175	869	1 056	590	494	9 783	9 845	5,3
	%	0,6	6,3	13,5	27,0	22,1	8,8	10,7	6,0	5,0	99,4	100,0	
ŚLĄSKIE	P												
	%												
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P		13	51	145	784	2 115	2 331	1 645	6	7 090	7 090	3,8
	%		0,2	0,7	2,0	11,1	29,8	32,9	23,2	0,1	100,0	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	P												
	%												
WIELKOPOLSKIE	P	11	209	342	437	666	1 094	754	1 607	10	5 119	5 130	2,8
	%	0,2	4,1	6,7	8,5	13,0	21,3	14,7	31,3	0,2	99,8	100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE	P	36	154	668	956	1 174	1 240	1 566	3 065	11	8 834	8 870	4,8
	%	0,4	1,7	7,5	10,8	13,2	14,0	17,7	34,6	0,1	99,6	100,0	
RAZEM	P	2 902	1 990	13 487	27 386	30 953	33 652	30 428	40 753	3 728	182 377	185 279	100,0
	%	1,6	1,1	7,3	14,8	16,7	18,2	16,4	21,9	2,0	98,4	100,0	

zarejestrowano także w województwach: dolnośląskim, lubuskim, małopolskim. W pozostałych województwach udział powierzchniowy drzewostanów

V i starszych klas wieku jest niższy od przeciętnego. Najniższy udział tych drzewostanów występuje w województwie pomorskim – 30,5%.

Rysunek V-4. POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w ha) – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku

Strukturę miąższościową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela V-10 (a wielkość zasobów drzewnych według województw dodatkowo rysunek V-5).

Udział miąższości drzewostanów V klasy wieku i starszych waha się między województwami w granicach od

40,0 do 97,4% ogólnej wielkości zasobów drzewnych, przy przeciętnym ich udziale – 71,5%.

Najniższy udział miąższości tych drzewostanów występuje w województwach: pomorskim – 40,0%, mazowieckim – 59,5% i podlaskim – 66,8%; najwyższy zaś w województwach: łódzkim – 97,4%, świętokrzyskim – 88,4% oraz małopolskim – 81,8%.

Tabela V-10. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem na gruntach leśnych		
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										razem	tys. m ³	%
		prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
DOLNOŚLĄSKIE	M	0,1	5,5	1,0	69,4	311,3	429,5	769,1	519,7	699,6	18,7	2 823,8	2 823,9	4,8
	%		0,2		2,5	11,0	15,2	27,2	18,4	24,8	0,7	100,0	100,0	
KUJAWSKO- -POMORSKIE	M													
	%													
LUBELSKIE	M	2,7		0,2	97,6	462,1	684,3	899,8	636,9	1 094,1	13,0	3 888,0	3 890,7	6,6
	%	0,1			2,5	11,9	17,6	23,1	16,4	28,1	0,3	99,9	100,0	
LUBUSKIE	M	0,2	3,4	0,7	59,1	246,9	128,3	205,4	405,5	492,6	2,9	1 544,8	1 545,0	2,6
	%		0,2		3,8	16,0	8,3	13,3	26,2	32,0	0,2	100,0	100,0	
ŁÓDZKIE	M				0,2		0,2	2,1		12,8	0,1	15,4	15,4	
	%				1,4		1,2	13,8		82,9	0,7	100,0	100,0	
MAŁOPOLSKIE	M	1,0	4,8	2,5	82,4	446,0	1 090,2	1 614,1	1 647,6	3 696,4	345,6	8 929,6	8 930,6	15,2
	%		0,1		0,9	5,0	12,2	18,1	18,4	41,4	3,9	100,0	100,0	
MAZOWIECKIE	M	3,7		3,0	463,5	609,7	1 991,9	1 810,2	1 477,4	1 183,2	37,3	7 576,2	7 579,9	12,9
	%				6,1	8,0	26,4	23,9	19,5	15,6	0,5	100,0	100,0	
OPOLSKIE	M													
	%													
PODKARPACKIE	M	10,1	19,6	4,2	90,6	1 214,7	1 742,5	3 320,8	3 436,5	3 196,8	341,8	13 367,5	13 377,6	22,8
	%	0,1	0,1		0,7	9,1	13,0	24,8	25,7	23,9	2,6	99,9	100,0	
PODLASKIE	M	3,7	8,7	0,8	333,5	1 387,4	1 678,8	1 859,9	1 437,6	3 263,5	293,4	10 263,6	10 267,3	17,5
	%		0,1		3,2	13,5	16,4	18,1	14,0	31,8	2,9	100,0	100,0	
POMORSKIE	M		0,6	5,4	148,7	697,0	684,2	331,2	347,2	206,1	144,6	2 565,0	2 565,0	4,4
	%			0,2	5,8	27,3	26,7	12,9	13,5	8,0	5,6	100,0	100,0	
ŚLĄSKIE	M													
	%													
ŚWIĘTOKRZYSKIE	M		0,5	0,3	6,5	43,5	310,6	941,7	1 057,6	746,6	1,2	3 108,5	3 108,5	5,3
	%				0,2	1,4	10,0	30,3	34,1	24,0		100,0	100,0	
WARMIŃSKO- -MAZURSKIE	M													
	%													
WIELKOPOLSKIE	M	0,4	6,1	0,6	29,5	119,3	207,1	343,1	253,8	485,8	2,2	1 447,5	1 447,9	2,5
	%		0,4		2,0	8,2	14,3	23,7	17,5	33,8	0,1	100,0	100,0	
ZACHODNIO- POMORSKIE	M	0,5	3,6	4,7	87,7	263,7	400,4	506,4	624,9	1 294,2	2,8	3 188,4	3 188,9	5,4
	%		0,1	0,1	2,7	8,3	12,6	15,9	19,6	40,6	0,1	100,0	100,0	
RAZEM	M	22,4	52,8	23,4	1 468,7	5 801,6	9 348,0	12 603,8	11 844,7	16 371,7	1 203,6	58 718,3	58 740,7	100,0
	%		0,1		2,5	9,9	15,9	21,5	20,2	27,9	2,0	100,0	100,0	

Rysunek V-5. ZASOBY DRZEWNE WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w tys. m³ grubizny brutto) – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących

Strukturę powierzchniową według gatunków panujących oraz województw przedstawia tabela V-11. Drzewostany z panującymi gatunkami Św, Jd, Bk (tabela V-11) – wyka-

zujące przeważnie wyższe zasobności niż drzewostany z panującymi So, Db, Brz – występują głównie w górach i na Pomorzu. Łącznie gatunki te zajmują w województwach: dolnośląskim – 91,9%, podkarpackim – 83,3%, małopolskim – 82,9%, świętokrzyskim – 73,9%. Łączny średni udział Św, Jd, Bk wynosi 42,8%. W pozostałych

Tabela V-11. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem		
	gatunek panujący												
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	OI	Tp, Lp, Wb	Os	ha	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	P	355	8 106	4	781	115		282	31		3	9 677	5,2
	%	3,7	83,8		8,1	1,2		2,9	0,3			100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	P												
	%												
LUBELSKIE	P	5 916	39	1 564	1 368	495	26	1 720	990		52	12 170	6,6
	%	48,7	0,3	12,9	11,2	4,1	0,2	14,1	8,1		0,4	100,0	
LUBUSKIE	P	3 264	20		776	222	6	86	231		2	4 607	2,5
	%	70,9	0,4		16,8	4,8	0,1	1,9	5,0		0,1	100,0	
ŁÓDZKIE	P	32				18		2				52	
	%	61,1				34,1		4,8				100,0	
MAŁOPOLSKIE	P	3 574	14 881	1 857	5 792	206	75	121	341	2	311	27 160	14,7
	%	13,2	54,8	6,8	21,3	0,8	0,3	0,4	1,3		1,1	100,0	
MAZOWIECKIE	P	18 542	13		1	3 085	6	1 771	3 408	18	21	26 865	14,5
	%	69,0				11,5		6,6	12,7	0,1	0,1	100,0	
OPOLSKIE	P												
	%												
PODKARPACKIE	P	3 923	2 412	2 610	29 062	306	71	264	2 108		147	40 903	22,0
	%	9,6	5,9	6,4	71,0	0,7	0,2	0,6	5,2		0,4	100,0	
PODLASKIE	P	12 639	2 909			3 218	979	6 767	5 973		425	32 910	17,8
	%	38,4	8,8			9,8	3,0	20,6	18,1		1,3	100,0	
POMORSKIE	P	7 835	110		420	290	1	828	353	4	4	9 845	5,3
	%	79,7	1,1		4,3	2,9		8,4	3,6			100,0	
ŚLĄSKIE	P												
	%												
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P	1 521	158	2 764	2 311	149	10	53	107		17	7 090	3,8
	%	21,5	2,2	39,1	32,6	2,1	0,1	0,7	1,5		0,2	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	P												
	%												
WIELKOPOLSKIE	P	3 705	10	1	47	1 188	10	84	80	4	1	5 130	2,8
	%	72,2	0,2		0,9	23,2	0,2	1,6	1,6	0,1		100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE	P	6 664	47	30	1 237	478	16	207	190		1	8 870	4,8
	%	75,3	0,5	0,3	13,9	5,4	0,2	2,3	2,1			100,0	
RAZEM	P	67 970	28 705	8 830	41 795	9 770	1 200	12 185	13 812	28	984	185 279	100,0
	%	36,6	15,5	4,8	22,6	5,3	0,6	6,6	7,5		0,5	100,0	

województwach udział ten jest znacznie niższy i waha się od 24,4% w województwie lubelskim do 1,1% w województwie wielkopolskim.

Drzewostany o niższych zasobnościach, tj. z panującymi So, Db i Brz, występują głównie na terenach nizinnych i zajmują łącznie 48,4% ogólnej powierzchni lasów Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych.

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących

Struktura miąższościowa według gatunków panujących (tabela V-12) odpowiada w przybliżeniu strukturze powierzchniowej (tabela V-11).

Tabela V-12. STRUKTURA MIĄŻSZOŚCIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³										Ogółem		
	gatunek panujący										tys. m ³	%	
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	OI	Tp, Lp, Wb	Os			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	M	94,6	2 404,6	0,2	246,9	30,5		38,3	8,5		0,3	2 823,9	4,8
	%	3,3	85,2		8,7	1,1		1,4	0,3			100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	M												
	%												
LUBELSKIE	M	1 960,7	11,7	781,3	541,7	131,0	6,2	247,2	201,6		9,4	3 890,8	6,6
	%	50,3	0,3	20,1	13,9	3,4	0,2	6,4	5,2		0,2	100,0	
LUBUSKIE	M	1 046,5	4,9		312,9	109,5	1,9	14,8	54,0		0,5	1 545,0	2,6
	%	67,8	0,3		20,2	7,1	0,1	1,0	3,5			100,0	
ŁÓDZKIE	M	9,0				5,7		0,7				15,4	
	%	59,0				36,8		4,2				100,0	
MAŁOPOLSKIE	M	229,5	5 621,5	780,2	2 151,8	46,1	12,6	12,8	70,0	0,7	5,3	8 930,5	15,2
	%	2,6	63,0	8,7	24,1	0,5	0,1	0,1	0,8		0,1	100,0	
MAZOWIECKIE	M	5 925,5	2,1		0,1	252,3	1,7	330,3	1 057,9	6,7	3,3	7 579,9	12,9
	%	78,2				3,3		4,4	14,0	0,1		100,0	
OPOLSKIE	M												
	%												
PODKARPACKIE	M	942,2	521,5	825,8	10 636,7	70,1	12,9	30,8	318,7		18,9	13 377,6	22,8
	%	7,0	3,9	6,2	79,6	0,5	0,1	0,2	2,4		0,1	100,0	
PODLASKIE	M	4 642,0	1 035,9			1 205,4	464,2	1 025,5	1 685,3		209,0	10 267,3	17,5
	%	45,3	10,1			11,7	4,5	10,0	16,4		2,0	100,0	
POMORSKIE	M	2 139,8	30,8		80,0	55,5	0,1	166,5	91,0	0,6	0,7	2 565,0	4,4
	%	83,5	1,2		3,1	2,2		6,5	3,5			100,0	
ŚLĄSKIE	M												
	%												
ŚWIĘTOKRZYSKIE	M	685,8	62,9	1 214,2	1 026,0	62,4	3,1	9,5	41,3		3,3	3 108,5	5,3
	%	22,1	2,0	39,1	33,0	2,0	0,1	0,3	1,3		0,1	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	M												
	%												
WIELKOPOLSKIE	M	1 129,6	1,9	0,6	18,5	258,5	0,5	15,4	21,5	1,2	0,2	1 447,9	2,5
	%	78,0	0,1		1,3	17,9		1,1	1,5	0,1		100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE	M	2 342,6	17,2	21,3	523,5	191,0	4,5	40,2	48,3		0,3	3 188,9	5,4
	%	73,5	0,5	0,7	16,4	6,0	0,1	1,3	1,5			100,0	
RAZEM	M	21 147,8	9 715,0	3 623,6	15 538,1	2 418,0	507,7	1 932,0	3 598,1	9,2	251,2	58 740,7	100,0
	%	36,0	16,5	6,2	26,5	4,1	0,9	3,3	6,1	0,4	0,4	100,0	

2.5. Niektóre cechy drzewostanów

2.5.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela V-13. Waha się on od 67 do 116 lat. Najwyższym przeciętnym wiekiem charakteryzują się drzewostany w województwach: łódzkim – 116 lat, świętokrzyskim – 103 lata, zachodniopomorskim – 95 lat, natomiast najniższym: 67 lat – pomorskim i 77 lat – mazowieckim.

W zasięgach pozostałych województw przeciętny wiek drzewostanów kształtuje się w granicach 85–92 lata, przy przeciętnym w kraju – 87 lat.

2.5.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

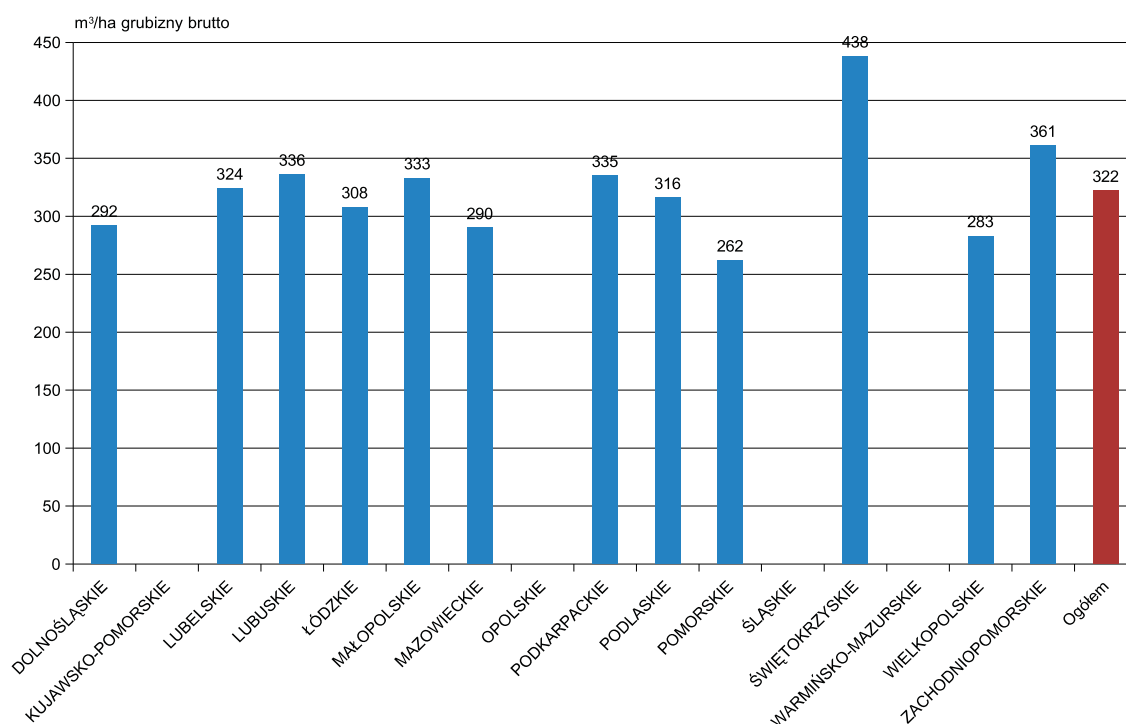
Przeciętną zasobność drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela V-13. Najwyższą przeciętną zasobność na 1 ha powierzchni leśnej zalesionej wykazują drzewostany województwa świętokrzyskiego – 438 m³/ha i zachodniopomorskiego – 361 m³/ha.

Zasobność na gruntach leśnych zalesionych, wyższą od przeciętnej (322 m³/ha), wykazują także drzewostany województwa lubuskiego – 336 m³/ha, podkarpackiego – 335 m³/ha, małopolskiego – 333 m³/ha i lubelskiego – 324 m³/ha. Najniższą zasobnością odznaczają się natomiast drzewostany województwa wielkopolskiego – 283 m³/ha oraz pomorskiego – 262 m³/ha.

Tabela V-13. PRZECIĘTNY WIEK I ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Województwo	Przeciętny wiek	Przeciętna zasobność grubizny brutto
	lata	m ³ /ha
1	2	3
DOLNOŚLĄSKIE	86	292
KUJAWSKO-POMORSKIE		
LUBELSKIE	85	324
LUBUSKIE	89	336
ŁÓDZKIE	116	308
MAŁOPOLSKIE	92	333
MAZOWIECKIE	77	290
OPOLSKIE		
PODKARPACKIE	90	335
PODLASKIE	87	316
POMORSKIE	67	262
ŚLĄSKIE		
ŚWIĘTOKRZYSKIE	103	438
WARMIŃSKO-MAZURSKIE		
WIELKOPOLSKIE	92	283
ZACHODNIOPOMORSKIE	95	361
Ogółem	87	322

Rysunek V-6. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

2.6. Użytkowanie lasu

Tabela V-14 przedstawia użytkowanie w lasach Skarbu Państwa w zarządzie parków narodowych z ostatnich 10 lat, zestawione na podstawie danych publikowa-

nych przez Główny Urząd Statystyczny (Leśnictwo 2010–2016). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość grubizny brutto została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach.

Tabela V-14. UŻYTKOWANIE W LASACH SKARBU PAŃSTWA W ZARZĄDZIE PARKÓW NARODOWYCH

Rok	Powierzchnia	Miąższość grubizny brutto	Użytkowanie netto	Użytkowanie brutto *	Użytkowanie brutto w stosunku do zasobów
	tys. ha	tys. m ³			%
1	2	3	4	5	6
2006	183	bd.	200	250	bd.
2007	184	bd.	234	293	bd.
2008	184	bd.	216	270	bd.
2009	184	bd.	192	240	bd.
2010	184	bd.	201	251	bd.
2011	184	bd.	180	225	bd.
2012	185	bd.	176	220	bd.
2013	185	bd.	159	199	bd.
2014	185	58 071	186	233	0,40
2015	185	58 741	179	224	0,38

* miąższość netto na brutto została przeliczona wskaźnikiem 1,25

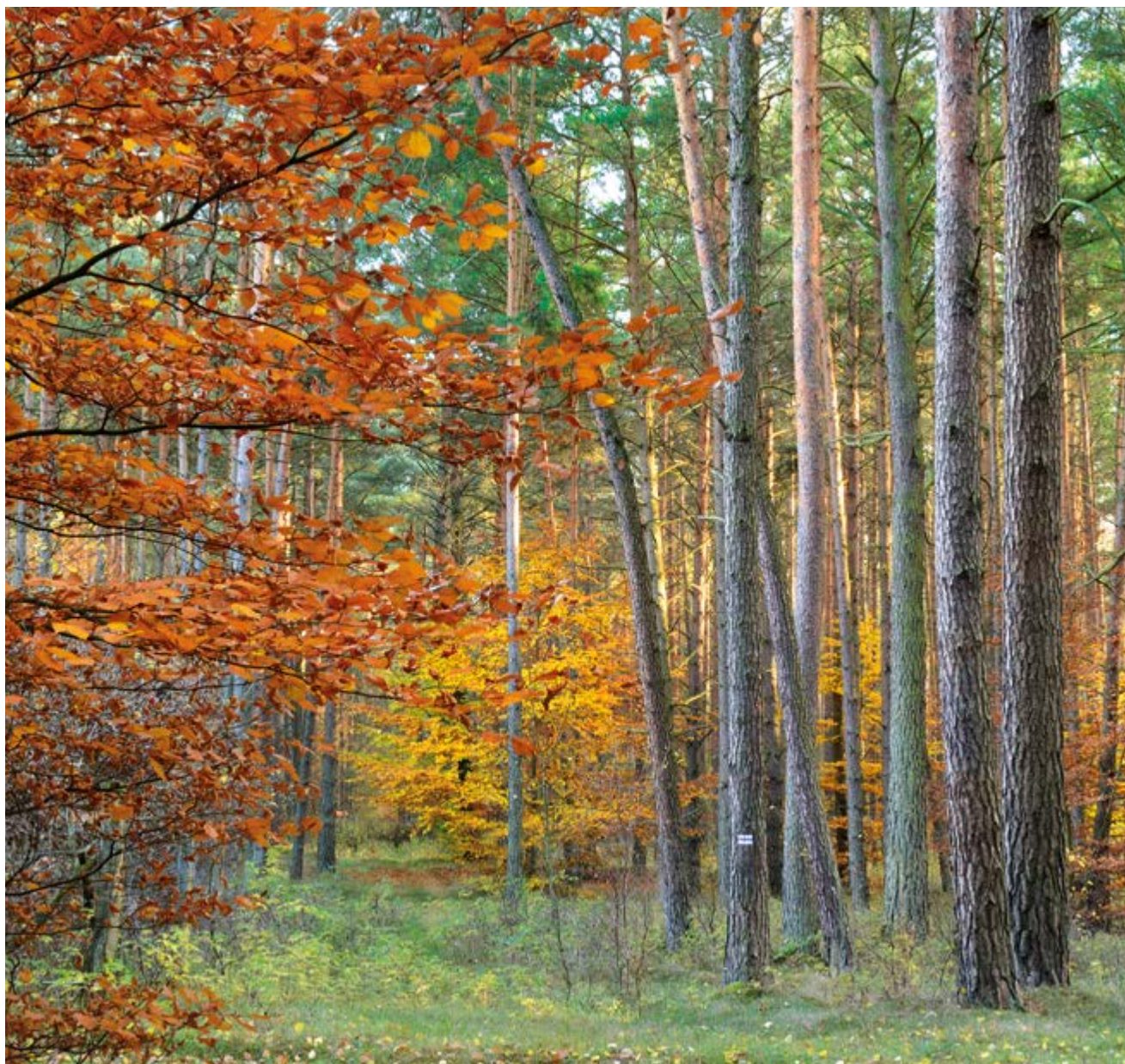
VI. LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Lasy w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP) to najmniejsza forma własności wśród lasów poza PGL LP. Według stanu na 31 grudnia 2015 r. ich powierzchnia w kraju wynosi 27 780 ha, co stanowi 0,3% powierzchni wszystkich lasów w Polsce według GUS (Leśnictwo 2016). W Banku Danych o Lasach aktualnie zgromadzono opracowania dla lasów w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa o powierzchni 5 282 ha, co stanowi 19,0% powierzchni lasów ZWRSP w kraju, w tym:

- ◆ dane z aktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 3 546 ha (12,8%),

- ◆ dane z nieaktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 1 736 ha (6,2%).

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urzędniowego zostały w BDL uzupełnione w sposób statystyczny, zgodnie z założeniem, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a odległością pomiędzy odpowiednimi obszarami leśnymi. Ze względu na niewielki udział lasów posiadających opracowanie urzędniowe w tej formie własności zrezygnowano z prezentowania zestawień według województw.

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię i miąższość grubizny brutto (odpowiednio w hektarach i tys. m³) ogółem oraz procent

poszczególnych klas wieku według typów siedliskowych lasu na gruntach lasów w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa przedstawiają tabele VI-1 i VI-2. Dodatkowo, procentowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek VI-1.

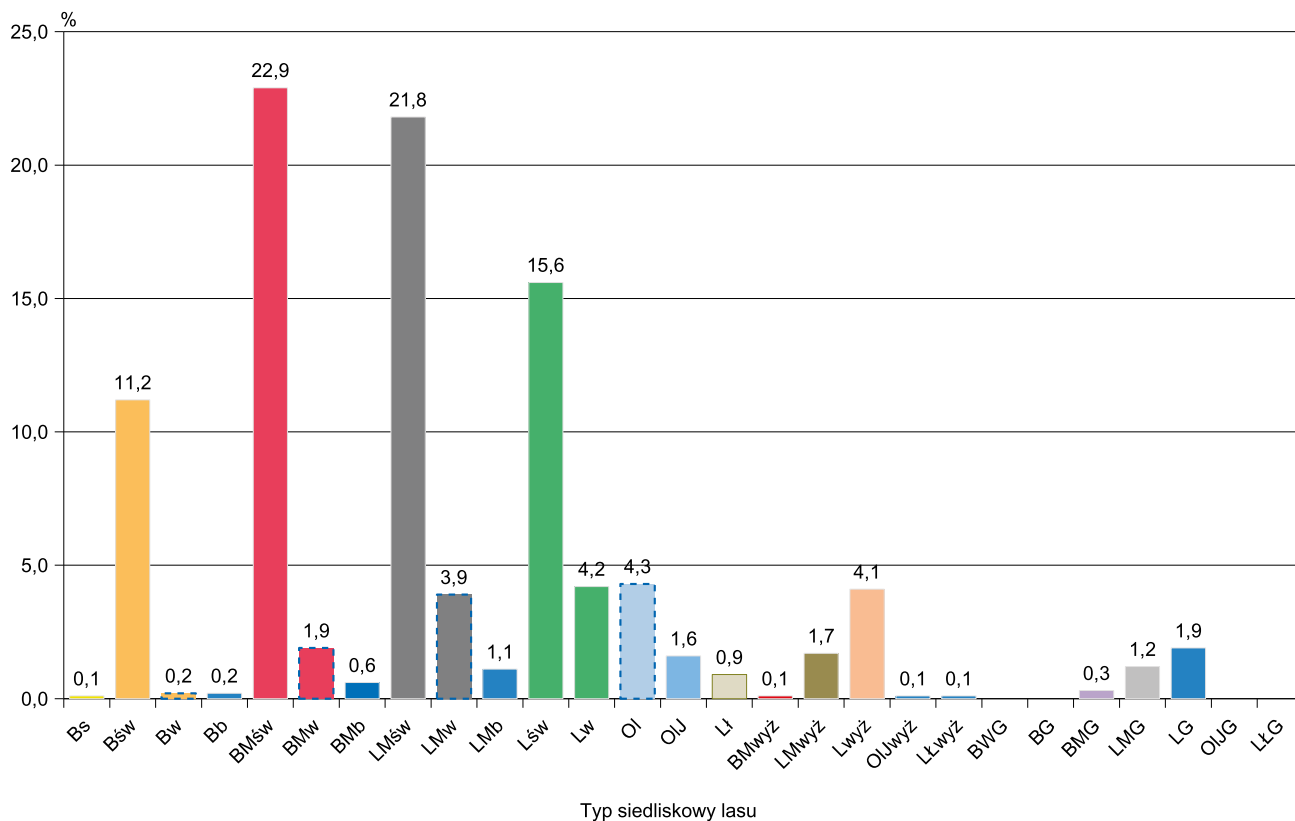
Tabela VI-1. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		Powierzchnia w % – ogółem										ogółem na gruntach leśnych	
	ha	%	gruntów leśnych niezależnych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku										razem
				I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Bs	19	0,1	1,9	2,6	25,0	47,0	15,3	3,0	3,0	2,2		98,1	100,0	
Bśw	3 099	11,2	3,3	13,1	15,0	34,9	17,6	11,9	3,5	0,7		96,7	100,0	
Bw	65	0,2	4,1	10,3	19,4	24,6	25,6	15,2	0,7	0,1		95,9	100,0	
Bb	64	0,2	9,8	1,9	63,2	11,8	7,0	0,8	3,1	2,4		90,2	100,0	
BMśw	6 347	22,9	2,3	13,0	16,0	32,6	19,9	9,3	3,3	1,3	2,3	97,7	100,0	
BMw	538	1,9	4,7	9,8	23,2	25,5	21,5	11,7	1,9	0,2	1,5	95,3	100,0	
BMb	156	0,6	10,8	1,5	20,1	23,3	30,0	8,1	1,6	4,4	0,2	89,2	100,0	
LMśw	6 060	21,8	1,5	10,4	12,9	27,5	21,4	9,9	4,1	3,3	9,0	98,5	100,0	
LMw	1 095	3,9	4,2	11,8	15,9	24,7	21,4	9,7	2,2	2,0	8,1	95,8	100,0	
LMb	316	1,1	9,5	3,0	12,5	26,8	24,5	16,4	6,6	0,5	0,2	90,5	100,0	
Lśw	4 298	15,6	1,4	9,4	16,0	18,8	17,9	10,8	5,6	7,9	12,2	98,6	100,0	
Lw	1 178	4,2	3,5	7,8	14,0	19,1	22,1	13,1	4,7	4,9	10,8	96,5	100,0	
OI	1 208	4,3	5,7	13,5	16,2	25,0	27,3	10,4	1,8	0,1		94,3	100,0	
OIJ	444	1,6	4,4	8,7	10,7	21,5	22,8	16,1	6,7	1,6	7,5	95,6	100,0	
LI	258	0,9	11,2	4,4	6,7	10,8	13,7	22,3	5,8	21,7	3,4	88,8	100,0	
BMwyż	35	0,1	1,0	11,0	6,8	18,0	17,7	7,8	13,4	0,9	23,4	99,0	100,0	
LMwyż	467	1,7	1,1	6,3	11,8	18,5	20,0	18,2	8,9	3,2	12,0	98,9	100,0	
Lwyż	1 142	4,1	2,2	4,4	12,8	20,7	24,1	13,8	4,9	4,3	12,8	97,8	100,0	
OIJwyż	17	0,1	7,6	3,2	57,7	19,6	5,8	4,2	0,5		1,4	92,4	100,0	
Lłwyż	33	0,1	0,9	26,8	19,9	6,6	19,9	8,8	6,5	5,9	4,7	99,1	100,0	
BWG	1					20,0				80,0		100,0	100,0	
BG	2		2,2		9,4	81,6	4,0	0,4	2,2			97,6	100,0	
BMG	78	0,3	0,1	3,8	18,4	7,4	11,4	14,6	6,0	0,2	38,1	99,9	100,0	
LMG	334	1,2	1,5	7,5	9,7	19,2	14,6	7,7	6,2	6,3	27,3	98,5	100,0	
LG	516	1,9	0,8	3,9	5,2	29,2	16,9	6,7	10,6	2,9	23,8	99,2	100,0	
OIJG	2		1,1	31,1	8,9	12,2	27,2	1,1	5,6		12,8	98,9	100,0	
LŁG	8		6,0	0,4	11,4	31,3	22,6	19,1	6,7	2,5		94,0	100,0	
RAZEM	27 780	100,0	2,6	10,5	14,8	26,6	20,3	10,8	4,2	3,2	7,0	97,4	100,0	

Tabela VI-2. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Typ siedliskowy lasu	Miąższność brutto ogółem na gruntach leśnych		Miąższność grubizny brutto w % – ogółem												ogółem na gruntach leśnych
	tys. m ³	%	na gruntach leśnych niezalesionych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku										razem	
				prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Bs	2,2					16,6	52,3	18,9	4,1	4,6	3,5		100,0	100,0	
Bśw	614,1	9,3			0,9	9,9	41,9	23,7	17,5	5,2	0,9		100,0	100,0	
Bw	11,4	0,2	0,1		0,5	15,5	30,0	28,6	23,9	1,2	0,2		99,9	100,0	
Bb	6,1	0,1			0,3	50,0	25,3	9,6	0,9	6,4	7,5		100,0	100,0	
BMśw	1 500,7	22,8	0,1		0,7	10,4	39,2	26,6	13,5	4,9	2,0	2,6	99,9	100,0	
BMw	109,7	1,7	0,2		0,6	15,7	31,8	29,1	17,4	2,8	0,4	2,0	99,8	100,0	
BMb	29,2	0,4			0,2	13,3	24,5	39,0	13,1	2,2	7,6	0,1	100,0	100,0	
LMśw	1 564,1	23,9			0,5	7,6	32,0	26,6	14,0	6,0	4,5	8,8	100,0	100,0	
LMw	224,0	3,4	0,3		1,9	11,1	28,6	28,2	15,3	3,3	3,2	8,1	99,7	100,0	
LMb	58,5	0,9	0,2		0,9	9,3	32,0	28,1	19,0	9,7	0,8		99,8	100,0	
Lśw	1 085,3	16,5			0,6	7,2	20,0	21,8	16,0	8,6	13,3	12,5	100,0	100,0	
Lw	267,4	4,1	0,3		0,7	10,2	19,4	27,8	17,0	7,3	7,4	9,9	99,7	100,0	
OI	254,3	3,9	0,2		3,8	11,7	27,7	36,9	15,9	3,6	0,2		99,8	100,0	
OIJ	109,2	1,7	0,1		2,3	8,1	21,2	29,0	21,5	8,6	3,1	6,1	99,9	100,0	
LI	66,3	1,0	1,5		0,5	3,4	10,5	14,9	23,9	7,5	35,7	2,1	98,5	100,0	
BMwyż	8,2	0,1			0,3	2,4	13,0	22,2	8,9	21,4	1,0	30,8	100,0	100,0	
LMwyż	117,5	1,8			0,4	5,9	17,8	23,0	22,9	13,5	4,3	12,2	100,0	100,0	
Lwyż	279,0	4,2	0,1		0,4	6,9	19,0	28,2	18,9	7,7	5,7	13,1	99,9	100,0	
OIJwyż	3,2				1,2	54,6	23,9	9,3	8,2	0,8	0,1	1,9	100,0	100,0	
Lłwyż	5,5	0,1			2,1	4,3	9,8	34,9	18,6	12,4	12,3	5,6	100,0	100,0	
BWG	0,1								28,6		71,4		100,0	100,0	
BG	0,5					8,1	83,7	6,3	0,4	1,5			100,0	100,0	
BMG	22,1	0,3			0,4	4,7	9,6	13,9	23,7	7,5	0,2	40,0	100,0	100,0	
LMG	95,7	1,5			0,4	4,4	19,6	16,3	10,1	10,3	9,1	29,8	100,0	100,0	
LG	139,0	2,1			0,1	2,0	26,9	19,7	10,0	15,6	3,8	21,9	100,0	100,0	
OIJG	0,4				9,5	4,2	8,7	40,6	3,4	12,9		20,7	100,0	100,0	
LŁG	1,3		0,2		0,2	3,9	27,6	20,0	34,7	9,1	4,3		99,8	100,0	
RAZEM	6 575,0	100,0	0,1		0,8	8,7	30,1	25,7	15,4	6,5	5,2	7,5	99,9	100,0	

Rysunek VI-1. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: bór mieszany świeży (BMśw), las mieszany świeży (LMśw) oraz las świeży (Lśw), zajmujące odpowiednio 22,9%, 21,8% oraz 15,6% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 37,5%, lasowe – 56,5%, olsowe – 6,0% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 90,5%, wyżynnych – 6,1%, a górskich – 3,4% powierzchni leśnej.

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela VI-3, natomiast zgeneralizowane zestawienie powierzchni według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela VI-4. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek VI-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) według stanu na 31 grudnia 2015 r. wynosiła 27 780 ha, w tym:

– grunty zalesione	27 055 ha,	tj. 97,4%
– grunty niezalesione	725 ha,	tj. 2,6%
	<u>27 780 ha,</u>	<u>tj. 100,0%</u>

Natomiast powierzchnia leśna na gruntach leśnych zalesionych według gatunków panujących wynosiła:

– gatunki iglaste	16 051 ha,	tj. 59,3%
– gatunki liściaste	11 004 ha,	tj. 40,7%
	<u>27 055 ha,</u>	<u>tj. 100,0%</u>

Układ powierzchniowy w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]
Grunty leśne niezalesione	725	2,6
I i II klasa wieku (1–40 lat)	7 015	25,3
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	13 019	46,8
V i starsze oraz KO, KDO, BP	7 021	25,3
Razem	27 780	100,0

1.2.2. Struktura miąższościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji na 1 stycznia 2016 r. ogólna miąższość grubizny brutto na powierzchni leśnej lasów w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa wynosi 6 575,0 tys. m³. Zestawienie miąższości grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku zawierają tabele VI-3 oraz VI-5.

Z danych, które przedstawia tabela VI-3, wynika, że miąższość grubizny brutto na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi:

– grunty zalesione	6 568,9 tys. m ³ ,	tj.	99,9%
– grunty niezalesione	6,1 tys. m ³ ,	tj.	0,1%
	6 575,0 tys. m ³ ,	tj.	100,0%

Natomiast miąższość drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących wynosiła odpowiednio:

– gatunki iglaste	4 141,3 tys. m ³ ,	tj.	78,4%
– gatunki liściaste	2 427,6 tys. m ³ ,	tj.	21,6%
	6 568,9 tys. m ³ ,	tj.	100,0%

Miąższość grubizny brutto ujęta w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

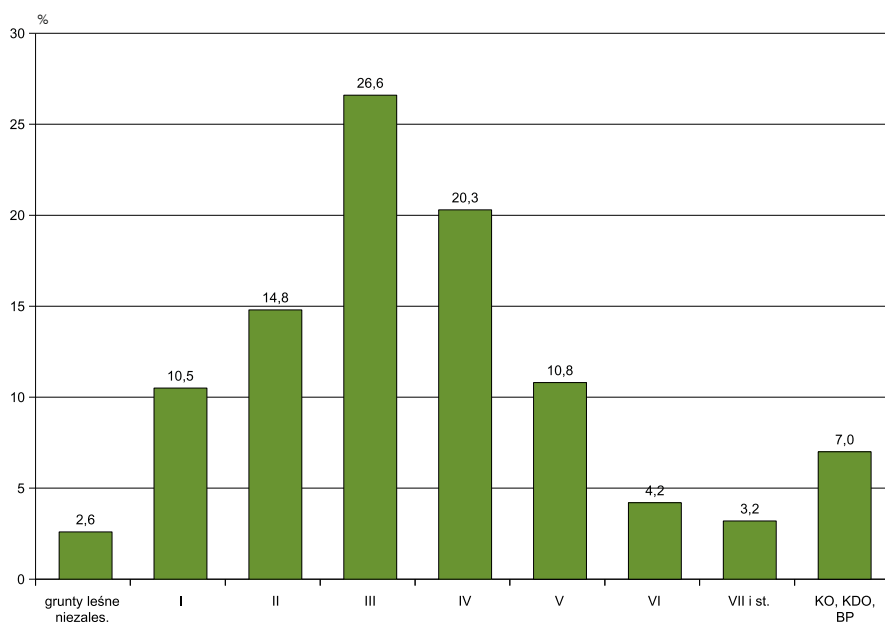
Klasa wieku	Miąższość [tys. m ³]	Miąższość [%]
Grunty leśne niezalesione	6,1	0,1
Przestoje na gruntach zalesionych	0,4	0,0
I i II klasa wieku (1–40 lat)	626,1	9,5
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	3 669,9	55,8
V i starsze oraz KO, KDO, BP	2 272,5	34,6
Razem	6 575,0	100,0

Tabela VI-4. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną		
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku											
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
So	P	345	1 563	2 011	4 756	3 062	1 610	575	252	739	14 568	14 913	53,7
	%	2,3	10,5	13,5	31,8	20,5	10,8	3,9	1,7	5,0	97,7	100,0	
Św	P	30	81	277	272	150	111	51	10	234	1 186	1 216	4,4
	%	2,4	6,6	22,9	22,4	12,3	9,2	4,2	0,8	19,2	97,6	100,0	
Jd	P	15	15	12	34	63	47	47	15	69	302	317	1,1
	%	4,9	4,9	3,7	10,8	19,8	14,8	14,8	4,8	21,5	95,1	100,0	
Bk	P	42	171	287	129	151	208	115	142	249	1 452	1 494	5,4
	%	2,8	11,4	19,2	8,6	10,1	14,0	7,7	9,5	16,7	97,2	100,0	
Db	P	194	567	439	477	532	487	294	436	167	3 399	3 593	12,9
	%	5,4	15,8	12,2	13,3	14,8	13,5	8,2	12,1	4,7	94,6	100,0	
Gb	P		2	10	86	80	21	3	1	15	218	218	0,8
	%	0,1	0,9	4,6	39,2	36,7	9,7	1,5	0,4	6,9	99,9	100,0	
Brz	P	4	192	491	737	773	175	19	3	292	2 682	2 686	9,7
	%	0,2	7,2	18,3	27,4	28,7	6,5	0,7	0,1	10,9	99,8	100,0	
Ol	P	95	294	455	767	722	271	56	11	128	2 704	2 799	10,1
	%	3,4	10,5	16,3	27,3	25,8	9,7	2,0	0,4	4,6	96,6	100,0	
Tp	P		14	51	43	20	21		4	21	174	174	0,6
	%		8,1	29,4	24,5	11,6	12,3		2,0	12,1	100,0	100,0	
Os	P		15	68	90	75	49	20	26	27	370	370	1,3
	%		4,1	18,3	24,3	20,4	13,2	5,4	6,9	7,4	100,0	100,0	
RAZEM	P	725	2 914	4 101	7 391	5 628	3 000	1 180	900	1 941	27 055	27 780	100,0
	%	2,6	10,5	14,8	26,6	20,3	10,8	4,2	3,2	7,0	97,4	100,0	

Rysunek VI-2. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Tabela VI-5. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	Miąższność grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną		
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku												
		prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys. m ³	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
So	M	1,6		17,6	316,3	1 354,3	969,1	547,0	203,5	93,4	199,2	3 700,4	3 702,0	56,2
	%			0,5	8,5	36,6	26,2	14,8	5,5	2,5	5,4	100,0	100,0	
Św	M	0,2		1,1	41,1	89,7	59,2	48,8	22,0	4,2	72,7	338,8	339,0	5,2
	%	0,1		0,3	12,1	26,3	17,5	14,4	6,5	1,3	21,5	99,9	100,0	
Jd	M	0,1			1,2	10,3	22,9	19,3	20,9	6,4	21,0	102,0	102,1	1,6
	%	0,1			1,1	10,1	22,5	18,9	20,4	6,3	20,6	99,9	100,0	
Bk	M	0,3		1,2	14,4	30,5	51,5	87,7	48,0	65,9	69,4	368,6	368,9	5,6
	%	0,1		0,3	3,9	8,3	14,0	23,7	13,0	17,9	18,8	99,9	100,0	
Db	M	3,3	0,1	4,6	44,8	112,2	140,0	148,2	101,6	163,2	37,4	752,1	755,4	11,5
	%	0,4		0,6	5,9	14,9	18,5	19,6	13,5	21,6	5,0	99,6	100,0	
Gb	M				1,1	15,3	18,5	5,9	1,0	0,2	2,5	44,5	44,5	0,7
	%				2,5	34,4	41,5	13,3	2,3	0,5	5,5	100,0	100,0	
Brz	M		0,1	6,2	62,3	158,9	195,0	42,8	4,2	0,6	55,7	525,8	525,8	8,0
	%			1,2	11,8	30,2	37,2	8,1	0,8	0,1	10,6	100,0	100,0	
Ol	M	0,6	0,1	17,9	73,8	179,1	210,7	90,0	20,8	4,4	25,4	622,2	622,8	9,5
	%	0,1		2,9	11,8	28,8	33,8	14,5	3,3	0,7	4,1	99,9	100,0	
Tp	M		0,1	1,6	9,6	11,0	4,4	5,6		0,7	2,9	35,9	35,9	0,5
	%		0,2	4,5	26,6	30,7	12,3	15,6		2,1	8,0	100,0	100,0	
Os	M		0,1	0,8	10,5	19,4	17,8	15,1	5,2	5,3	4,4	78,6	78,6	1,2
	%		0,1	1,0	13,4	24,6	22,7	19,2	6,6	6,8	5,6	100,0	100,0	
RAZEM	M	6,1	0,5	51,0	575,1	1 980,7	1 689,1	1 010,4	427,2	344,3	490,6	6 568,9	6 575,0	100,0
	%	0,1		0,8	8,7	30,1	25,7	15,4	6,5	5,2	7,5	99,9	100,0	

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

1.3.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek wszystkich drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w lasach Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa – jak obrazuje to tabela VI-6 – wynosi 64 lata.

Najwyższy przeciętny wiek wykazują drzewostany jodłowe (102 lata) oraz bukowe (78 lat), natomiast najniższy – drzewostany topolowe, olchowe i brzożowe. O przeciętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przeciętny wiek drzewostanów sosnowych (61 lat), które zajmują 53,7% ogólnej powierzchni leśnej. Tabela VI-6 przedstawia ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższności grubizny.

Tabela VI-6. PROCENTOWY UDZIAŁ GATUNKÓW PANUJĄCYCH W OGÓLNEJ POWIERZCHNI I MIĄŻSZOŚCI NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przeciętna zasobność na grun. leś. zalesionych	Przeciętny wiek
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m ³	%	m ³ /ha grub. brutto	lata
1	2	3	4	5	6	7
So, Md	14 568	53,7	3 700,4	56,2	254	61
Św	1 186	4,4	338,8	5,2	286	64
Jd	302	1,1	102,0	1,6	338	102
Bk	1 452	5,4	368,6	5,6	254	78
Db, Kl, Wz	3 399	12,9	752,1	11,5	221	76
Gb	218	0,8	44,5	0,7	204	63
Brz	2 682	9,7	525,8	8,0	196	55
OI	2 704	10,1	622,2	9,5	230	58
Tp	174	0,6	35,9	0,5	206	50
Os	370	1,3	78,6	1,2	212	65
Ogółem	27 055	100,0	6 568,9	100,0	243	64

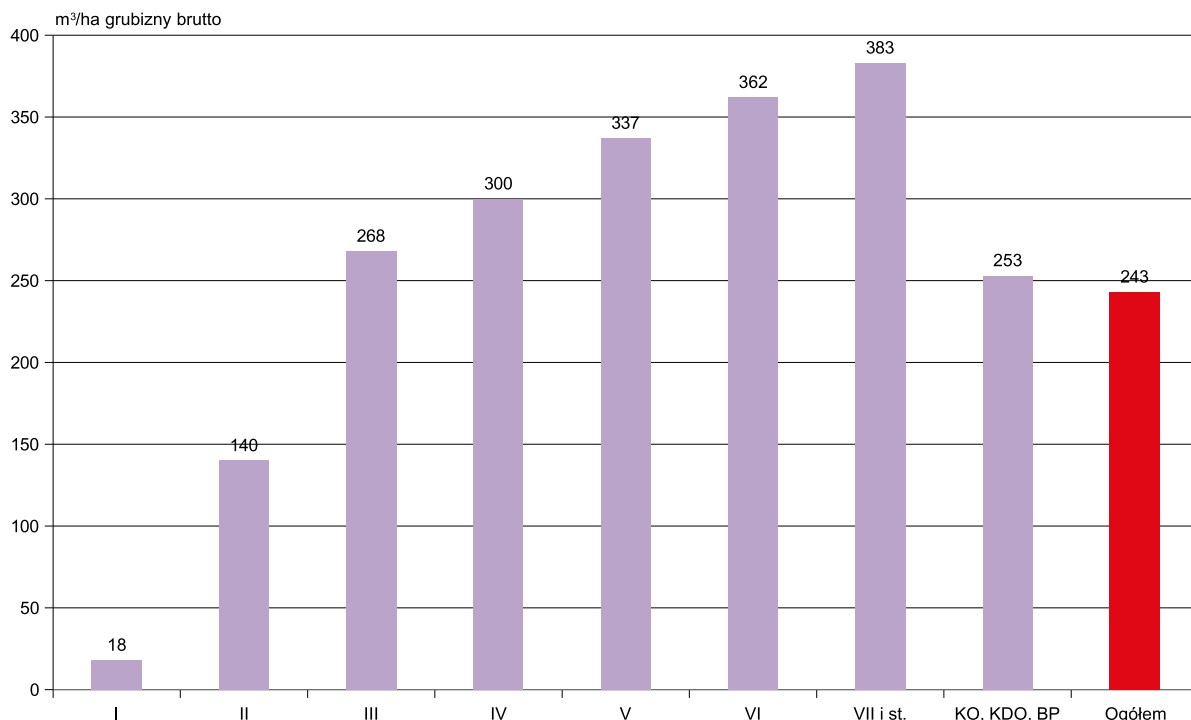
1.3.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność, w m³ grubizny brutto na 1 ha powierzchni zalesionej, według gatunków panujących przedstawia tabela VI-6, według klas wieku – tabela VI-7. Ponadto przeciętną zasobność według klas wieku obrazuje rysunek VI-3.

Przeciętna zasobność wszystkich drzewostanów w lasach w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 243 m³/ha grubizny brutto, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 237 m³/ha.

Tabela VI-7. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ GRUBIZNY BRUTTO WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH I KLAS WIEKU – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	Przeciętna zasobność w m ³ /ha										ogółem na powierzchni leśnej
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasy wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
So	5	11	157	285	316	340	354	371	270	254	248
Św	7	14	148	330	395	440	431	420	311	286	279
Jd	7	100	303	363	411	445	427	304	338	322	
Bk	7	7	50	236	341	422	417	464	279	254	247
Db	17	8	102	235	263	304	346	374	224	221	210
Gb		110	178	231	281	333	200	167	204	204	
Brz		32	127	216	252	245	221	200	191	196	196
OI	6	61	162	234	292	332	371	400	198	230	223
Tp		114	188	256	220	267		175	138	206	206
Os		53	154	216	237	308	260	204	163	212	212
Ogółem	8	18	140	268	300	337	362	383	253	243	237

Rysunek VI-3. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – LASY W ZASOBIE WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA

1.4. Użytkowanie lasu

Tabela VI-8 przedstawia użytkowanie w lasach Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz innych Skarbu Państwa z ostatnich 10 lat, zestawione na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (Leśnictwo 2010–2016). Z tych samych

publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość grubizny brutto została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach. Te dwie formy własności zostały przedstawione razem, ponieważ publikacje GUS, w kwestii użytkowania, nie rozdzielają z osobna przedstawianych form własności.

Tabela VI-8. ŁĄCZNE UŻYTKOWANIE W LASACH ZWRSP ORAZ INNYCH LASACH SKARBU PAŃSTWA

Rok	Powierzchnia		Miąższość grubizny brutto			Użytkowanie netto razem ZWRSP oraz inne SP	Użytkowanie brutto razem ZWRSP oraz inne SP *	Użytkowanie brutto w stosunku do zasobów **
	ZWRSP	inne SP	ZWRSP	inne SP	razem			
	tys. ha		tys. m³					%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2006	42	59	bd.	bd.	bd.	108	135	bd.
2007	41	58	bd.	bd.	bd.	109	136	bd.
2008	40	59	bd.	bd.	bd.	100	125	bd.
2009	39	59	bd.	bd.	bd.	102	128	bd.
2010	36	59	bd.	bd.	bd.	111	139	bd.
2011	34	59	bd.	bd.	bd.	122	153	bd.
2012	32	59	bd.	bd.	bd.	115	144	bd.
2013	30	55	bd.	bd.	bd.	111	139	bd.
2014	29	54	6 931	14 071	21 002	126	158	0,75
2015	28	53	6 575	13 918	20 493	113	141	0,69

* miąższość netto na brutto została przeliczona wskaźnikiem 1,25

** obliczone łącznie dla lasów ZWRSP oraz innych SP, ze względu na łączne przedstawienie użytkowania w zestawieniach GUS

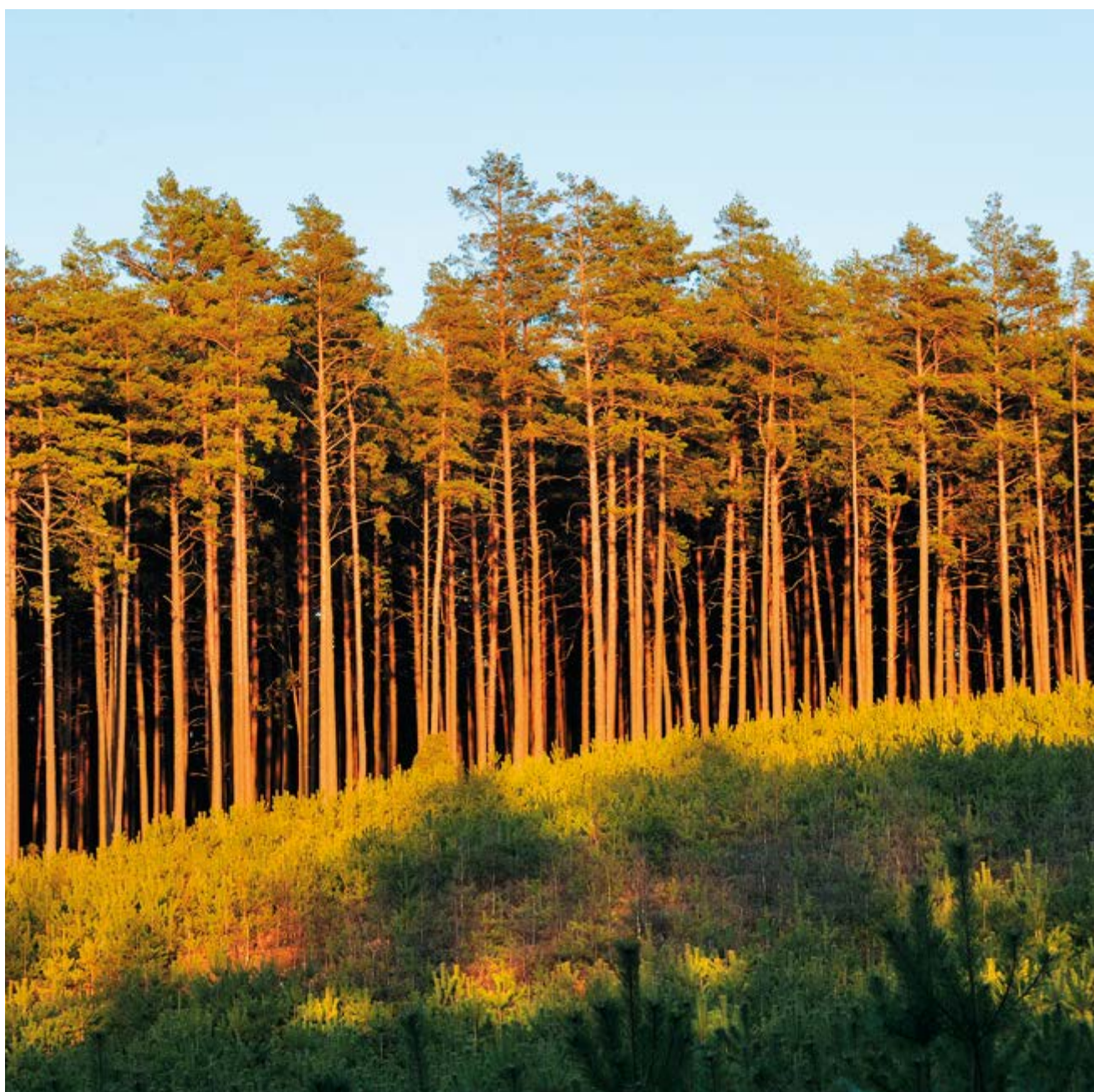
VII. INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Powierzchnia innych lasów Skarbu Państwa w kraju według stanu na 31 grudnia 2015 r. wynosi 52 912 ha, co stanowi około 0,6% powierzchni wszystkich lasów w Polsce według GUS (Leśnictwo 2016). W Banku Danych o Lasach aktualnie zgromadzono opracowania dla innych lasów Skarbu Państwa o powierzchni 35 582 ha, co stanowi 67,2% powierzchni innych lasów Skarbu Państwa w kraju, w tym:

- ◆ dane z aktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 32 348 ha (61,1%),

- ◆ dane z nieaktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 3 234 ha (6,1%).

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urzędniowego zostały w BDL uzupełnione w sposób statystyczny, zgodnie z założeniem podanym we wprowadzeniu, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a odległością pomiędzy odpowiednimi obszarami leśnymi.

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię i miąższość grubizny brutto (odpowiednio w hektarach i tys. m³) ogółem oraz procent poszczegól-

nych klas wieku według typów siedliskowych lasu na gruntach innych lasów Skarbu Państwa przedstawiają tabele VII-1 i VII-2, natomiast według województw – tabela VII-3. Dodatkowo, procentowy udział powierzchni poszczególnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek VII-1.

Tabela VII-1. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

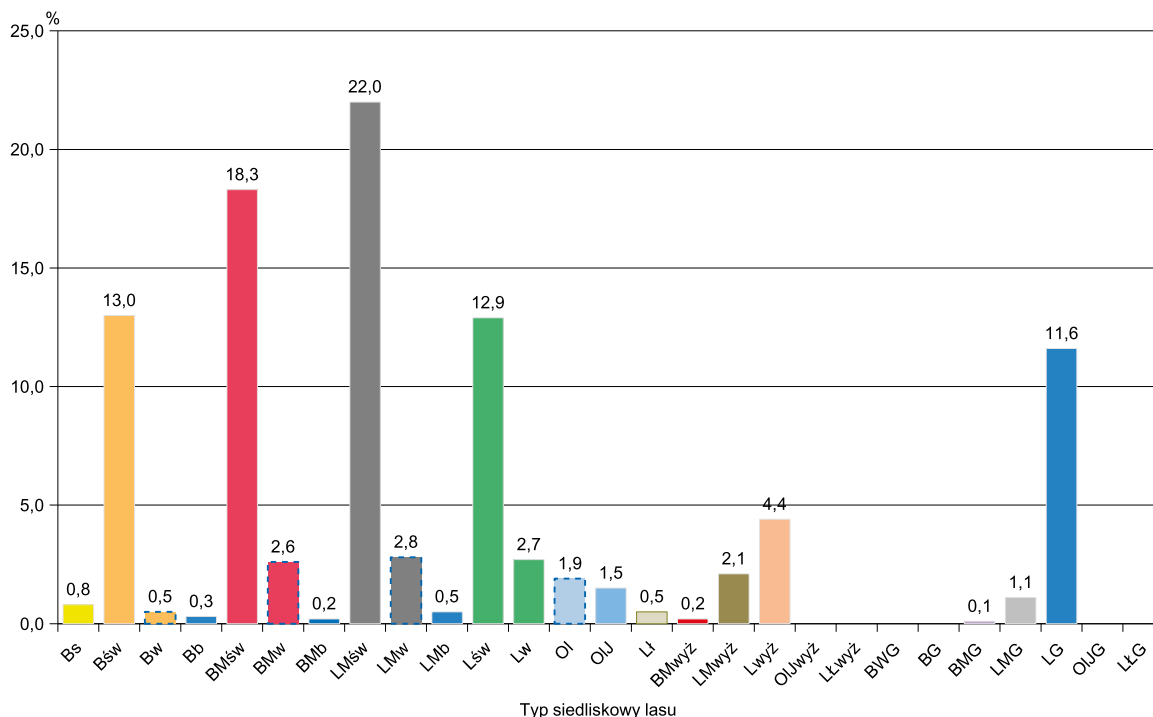
Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		Powierzchnia w % – ogółem										ogółem na gruntach leśnych
	ha	%	gruntów leśnych niezalesionych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku									
				I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Bs	410	0,8	11,8	6,5	16,7	43,2	8,0	2,7	3,0	8,1		88,2	100,0
Bśw	6 882	13,0	3,0	7,1	13,5	34,4	22,5	10,2	4,4	4,8	0,1	97,0	100,0
Bw	274	0,5	5,7	4,9	13,5	23,9	30,5	16,4	1,5	3,6		94,3	100,0
Bb	178	0,3	5,5	0,5	39,2	9,1	3,1	7,3	1,9	33,4		94,5	100,0
BMśw	9 670	18,3	2,4	9,8	11,9	25,7	23,9	13,1	5,7	4,2	3,3	97,6	100,0
BMw	1 399	2,6	2,1	9,0	15,0	31,1	23,6	12,2	4,6	1,2	1,2	97,9	100,0
BMb	97	0,2	17,0	0,5	28,2	37,6	7,1	6,5	0,4	2,6	0,1	83,0	100,0
LMśw	11 631	22,0	0,9	7,8	9,8	20,2	21,2	17,1	6,9	4,0	12,1	99,1	100,0
LMw	1 475	2,8	3,0	10,2	16,3	21,9	22,0	13,2	3,9	1,4	8,1	97,0	100,0
LMb	256	0,5	4,0	2,0	6,8	30,9	21,4	25,0	6,6	2,5	0,8	96,0	100,0
Lśw	6 832	12,9	0,5	6,2	10,7	15,4	22,5	13,5	7,1	11,4	12,7	99,5	100,0
Lw	1 428	2,7	2,3	8,0	13,7	23,7	21,4	11,8	4,3	3,9	10,9	97,7	100,0
OI	983	1,9	6,6	5,5	15,0	23,6	32,7	14,1	1,9	0,5	0,1	93,4	100,0
OIJ	771	1,5	1,1	15,0	12,8	18,7	14,0	15,0	7,3	1,2	14,9	98,9	100,0
LI	245	0,5	4,9	3,5	6,5	15,2	15,6	19,3	3,8	25,8	5,4	95,1	100,0
BMwyż	111	0,2	0,7	10,3	13,8	18,8	19,1	20,1	9,2	2,3	5,7	99,3	100,0
LMwyż	1 109	2,1	2,4	20,3	8,4	16,9	16,4	13,7	8,5	2,4	11,0	97,6	100,0
Lwyż	2 322	4,4	1,9	18,2	21,5	20,7	13,8	8,0	3,5	4,1	8,3	98,1	100,0
OIJwyż	16		6,5	2,8	7,8	38,2	4,4	39,5	0,7	0,1		93,5	100,0
LŁwyż	24		6,8	9,3	20,1	17,3	23,1	4,9	7,2	5,5	5,8	93,2	100,0
BWG	1		49,9		21,9	9,4	18,8					50,1	100,0
BG	1		6,2	4,8	47,3	28,8	6,2	2,1		4,1	0,7	94,0	100,0
BMG	31	0,1	1,0	2,2	8,6	35,5	25,6	5,6	7,6	6,9	7,0	99,0	100,0
LMG	605	1,1	0,8	1,8	2,8	31,1	14,1	12,2	12,1	3,5	21,6	99,2	100,0
LG	6 137	11,6	0,3	0,3	1,6	35,8	16,0	14,8	4,9	1,0	25,3	99,7	100,0
OIJG	1				49,3	17,4	20,3	7,2	5,8			100,0	100,0
LŁG	23		1,2	1,2	42,3	34,3	0,9	3,2	0,4	0,3	16,2	98,8	100,0
RAZEM	52 912	100,0	1,8	7,7	11,0	25,1	20,9	13,6	5,7	4,7	9,5	98,2	100,0

Tabela VII-2. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Typ siedliskowy lasu	Miąższość brutto ogółem na gruntach leśnych		Miąższość grubizny brutto w % – ogółem												ogółem na gruntach leśnych
			na gruntach leśnych niezależnych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku											
	tys. m ³	%		prze- stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Bs	38,5	0,3	0,6	0,3	0,3	12,2	54,2	12,2	4,7	4,3	11,2		99,4	100,0	
Bśw	1 344,1	9,7	0,3		0,4	8,0	38,7	28,7	13,1	5,8	4,9	0,1	99,7	100,0	
Bw	52,1	0,4	0,1		0,3	7,6	24,1	39,9	21,6	2,0	4,4		99,9	100,0	
Bb	24,6	0,2	0,3		0,1	22,5	9,6	3,1	8,2	2,2	54,0		99,7	100,0	
BMśw	2 366,0	17,0	0,2	0,2	0,5	8,1	28,6	28,5	17,2	7,8	5,2	3,7	99,8	100,0	
BMw	319,3	2,3	0,1	0,1	0,5	10,0	35,4	28,8	16,0	6,5	1,5	1,1	99,9	100,0	
BMb	15,3	0,1	0,8		0,1	25,4	48,4	9,2	10,7	0,8	4,5	0,1	99,2	100,0	
LMśw	3 451,0	24,8	0,1	0,3	0,4	5,9	20,7	23,4	22,5	9,8	4,8	12,1	99,9	100,0	
LMw	340,6	2,4	0,2	0,4	1,2	10,3	24,0	27,9	20,3	6,1	2,0	7,6	99,8	100,0	
LMb	51,1	0,4	0,7		0,3	4,9	32,8	26,2	22,2	7,9	4,3	0,7	99,3	100,0	
Lśw	1 991,1	14,3	0,1	0,4	0,2	5,4	14,7	25,2	17,7	9,5	15,7	11,1	99,9	100,0	
Lw	360,5	2,6	0,2	0,6	0,8	7,9	26,3	26,3	15,1	6,7	6,0	10,1	99,8	100,0	
OI	206,0	1,5	0,2	0,1	1,2	11,0	23,7	40,5	19,2	2,9	1,1	0,1	99,8	100,0	
OIJ	201,3	1,4		1,4	3,4	9,5	21,5	19,7	21,1	11,0	1,7	10,7	100,0	100,0	
LI	65,3	0,5	0,2		0,2	3,9	11,2	18,3	22,8	6,1	32,9	4,4	99,8	100,0	
BMwyż	26,6	0,2			0,3	9,5	19,3	22,4	27,8	13,6	2,2	4,9	100,0	100,0	
LMwyż	226,1	1,6	0,1		1,0	4,8	17,2	24,5	20,8	15,5	4,0	12,1	99,9	100,0	
Lwyż	477,6	3,4	0,1		0,3	17,8	23,6	20,6	13,7	6,5	7,2	10,2	99,9	100,0	
OIJwyż	4,2		0,1		0,6	4,8	45,8	4,8	42,6	1,0	0,3		99,9	100,0	
Lłwyż	4,0				0,7	2,9	26,4	27,2	11,0	14,1	10,9	6,8	100,0	100,0	
BWG	0,1						41,6	41,7			16,7		100,0	100,0	
BG	0,2				1,2	12,9	55,0	15,1	5,8		9,4	0,6	100,0	100,0	
BMG	7,2	0,1	0,1			2,0	35,7	34,0	8,5	9,6	5,6	4,5	99,9	100,0	
LMG	182,5	1,3		0,3		1,1	34,7	14,7	14,2	11,5	4,5	19,0	100,0	100,0	
LG	2 159,3	15,5		0,4		0,5	38,4	16,9	17,9	4,8	0,9	20,2	100,0	100,0	
OIJG	0,1					34,6	15,4	29,8	7,7	12,5			100,0	100,0	
LłG	3,3		0,1	0,2	0,8	34,2	39,6	1,4	7,2	0,6	0,8	15,1	99,9	100,0	
RAZEM	13 918,0	100,0	0,1	0,3	0,4	6,4	26,7	24,3	18,3	7,8	5,9	9,8	99,9	100,0	

Tabela VII-3. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA SIEDLISK WEDŁUG WOJEWÓDZTW – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Województwo	Typ siedliskowy lasu w %																											
	Bs	Bśw	Bw	Bb	BMśw	BMw	BMb	LMśw	LMw	LMb	Lśw	Lw	Oi	Oij	Lj	BM-wyz	LM-wyz	Lwyz	Oj-wyz	L-wyz	BWG	BG	BMG	LMG	LG	OjUG	LŁG	Ogól-lem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
DOLNOŚLĄSKIE		3,6			7,3			9,1	1,2		3,6	6,7	0,6	0,6	1,2		18,2	38,8		0,6			1,2	6,1	1,2			100,0
KUJAWSKO-POMORSKIE		29,1			33,9			17,7			11,3	1,6	3,2	1,6	1,6													100,0
LUBELSKIE		7,7			25,4	1,3		42,4	3,9		14,8	0,6	2,6		1,3													100,0
LUBUSKIE		28,5			28,6			21,4	4,8		4,8	7,1	2,4		2,4													100,0
ŁÓDZKIE	0,2	13,3	0,2		16,0	1,0		37,4	1,8		25,5	1,8	1,4	1,4														100,0
MAŁOPOLSKIE	0,3	0,7			0,3			0,1	0,1			0,1	0,1	0,1		0,1	0,3	4,3				0,1	6,9	86,2		0,3		100,0
MAZOWIECKIE	0,6	21,8	1,4		23,2	4,6		13,0	3,5		19,6	4,3	1,4	0,3	1,0		3,9	1,4										100,0
OPOLSKIE		2,6			6,9	3,0		41,0	6,6		23,9	6,9	0,3	7,5	0,3		0,3	0,7										100,0
PODKARPACKIE		14,7	4,1	0,7	34,2	3,4		6,8	0,7		1,4		0,7				0,7	26,4						6,2				100,0
PODLASKIE		14,9		4,4	26,2	0,6	1,9	11,2	1,2	4,4	27,2	2,5	4,9	0,6														100,0
POMORSKIE	11,9	38,8	1,0		18,5	4,5		13,9	2,5	0,5	5,9	1,0	1,5															100,0
ŚLĄSKIE	0,2	20,1	0,7	0,2	25,3	7,3	0,4	9,6	5,0	0,2	5,3	2,5	1,4		0,2	0,4	5,7	13,9	0,2				0,5	0,9				100,0
ŚWIĘTOKRZYSKIE		31,2	1,1		23,0	4,7		19,1	2,2		4,3	0,7	1,4			2,2	6,1	4,0										100,0
WARMINSKO-MAZURSKIE		6,4		3,2	33,4	0,8	0,8	20,1	0,8	4,0	19,3	1,2	6,4	3,6														100,0
WIELKOPOLSKIE		4,1			20,3	1,4		49,5	3,0		13,8	3,0	1,0	3,3	0,6													100,0
ZACHODNIOPOMORSKIE	3,3	14,4			15,0	3,3	0,7	18,8	5,9	2,2	18,8	6,2	8,4	1,5	1,5													100,0
RAZEM	0,8	13,0	0,5	0,3	18,3	2,6	0,2	22,0	2,8	0,5	12,9	2,7	1,9	1,5	0,5	0,2	2,1	4,4				0,1	1,1	11,6			100,0	

Rysunek VII-1. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: las mieszany świeży (LMśw), bór mieszany świeży (BMśw), bór świeży (Bśw) oraz las świeży (Lśw), zajmujące odpowiednio 22,0%, 18,3%, 13,0% oraz 12,9% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 36,0%, lasowe – 60,6%, olsowe – 3,4% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 80,5%, wyżynnych – 6,7%, a górskich – 12,8% powierzchni leśnej.

1.2. Struktura powierzchniowo-miąższościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i miąższności drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela VII-4, natomiast zgeneralizowane zestawienie powierzchni według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela VII-5. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek VII-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) według stanu na 31 grudnia 2015 r. wynosiła 52 912 ha, w tym:

– grunty zalesione	51 936 ha,	tj.	98,2%
– grunty niezalesione	976 ha,	tj.	1,8%
	52 912 ha,	tj.	100,0%

Natomiast powierzchnia leśna na gruntach leśnych zalesionych według gatunków panujących wynosiła:

– gatunki iglaste	36 337 ha,	tj.	70,0%
– gatunki liściaste	15 599 ha,	tj.	30,0%
	51 936 ha,	tj.	100,0%

Układ powierzchniowy w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]
Grunty leśne niezalesione	976	1,3
I i II klasa wieku (1–40 lat)	9 891	26,7
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	24 301	43,9
V i starsze oraz KO, KDO, BP	17 744	28,1
Razem	52 912	100,0

1.2.2. Struktura miąższościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji na 1 stycznia 2016 r. ogólna miąższność grubizny brutto na powierzchni leśnej w innych lasach Skarbu Państwa wynosi 13 918,0 tys. m³. Zestawienie miąższności grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku przedstawiają tabele VII-4 oraz VII-6.

Tabela VII-4. POWIERZCHNIOWO-MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	Powierzchnia w ha / miąższość grubizny brutto w tys. m³																				Ogółem		
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach i podklasach wieku																		grunty leśne bez zw. z gosp. leśną			
		prze- stoje	I			II			III			IV			V			VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha/tys. m³	% zal.
			a	b	5	a	b	7	a	b	8	a	b	9	a	b	10						
2	4	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19						
P	644	753	1 410	1 595	2 016	3 228	4 648	3 975	3 075	2 582	1 954	1 850	1 487	2 933	31 506	32 150	98,0						
M	12,3	1,7	26,0	175,9	425,8	811,6	1 334,0	1 212,7	974,7	904,2	679,8	654,5	442,0	848,3	8 503,7	8 516,0	99,9						
P	22	4	40	79	108	384	573	214	100	124	18	19	10	290	1 963	1 985	98,9						
M	0,5	1,3	0,8	5,3	17,9	131,8	223,0	72,0	34,1	40,4	6,6	7,1	3,7	84,3	628,3	628,8	99,9						
P	20	8	14	17	54	174	430	145	210	349	314	309	115	733	2 872	2 892	99,3						
M	0,3	3,7	0,1	0,3	8,5	48,4	198,7	58,6	88,3	147,9	142,0	108,1	46,6	199,6	1 050,8	1 051,1	100,0						
P	686	765	1 464	1 691	2 178	3 786	5 651	4 334	3 385	3 055	2 286	2 178	1 612	3 956	36 341	37 027	98,1						
M	13,1	1,7	26,9	181,5	452,2	991,8	1 755,7	1 343,3	1 097,1	1 092,5	828,4	769,7	492,3	1 132,2	10 182,8	10 195,9	99,9						
P	38	36	179	60	96	322	662	162	189	255	280	198	144	307	2 890	2 928	98,7						
M	0,3	6,0	1,5	1,4	11,4	93,4	221,0	50,3	68,4	96,4	115,1	72,0	58,2	69,9	865,0	865,3	100,0						
P	156	153	485	235	212	350	489	716	603	409	346	518	641	268	5 425	5 581	97,2						
M	4,6	0,3	3,5	12,3	28,9	65,7	131,9	212,7	178,9	129,8	118,1	205,1	246,9	64,1	1 403,9	1 408,5	99,7						
P		3	2	6	11	39	57	59	25	6	7	6	35	15	271	271	100,0						
M				0,3	1,4	6,4	13,4	12,9	6,2	1,5	2,0	2,0	9,8	2,3	58,4	58,4	100,0						
P	21	11	315	351	454	437	537	511	358	154	46	22	0,2	252	3 468	3 469	99,4						
M		1,9	6,2	32,8	73,0	82,5	122,8	121,2	89,5	33,1	9,4	4,2	0,2	45,5	622,3	622,3	100,0						
P	75	430	215	179	253	299	467	323	337	179	138	79	35	215	3 149	3 224	97,7						
M	0,4	1,8	14,1	26,5	46,6	70,6	125,1	87,6	104,2	55,4	49,9	30,9	12,5	47,3	677,3	677,7	99,9						
P		1	1	4	7	35	14	7	5	19	3	3		15	114	114	100,0						
M			0,1	0,9	1,5	9,0	3,3	1,6	1,3	5,6	0,9	1,5		3,5	29,2	29,2	100,0						
P			11	27	56	39	52	29	22	25	6	10	8	13	298	298	100,0						
M		0,2	0,3	3,4	10,0	7,3	10,9	6,1	6,1	7,0	1,7	2,5	2,5	2,7	60,7	60,7	100,0						
P	290	634	1 208	862	1 089	1 521	2 278	1 807	1 539	1 047	826	836	863	1 085	15 885	15 885	98,2						
M	5,3	2,1	25,7	77,6	172,8	334,9	628,4	492,4	454,6	328,8	297,1	318,2	330,1	235,3	3 716,8	3 722,1	99,9						
RAZEM	976	1 399	2 672	2 553	3 267	5 307	7 929	6 141	4 924	4 102	3 112	3 014	2 475	5 041	51 936	52 912	98,2						
	18,4	3,8	52,6	259,1	625,0	1 326,7	2 384,1	1 835,7	1 551,7	1 421,3	1 125,5	1 087,9	822,4	1 367,5	13 899,6	13 918,0	99,9						

Z danych, które przedstawia tabela VII-4, wynika, że miąższość grubizny brutto na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi:

– grunty zalesione	13 899,6 tys. m ³ ,	tj. 99,9%
– grunty niezalesione	18,4 tys. m ³ ,	tj. 0,1%
	13 918,0 tys. m ³ ,	tj. 100,0%

Natomiast miąższość drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących wynosi odpowiednio:

– gatunki iglaste	10 182,8 tys. m ³ ,	tj. 73,3%
– gatunki liściaste	3 716,8 tys. m ³ ,	tj. 26,7%
	13 899,6 tys. m ³ ,	tj. 100,0%

Miąższość grubizny brutto ujęta w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Miąższość [tys. m ³]	Miąższość [%]
Grunty leśne niezalesione	18,4	0,1
Przestoje na gruntach zalesionych	36,3	0,3
I i II klasa wieku (1–40 lat)	940,5	6,8
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	7 098,2	51,0
V i starsze oraz KO, KDO, BP	5 824,6	41,8
Razem	13 918,0	100,0

Tabela VII-5. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną		
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku											
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
So	P	644	2 163	3 611	7 876	7 050	4 536	1 850	1 487	2 933	31 506	32 150	60,7
	%	2,0	6,7	11,2	24,6	21,9	14,1	5,8	4,6	9,1	98,0	100,0	
Św	P	22	44	187	957	314	142	19	10	290	1 963	1 985	3,8
	%	1,1	2,2	9,4	48,3	15,8	7,2	0,9	0,5	14,6	98,9	100,0	
Jd	P	20	22	71	604	355	663	309	115	733	2 872	2 892	5,5
	%	0,7	0,7	2,5	20,9	12,3	22,9	10,7	4,0	25,3	99,3	100,0	
Bk	P	38	215	156	984	351	535	198	144	307	2 890	2 928	5,5
	%	1,3	7,3	5,3	33,6	12,0	18,3	6,8	4,9	10,5	98,7	100,0	
Db	P	156	638	447	839	1 319	755	518	641	268	5 425	5 581	10,5
	%	2,8	11,4	8,0	15,0	23,7	13,5	9,3	11,5	4,8	97,2	100,0	
Gb	P		5	17	96	84	13	6	35	15	271	271	0,5
	%		1,9	6,3	35,5	30,8	4,8	2,1	13,1	5,5	100,0	100,0	
Brz	P	21	326	805	974	869	200	22		252	3 448	3 469	6,6
	%	0,6	9,4	23,2	28,1	25,0	5,8	0,6		7,3	99,4	100,0	
OI	P	75	645	432	766	660	317	79	35	215	3 149	3 224	6,1
	%	2,3	20,0	13,4	23,7	20,5	9,8	2,5	1,1	6,7	97,7	100,0	
Tp	P		2	11	49	12	22	3		15	114	114	0,2
	%	0,2	2,0	9,8	42,5	10,6	19,3	2,4		13,2	99,8	100,0	
Os	P		11	83	91	51	31	10	8	13	298	298	0,6
	%	0,1	3,8	27,6	30,7	17,2	10,3	3,2	2,8	4,3	99,9	100,0	
RAZEM	P	976	4 071	5 820	13 236	11 065	7 214	3 014	2 475	5 041	51 936	52 912	100,0
	%	1,8	7,7	11,0	25,1	20,9	13,6	5,7	4,7	9,5	98,2	100,0	

Rysunek VII-2. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

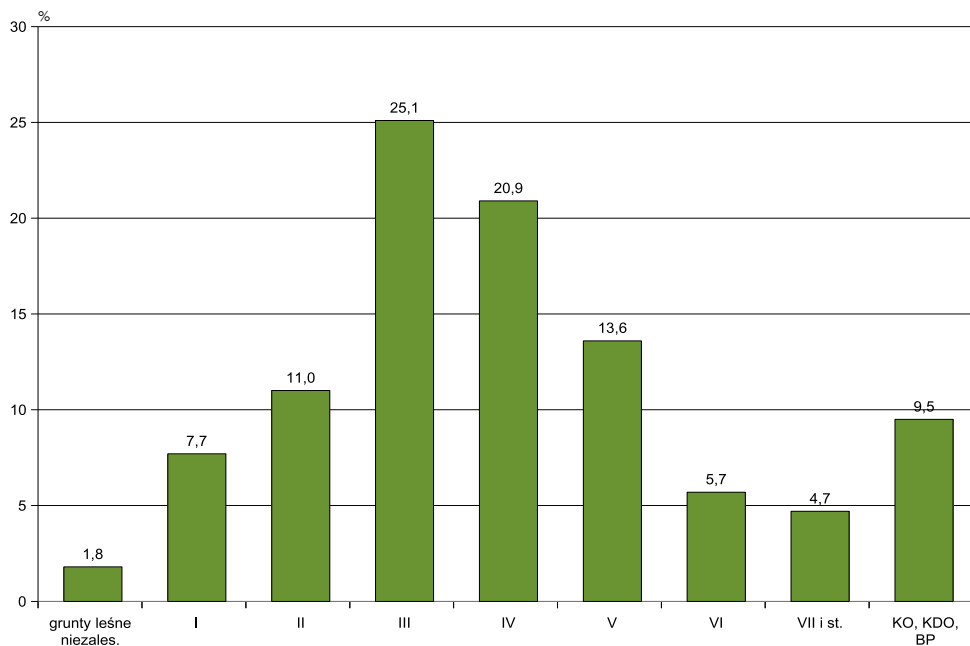

Tabela VII-6. MIĄSZSOCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną	
	na gruntach leśnych niezales.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										tys. m ³	%
		prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
M	12,3	12,5	27,7	601,7	2 145,6	2 187,4	1 584,0	654,5	442,0	848,3	8 503,7	8 516,0	61,2
So	%	0,1	0,1	0,3	7,1	25,2	25,7	18,6	7,7	5,2	10,0	99,9	100,0
M	0,5	1,3	0,8	23,2	354,8	106,1	47,0	7,1	3,7	84,3	628,3	628,8	4,5
Św	%	0,1	0,2	0,1	3,7	56,4	16,9	7,5	1,1	0,6	13,4	99,9	100,0
M	0,3	3,7	0,1	8,8	247,1	146,9	289,9	108,1	46,6	199,6	1 050,8	1 051,1	7,6
Jd	%	0,4	0,8	23,5	14,0	27,6	10,3	4,4	19,0	100,0	100,0	100,0	
M	0,3	6,0	1,5	12,8	314,4	118,7	211,5	72,0	58,2	69,9	865,0	865,3	6,2
Bk	%	0,7	0,2	1,5	36,4	13,7	24,4	8,3	6,7	8,1	100,0	100,0	
M	4,6	5,7	3,8	41,2	197,6	391,6	247,9	205,1	246,9	64,1	1 403,9	1 408,5	10,1
Db	%	0,3	0,4	0,3	2,9	14,0	27,9	17,6	14,6	17,5	4,5	99,7	100,0
M	0,2	1,7	19,8	19,1	3,5	2,0	9,8	2,3	58,4	58,4	0,4	0,4	
Gb	%	0,3	3,0	34,0	32,8	5,9	3,4	16,7	3,9	100,0	100,0		
M	1,9	6,2	105,8	205,3	210,7	42,5	4,2	0,2	45,5	622,3	622,3	4,5	
Brz	%	0,3	1,0	17,0	33,0	33,9	6,8	0,7	7,3	100,0	100,0		
M	0,4	4,8	15,9	73,1	195,7	191,8	105,3	30,9	12,5	47,3	677,3	677,7	4,9
OI	%	0,1	0,7	2,3	10,8	28,9	28,3	15,5	4,6	1,8	7,0	99,9	100,0
M	0,1	2,4	12,3	2,9	6,5	1,5	3,5	29,2	29,2	0,2	0,2		
Tp	%	0,2	8,1	42,1	10,1	22,4	5,2	11,9	100,0	100,0			
M	0,2	0,3	13,4	18,2	12,2	8,7	2,5	2,5	2,7	60,7	60,7	0,4	
Os	%	0,4	0,5	22,0	30,0	20,1	14,4	4,1	4,1	4,4	100,0	100,0	
M	18,4	36,3	56,4	884,1	3 710,8	3 387,4	2 546,8	1 087,9	822,4	1 367,5	13 899,6	13 918,0	100,0
RAZEM	%	0,1	0,3	0,4	6,4	26,7	24,3	18,3	7,8	5,9	9,8	99,9	100,0

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

1.3.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek wszystkich drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w innych lasach Skarbu Państwa – jak obrazuje tabela VII-7 – wynosi 68 lat.

Najwyższy przeciętny wiek wykazują drzewostany jodłowe (85 lat) oraz dębowe (78 lat), natomiast

najniższy – drzewostany topolowe, osikowe, olchowe i brzożowe. O przeciętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przeciętny wiek drzewostanów sosnowych (69 lat), które zajmują 60,7% ogólnej powierzchni leśnej. Tabela VII-7 przedstawia ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższości grubizny.

Tabela VII-7. PROCENTOWY UDZIAŁ GATUNKÓW PANUJĄCYCH W OGÓLNEJ POWIERZCHNI I MIĄŻSZOŚCI NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przeciętna zasobność na grun. leś. zalesionych	Przeciętny wiek
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m ³	%	m ³ /ha grub. brutto	lata
1	2	3	4	5	6	7
So, Md	31 506	60,7	8 503,7	61,2	270	69
Św	1 963	3,8	628,3	4,5	320	60
Jd	2 872	5,5	1 050,8	7,6	366	85
Bk	2 890	5,5	865,0	6,2	299	74
Db, Kl, Wz	5 425	10,5	1 403,9	10,1	259	78
Gb	271	0,5	58,4	0,4	216	70
Brz	3 448	6,6	622,3	4,5	181	52
OI	3 149	6,1	677,3	4,9	215	54
Tp	114	0,2	29,2	0,2	256	58
Os	298	0,6	60,7	0,4	204	56
Ogółem	51 936	100,0	13 899,6	100,0	268	68

1.3.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

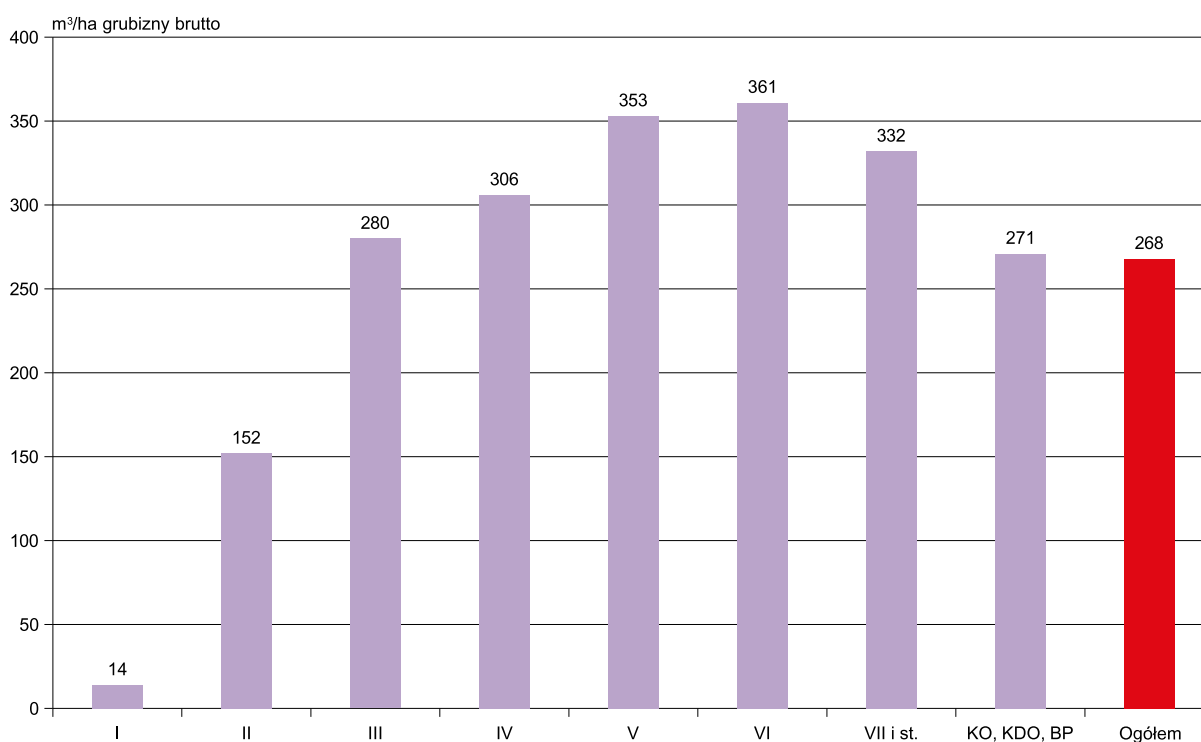
Przeciętną zasobność w m³ grubizny brutto na 1 ha powierzchni zalesionej według gatunków panujących przedstawia tabela VII-7, według klas wieku – tabela VII-8. Ponadto przeciętną zasobność według klas wieku obrazuje rysunek VII-3.

Przeciętna zasobność wszystkich drzewostanów w innych lasach Skarbu Państwa na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 268 m³/ha grubizny brutto, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 263 m³/ha.

Tabela VII-8. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ GRUBIZNY BRUTTO WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH I KLAS WIEKU – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Gatunek panujący	Przeciętna zasobność w m ³ /ha										
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasy wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	ogółem na powierzchni leśnej
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
So	19	13	167	272	310	349	354	297	289	270	265
Św	23	18	124	371	338	331	374	370	291	320	317
Jd	15	5	124	409	414	437	350	405	272	366	363
Bk	8	7	82	320	338	395	364	404	228	299	296
Db	29	6	92	236	297	328	396	385	239	259	252
Gb			100	206	227	269	333	280	153	215	215
Brz		19	131	211	242	213	191		181	180	179
OI	5	25	169	255	291	332	391	357	220	215	210
Tp		50	218	251	242	295	500		233	256	256
Os		27	161	200	239	281	250	313	208	204	204
Ogółem	19	14	152	280	306	353	361	332	271	268	263

Rysunek VII-3. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku

Strukturę powierzchniową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela VII-9 (dodatko-

wo rysunek VII-4). Wyższy niż przeciętny w innych lasach Skarbu Państwa (33,5%) udział drzewostanów V i starszych klas wieku występuje w województwach: małopolskim – 44,3%, warmińsko-mazurskim – 42,7%, zachodniopomorskim – 39,9% i opolskim – 39,4%. Udział tych drzewostanów, nieco wyższy od przeciętnej w innych lasach Skarbu Państwa, zarejestrowano także w województwach: wielkopolskim,

Tabela VII-9. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Województwo		Powierzchnia w ha									Ogółem grunty leśne		
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku									ha	%
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	P	46	603	250	218	191	117	51	90	87	1 607	1 653	3,1
	%	2,8	36,4	15,1	13,2	11,6	7,1	3,1	5,5	5,2	97,2	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	P	10	62	83	127	116	157	26	25	15	611	621	1,2
	%	1,5	9,9	13,4	20,5	18,7	25,3	4,3	4,0	2,4	98,5	100,0	
LUBELSKIE	P	99	87	101	353	451	210	90	82	74	1 448	1 547	2,9
	%	6,4	5,6	6,5	22,8	29,2	13,6	5,8	5,3	4,8	93,6	100,0	
LUBUSKIE	P	13	49	47	117	68	56	24	19	22	402	415	0,8
	%	3,2	11,8	11,4	28,3	16,4	13,5	5,5	4,6	5,3	96,8	100,0	
ŁÓDZKIE	P	78	388	537	1 011	1 172	842	283	106	532	4 871	4 949	9,4
	%	1,6	7,8	10,8	20,4	23,9	17,0	5,7	2,1	10,7	98,4	100,0	
MAŁOPOLSKIE	P	47	45	143	2 507	1 136	978	364	67	1 671	6 911	6 958	13,1
	%	0,7	0,6	2,0	36,1	16,3	14,1	5,2	1,0	24,0	99,3	100,0	
MAZOWIECKIE	P	139	327	556	1 722	2 305	691	317	596	255	6 769	6 908	13,1
	%	2,0	4,7	8,1	24,9	33,4	10,0	4,6	8,6	3,7	98,0	100,0	
OPOLSKIE	P	20	327	461	610	435	424	186	152	440	3 035	3 055	5,8
	%	0,6	10,7	15,1	20,0	14,2	13,9	6,1	5,0	14,4	99,4	100,0	
PODKARPACKIE	P	37	94	144	255	446	253	112	16	105	1 425	1 462	2,8
	%	2,5	6,4	9,9	17,5	30,4	17,3	7,7	1,1	7,2	97,5	100,0	
PODLASKIE	P	40	69	298	556	304	158	46	35	114	1 580	1 620	3,1
	%	2,5	4,2	18,4	34,2	18,8	9,7	2,9	2,2	7,1	97,5	100,0	
POMORSKIE	P	28	159	251	594	323	180	144	283	61	1 995	2 023	3,8
	%	1,4	7,8	12,4	29,4	16,0	8,9	7,1	14,0	3,0	98,6	100,0	
ŚLĄSKIE	P	175	320	952	1 580	1 291	726	230	76	275	5 450	5 625	10,6
	%	3,1	5,7	16,9	28,2	22,9	12,9	4,1	1,3	4,9	96,9	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P	55	251	395	729	662	382	86	54	164	2 723	2 778	5,3
	%	2,0	9,0	14,2	26,3	23,8	13,8	3,1	1,9	5,9	98,0	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	P	48	145	238	587	413	371	235	323	140	2 452	2 500	4,7
	%	1,9	5,8	9,5	23,6	16,5	14,8	9,4	12,9	5,6	98,1	100,0	
WIELKOPOLSKIE	P	80	957	1 014	1 655	1 322	1 244	589	336	871	7 988	8 068	15,1
	%	1,0	11,9	12,6	20,4	16,4	15,4	7,3	4,2	10,8	99,0	100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE	P	61	188	350	615	430	425	231	215	215	2 669	2 730	5,2
	%	2,2	6,9	12,8	22,4	15,8	15,6	8,5	7,9	7,9	97,8	100,0	
RAZEM	P	976	4 071	5 820	13 236	11 065	7 214	3 014	2 475	5 041	51 936	52 912	100,0
	%	1,8	7,7	11,0	25,1	20,9	13,6	5,7	4,7	9,5	98,2	100,0	

kujawsko-pomorskim i łódzkim. W pozostałych województwach udział powierzchniowy drzewostanów V i starszych klas wieku jest niższy od przeciętne-

go. Najniższy udział tych drzewostanów występuje w województwach: podlaskim – 21,9% i dolnośląskim – 20,9%.

Rysunek VII-4. POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w ha) – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku

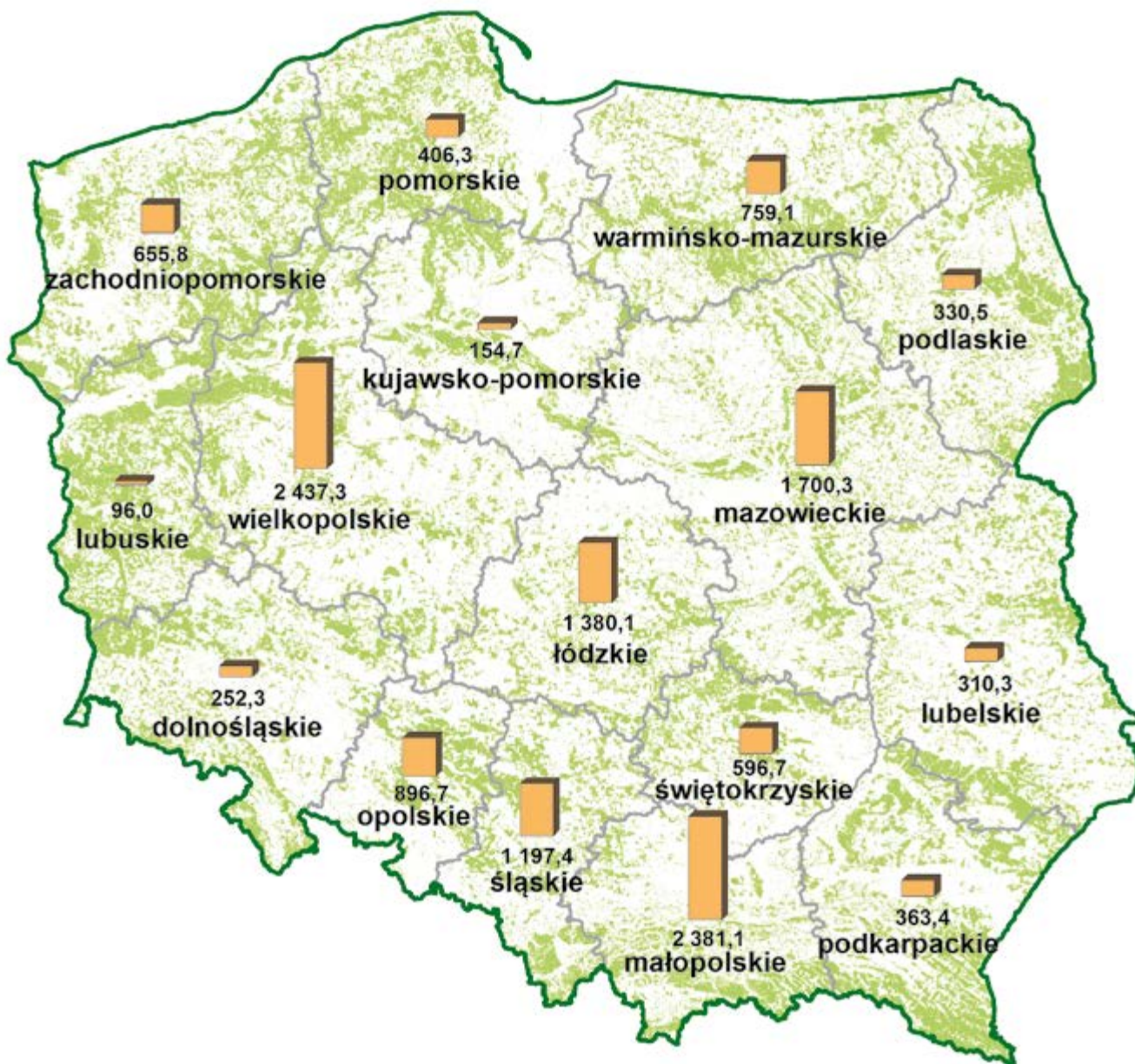
Strukturę miąższościową dla województw przedstawia tabela VII-10 (wielkości zasobów drzewnych przedstawia dodatkowo rysunek VII-5). Udział miąższości drzewostanów V i starszych klas wieku waha się między województwami w granicach od 28,0 do 50,7% ogólnie

nej wielkości zasobów drzewnych, przy przeciętnym ich udziale – 41,8%. Najniższy udział miąższości tych drzewostanów występuje w województwach: śląskim – 28,0%, podlaskim – 28,6%, i świętokrzyskim – 32,0%; najwyższy zaś w województwach: warmińsko-mazurskim – 50,7%, opolskim – 50,1%, zachodniopomorskim – 49,4% oraz wielkopolskim – 48,7%.

Tabela VII-10. MIĄSZSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³											Ogółem na gruntach leśnych		
	na gruntach leśnych niezależ.	na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										tys. m ³	%	
		prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
DOLNOŚLĄSKIE	M	0,2		3,0	33,0	55,1	54,9	36,3	17,1	29,9	22,8	252,1	252,3	1,8
	%	0,1		1,2	13,1	21,8	21,8	14,4	6,8	11,8	9,0	99,9	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	M	0,1		0,9	10,9	33,8	36,2	52,2	8,5	8,2	3,9	154,6	154,7	1,1
	%	0,1		0,6	7,1	21,9	23,4	33,6	5,5	5,3	2,5	99,9	100,0	
LUBELSKIE	M	8,0		1,0	11,7	67,6	105,8	58,3	25,2	17,5	15,2	302,3	310,3	2,2
	%	2,6		0,3	3,8	21,8	34,1	18,8	8,1	5,6	4,9	97,4	100,0	
LUBUSKIE	M			0,3	7,5	33,3	20,7	16,7	6,7	5,9	4,9	96,0	96,0	0,7
	%			0,3	7,8	34,8	21,6	17,4	6,9	6,1	5,1	100,0	100,0	
ŁÓDZKIE	M	1,1	2,6	6,0	95,7	286,4	372,8	294,8	116,4	44,6	159,7	1 379,0	1 380,1	9,9
	%	0,1	0,2	0,4	6,9	20,8	27,0	21,4	8,4	3,2	11,6	99,9	100,0	
MAŁOPOLSKIE	M	0,2	8,6	0,5	14,6	927,7	412,3	407,9	119,8	21,2	468,3	2 380,9	2 381,1	17,2
	%	0,4		0,6	39,0	17,3	17,1	5,0	0,9	19,7	100,0	100,0	100,0	
MAZOWIECKIE	M	1,4	1,8	4,1	73,3	412,3	629,8	214,6	110,8	198,0	54,2	1 698,9	1 700,3	12,2
	%	0,1	0,1	0,2	4,3	24,2	37,2	12,6	6,5	11,6	3,2	99,9	100,0	
OPOLSKIE	M	0,4	6,3	7,4	83,7	188,3	160,8	180,4	78,7	64,9	125,8	896,3	896,7	6,4
	%	0,7	0,8	9,3	21,2	17,9	20,1	8,8	7,2	14,0	100,0	100,0	100,0	
PODKARPACKIE	M	0,3	0,2	1,1	21,0	65,7	127,2	81,7	34,2	5,2	26,8	363,1	363,4	2,6
	%	0,1		0,3	5,8	18,1	35,0	22,5	9,4	1,4	7,4	99,9	100,0	
PODLASKIE	M	0,4		0,8	31,3	125,1	78,6	49,3	14,7	10,1	20,2	330,1	330,5	2,4
	%	0,1		0,2	9,5	37,8	23,8	14,9	4,5	3,1	6,1	99,9	100,0	
POMORSKIE	M	0,2	0,4	1,2	25,0	125,0	82,4	59,5	38,9	56,9	16,8	406,1	406,3	2,9
	%		0,1	0,3	6,1	30,8	20,3	14,7	9,6	14,0	4,1	100,0	100,0	
ŚLĄSKIE	M	1,4	0,2	4,6	148,8	362,4	344,0	190,4	64,8	21,7	59,1	1 196,0	1 197,4	8,6
	%	0,1		0,4	12,4	30,4	28,7	15,9	5,4	1,8	4,9	99,9	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	M	0,4		4,0	50,5	163,6	187,7	110,2	28,1	12,9	39,3	596,3	596,7	4,3
	%	0,1		0,7	8,5	27,4	31,3	18,5	4,7	2,2	6,6	99,9	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	M	0,6	1,4	2,1	40,6	185,5	143,7	134,7	94,0	121,5	35,0	758,5	759,1	5,5
	%	0,1	0,2	0,3	5,3	24,5	18,9	17,7	12,4	16,0	4,6	99,9	100,0	
WIELKOPOLSKIE	M	2,8	14,3	17,0	188,1	523,8	506,0	523,3	254,9	143,7	263,4	2 434,5	2 437,3	17,5
	%	0,1	0,6	0,7	7,7	21,4	20,8	21,5	10,5	5,9	10,8	99,9	100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE	M	0,9	0,5	2,4	48,4	155,2	124,5	136,5	75,1	60,2	52,1	654,9	655,8	4,7
	%	0,1	0,1	0,4	7,4	23,6	19,0	20,8	11,5	9,2	7,9	99,9	100,0	
RAZEM	M	18,4	36,3	56,4	884,1	3 710,8	3 387,4	2 546,8	1 087,9	822,4	1 367,5	13 899,6	13 918,0	100,0
	%	0,1	0,3	0,4	6,4	26,7	24,3	18,3	7,8	5,9	9,8	99,9	100,0	

Rysunek VII-5. ZASOBY DRZEWNE LASÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w tys. m³ grubizny brutto) – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących

Strukturę powierzchniową według gatunków panujących w układzie województw przedstawia tabela VII-11. Drzewostany z panującymi gatunkami Św, Jd, Bk (tabela VII-11) – wykazujące przeważnie wyższe

zasobności niż drzewostany z panującymi So, Db, Brz – występują głównie w górach i na Pomorzu. Łącznie gatunki te zajmują w województwie małopolskim – 75,9%. Bliski średniego w kraju (14,8%) łączny udział Św, Jd, Bk występuje w województwach podkarpackim i zachodniopomorskim. W pozostałych udział ten jest znacznie niższy i waha się od 9,0% w wojewódz-

Tabela VII-11. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem	
	gatunek panujący											
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	Ol	Tp, Lp, Wb	Os	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
DOLNOŚLĄSKIE	P 306	111		27	323	1	356	488	6	35	1 653	3,1
	% 18,5	6,7		1,6	19,5	0,1	21,5	29,6	0,3	2,2	100,0	
KUJAWSKO- -POMORSKIE	P 497	4			60	2	28	27	1	2	621	1,2
	% 80,0	0,6			9,7	0,3	4,6	4,4	0,1	0,3	100,0	
LUBELSKIE	P 874	2		5	313	51	159	89	3	51	1 547	2,9
	% 56,6	0,1		0,3	20,2	3,3	10,3	5,7	0,2	3,3	100,0	
LUBUSKIE	P 323	3		1	52		16	17	1	2	415	0,8
	% 78,0	0,6		0,2	12,6		3,8	4,1	0,2	0,5	100,0	
ŁÓDZKIE	P 3 752	23	58	141	578	2	188	185	6	16	4 949	9,4
	% 75,8	0,5	1,2	2,9	11,7		3,8	3,7	0,1	0,3	100,0	
MAŁOPOLSKIE	P 1 340	1 341	2 420	1 519	142	37	24	119	1	15	6 958	13,2
	% 19,3	19,3	34,8	21,8	2,0	0,5	0,4	1,7		0,2	100,0	
MAZOWIECKIE	P 4 750	9	161	23	897	51	544	436	6	31	6 908	13,1
	% 68,8	0,1	2,3	0,3	13,0	0,7	7,9	6,3	0,1	0,5	100,0	
OPOLSKIE	P 1 392	13	24	112	860	1	339	279	4	31	3 055	5,8
	% 45,6	0,4	0,8	3,7	28,2		11,1	9,1	0,1	1,0	100,0	
PODKARPACKIE	P 975	8	125	119	67	44	52	63	1	8	1 462	2,8
	% 66,6	0,6	8,6	8,1	4,6	3,0	3,5	4,3	0,1	0,6	100,0	
PODLASKIE	P 925	68			200	10	261	140	1	15	1 620	3,1
	% 57,2	4,2			12,3	0,6	16,1	8,6	0,1	0,9	100,0	
POMORSKIE	P 1 684	15	1	105	61	3	84	57		13	2 023	3,8
	% 83,3	0,7		5,2	3,0	0,2	4,2	2,8		0,6	100,0	
ŚLĄSKIE	P 3 871	96	15	297	510	22	520	218	44	32	5 625	10,6
	% 68,7	1,7	0,3	5,3	9,1	0,4	9,2	3,9	0,8	0,6	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P 2 303	5	67	25	125	18	150	76		9	2 778	5,3
	% 83,0	0,2	2,4	0,9	4,5	0,6	5,4	2,7		0,3	100,0	
WARMIŃSKO- -MAZURSKIE	P 1 603	145		81	143	7	247	252	1	21	2 500	4,7
	% 64,2	5,8		3,2	5,7	0,3	9,9	10,1		0,8	100,0	
WIELKOPOLSKIE	P 6 172	70	16	103	1 045	12	193	424	21	12	8 068	15,2
	% 76,3	0,9	0,2	1,3	13,0	0,2	2,4	5,3	0,3	0,1	100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE	P 1 383	72	5	370	205	10	308	354	18	5	2 730	5,2
	% 50,6	2,6	0,1	13,6	7,5	0,4	11,3	13,0	0,7	0,2	100,0	
RAZEM	P 32 150	1 985	2 892	2 928	5 581	271	3 469	3 224	114	298	52 912	100,0
	% 60,8	3,8	5,5	5,5	10,5	0,5	6,6	6,1	0,2	0,6	100,0	

twie warmińsko-mazurskim do 0,4% w województwie lubelskim.

Drzewostany o niższych zasobnościach z panującymi So, Db i Brz występują głównie na terenach nizinnych i zajmują łącznie 77,9% ogólnej powierzchni innych lasów Skarbu Państwa.

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących

Struktura miąższościowa według gatunków panujących (tabela VII-12) odpowiada w przybliżeniu strukturze powierzchniowej (tabela VII-11).

Tabela VII-12. STRUKTURA MIĄŻSZOŚCIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³										Ogółem	
	gatunek panujący											
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	Ol	Tp, Lp, Wb	Os	tys. m ³	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
M	70,8	35,3		4,4	76,7	0,3	33,3	20,1	1,1	10,3	252,3	1,8
DOLNOŚLĄSKIE	%	28,1	14,0		1,7	30,3	0,1	13,2	8,0	0,5	100,0	
M	129,7	0,7		0,1	13,1	0,6	3,8	6,2	0,2	0,3	154,7	1,1
KUJAWSKO- -POMORSKIE	%	84,0	0,5		8,4	0,4	2,4	4,0	0,1	0,2	100,0	
M	187,5	0,2		1,3	65,1	8,1	22,3	17,2	0,6	8,0	310,3	2,2
LUBELSKIE	%	60,4	0,1		0,4	21,0	2,6	7,2	5,5	0,2	100,0	
M	75,5	0,7		0,1	11,9		3,7	3,6	0,1	0,4	96,0	0,7
LUBUSKIE	%	78,6	0,8		0,1	12,4		3,8	3,7	0,1	100,0	
M	1 066,0	7,8	17,2	37,4	164,2	0,4	31,9	49,9	1,8	3,5	1 380,1	9,9
ŁÓDZKIE	%	77,3	0,6	1,2	2,7	11,9		2,3	3,6	0,1	100,0	
M	418,0	473,4	903,0	514,0	35,1	9,6	4,0	21,1	0,3	2,6	2 381,1	17,2
MAŁOPOLSKIE	%	17,6	19,9	37,8	21,6	1,5	0,4	0,2	0,9		100,0	
M	1 159,5	1,6	50,0	7,7	247,9	13,5	99,7	113,1	1,4	5,9	1 700,3	12,2
MAZOWIECKIE	%	68,1	0,1	2,9	0,5	14,6	0,8	5,9	6,7	0,1	100,0	
M	430,5	1,7	13,0	30,9	252,3	0,3	77,3	81,3	1,1	8,3	896,7	6,4
OPOLSKIE	%	48,1	0,2	1,5	3,4	28,1		8,6	9,1	0,1	100,0	
M	241,4	1,5	43,1	34,8	14,7	9,3	6,2	10,9	0,1	1,4	363,4	2,6
PODKARPACKIE	%	66,3	0,4	11,9	9,6	4,1	2,6	1,7	3,0		100,0	
M	213,0	13,2		0,1	30,9	1,1	36,9	32,1	0,6	2,6	330,5	2,4
PODLASKIE	%	64,4	4,0		9,4	0,3	11,2	9,7	0,2	0,8	100,0	
M	337,2	4,1	0,3	28,0	7,6	0,8	15,2	10,6		2,5	406,3	2,9
POMORSKIE	%	83,0	1,0	0,1	6,9	1,9	0,2	3,7	2,6		100,0	
M	852,9	23,6	3,0	63,2	92,6	4,6	97,5	44,4	10,0	5,6	1 197,4	8,6
ŚLĄSKIE	%	71,3	2,0	0,2	5,3	7,7	0,4	8,1	3,7	0,8	100,0	
M	509,6	1,0	14,5	3,7	27,4	3,8	21,8	13,7		1,2	596,7	4,3
ŚWIĘTOKRZYSKIE	%	85,4	0,2	2,4	0,6	4,6	0,6	3,7	2,3		100,0	
M	552,3	32,4		19,6	25,5	1,5	54,3	68,9	0,3	4,3	759,1	5,5
WARMIŃSKO- -MAZURSKIE	%	72,7	4,3		2,6	3,4	0,2	7,1	9,1		100,0	
M	1 957,9	9,7	6,3	19,4	293,8	2,2	42,9	95,7	6,7	2,7	2 437,3	17,5
WIELKOPOLSKIE	%	80,2	0,4	0,3	0,8	12,1	0,1	1,8	3,9	0,3	100,0	
M	314,2	21,9	0,7	100,6	49,7	2,3	71,5	88,9	4,9	1,1	655,8	4,7
ZACHODNIOPO- MORSKIE	%	47,9	3,3	0,1	15,3	7,6	0,3	10,9	13,6	0,8	100,0	
RAZEM	M	8 516,0	628,8	1 051,1	865,3	1 408,5	58,4	622,3	677,7	29,2	13 918,0	100,0
	%	61,2	4,5	7,6	6,2	10,1	0,4	4,5	4,9	0,2	100,0	

2.5. Niektóre cechy drzewostanów

2.5.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela VII-13. Waha się on od 56 do 77 lat. Najwyższym przeciętnym wiekiem charakteryzują się drzewostany w województwach: warmińsko-mazurskim – 77 lat, podkarpackim – 73 lata, łódzkim – 73 lata, natomiast najniższym: 56 lat – dolnośląskim oraz 61 lat – śląskim i świętokrzyskim.

W zasięgach pozostałych województw przeciętny wiek drzewostanów kształtuje się w granicach 64–72 lata, przy przeciętnym w kraju – 68 lat.

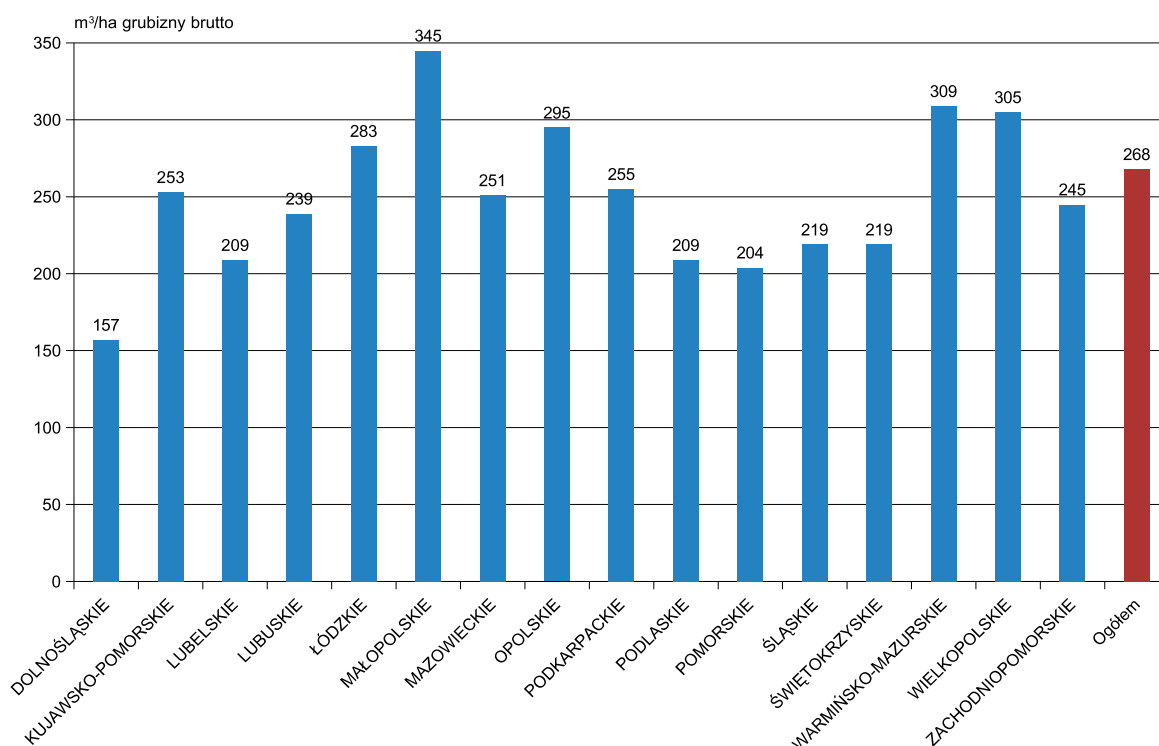
2.5.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela VII-13. Najwyższą przeciętną zasobność na 1 ha powierzchni leśnej zalesionej wykazują drzewostany województwa małopolskiego – 345 m³/ha, warmińsko-mazurskiego – 309 m³/ha oraz wielkopolskiego – 305 m³/ha. Zasobność na gruntach leśnych zalesionych, wyższą od przeciętnej (268 m³/ha), wykazują także drzewostany województwa opolskiego – 295 m³/ha i łódzkiego – 283 m³/ha. Najniższą zasobnością odznaczają się natomiast drzewostany województw: lubelskiego – 209 m³/ha, podlaskiego – 209 m³/ha, pomorskiego – 204 m³/ha oraz dolnośląskiego – 157 m³/ha.

Tabela VII-13. PRZECIĘTNY WIEK I ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Województwo	Przeciętny wiek	Przeciętna zasobność grubizny brutto
	lata	m ³ /ha
1	2	3
DOLNOŚLĄSKIE	56	157
KUJAWSKO-POMORSKIE	68	253
LUBELSKIE	71	209
LUBUSKIE	69	239
ŁÓDZKIE	73	283
MAŁOPOLSKIE	71	345
MAZOWIECKIE	71	251
OPOLSKIE	70	295
PODKARPACKIE	73	255
PODLASKIE	64	209
POMORSKIE	71	204
ŚLĄSKIE	61	219
ŚWIĘTOKRZYSKIE	61	219
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	77	309
WIELKOPOLSKIE	66	305
ZACHODNIOPOMORSKIE	72	245
Ogółem	68	268

Rysunek VII-6. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – INNE LASY SKARBU PAŃSTWA

Przeciętną zasobność w innych lasach Skarbu Państwa według województw przedstawia dodatkowo rysunek VII-6.

2.6. Użytkowanie lasu

Tabela VII-7 przedstawia użytkowanie w innych lasach Skarbu Państwa oraz Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa z ostatnich 10 lat, zestawione na pod-

stawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (Leśnictwo 2010–2016). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość grubizny brutto została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach. Te dwie formy własności zostały przedstawione razem, ponieważ publikacje GUS, w kwestii użytkowania, nie rozdzielają z osobna przedstawianych form własności.

Tabela VII-14. ŁĄCZNE UŻYTKOWANIE W LASACH ZWRSP ORAZ INNYCH LASACH SKARBU PAŃSTWA

Rok	Powierzchnia		Miąższość grubizny brutto			Użytkowanie netto razem ZWRSP oraz inne SP	Użytkowanie brutto razem ZWRSP oraz inne SP *	Użytkowanie brutto w stosunku do zasobów **
	ZWRSP	inne SP	ZWRSP	inne SP	razem			
	tys. ha		tys. m ³					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2006	42	59	bd.	bd.	bd.	108	135	bd.
2007	41	58	bd.	bd.	bd.	109	136	bd.
2008	40	59	bd.	bd.	bd.	100	125	bd.
2009	39	59	bd.	bd.	bd.	102	128	bd.
2010	36	59	bd.	bd.	bd.	111	139	bd.
2011	34	59	bd.	bd.	bd.	122	153	bd.
2012	32	59	bd.	bd.	bd.	115	144	bd.
2013	30	55	bd.	bd.	bd.	111	139	bd.
2014	29	54	6 931	14 071	21 002	126	158	0,75
2015	28	53	6 575	13 918	20 493	113	141	0,69

* miąższość netto na brutto została przeliczona wskaźnikiem 1,25

** obliczone łącznie dla lasów ZWRSP oraz innych SP, ze względu na łączne przedstawienie użytkowania w zestawieniach GUS

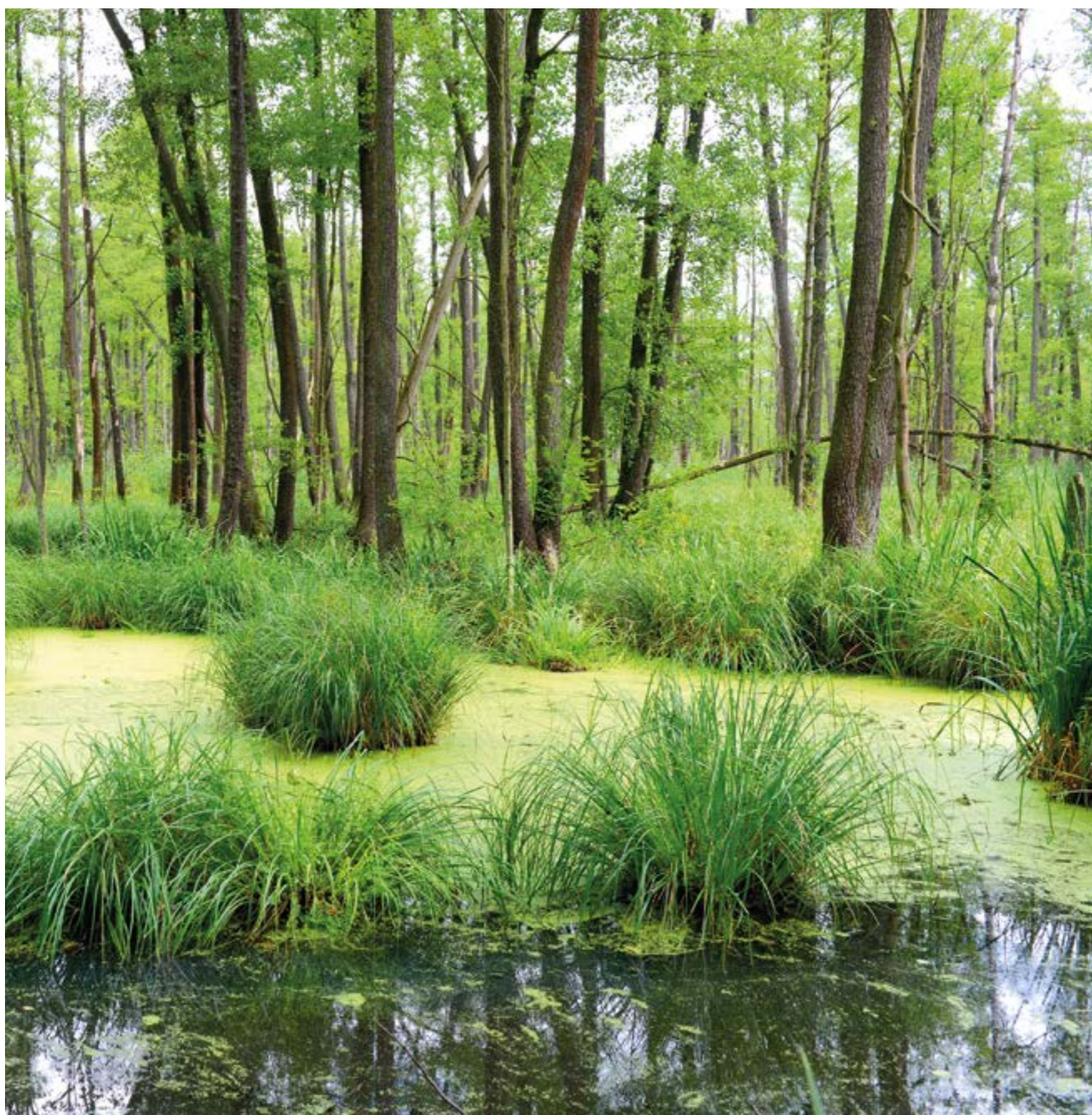
VIII. RAZEM LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Według stanu na 31 grudnia 2015 r. powierzchnia lasów poza PGL Lasy Państwowe w kraju wynosi 2 115 232 ha według GUS (Leśnictwo 2016), co stanowi około 23% powierzchni wszystkich lasów w Polsce. W Banku Danych o Lasach zgromadzono dotychczas opracowania dla lasów poza PGL LP o powierzchni 1 707 629 ha, tj. 80,7% powierzchni lasów poza PGL LP w kraju, w tym:

- ◆ dane z aktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 1 392 444 ha (65,8%),

- ◆ dane z nieaktualnej dokumentacji urzędniowej obejmują 315 185 ha (14,9%).

Informacje dla obszarów nieposiadających opracowania urzędniowego zostały w BDL uzupełnione w sposób statystyczny, zgodnie z podanym we wprowadzeniu założeniem, że istnieje dodatnia korelacja pomiędzy stanem/podobieństwem lasu a odległością pomiędzy odpowiednimi obszarami leśnymi.

1. Ogólna charakterystyka stanu lasu

1.1. Typy siedliskowe lasu

Powierzchnię oraz miąższość grubizny brutto (odpowiednio w hektarach i tys. m³) ogółem oraz procent poszczególnych klas wieku według typów siedliskowych lasu na gruntach poza lasami PGL Lasy Państwowe przedstawiają tabele VIII-1 oraz VIII-2. Dodatkowo, procentowy udział powierzchni poszcze-

gólnych typów siedliskowych lasu obrazuje rysunek VIII-1.

Dominującymi typami siedliskowymi lasu są: bór świeży (Bśw), bór mieszany świeży (BMśw) oraz las mieszany świeży (LMśw), zajmujące odpowiednio 24,9%, 23,7% oraz 10,7% powierzchni leśnej. Siedliska borowe zajmują ogółem 54,9%, lasowe – 39,8%, a olsowe – 5,3% powierzchni leśnej.

Udział siedlisk nizinnych wynosi 79,5%, wyżynnych – 7,9%, a górskich – 12,6% powierzchni leśnej.

Tabela VIII-1. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia ogółem gruntów leśnych		Powierzchnia w % – ogółem										ogółem na gruntach leśnych	
	ha	%	gruntów leśnych niezależnych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku										razem
				I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Bs	8 137	0,4	6,6	5,8	21,4	40,3	16,4	6,5	1,7	1,3		93,4	100,0	
Bśw	525 776	24,9	3,6	12,3	15,6	34,5	21,0	9,2	2,8	0,9	0,1	96,4	100,0	
Bw	24 046	1,1	5,3	8,7	13,9	22,8	28,9	15,4	3,3	1,5	0,2	94,7	100,0	
Bb	4 181	0,2	17,1	1,3	14,2	19,3	17,0	8,1	2,0	16,7	4,3	82,9	100,0	
BMśw	500 847	23,7	3,6	13,5	13,3	30,6	24,0	10,0	3,2	1,3	0,5	96,4	100,0	
BMw	63 364	3,0	5,0	10,9	16,0	22,7	26,9	14,2	2,9	0,9	0,5	95,0	100,0	
BMb	4 026	0,2	9,3	2,3	15,7	23,2	18,2	9,2	5,3	14,4	2,4	90,7	100,0	
LMśw	227 140	10,7	2,5	8,3	11,0	22,6	26,9	13,1	4,9	3,4	7,3	97,5	100,0	
LMw	52 184	2,5	6,7	8,9	14,7	27,5	24,3	7,4	1,3	1,2	8,0	93,3	100,0	
LMb	12 004	0,6	5,9	2,0	11,4	25,0	27,1	14,3	6,5	6,4	1,4	94,1	100,0	
Lśw	116 657	5,5	2,0	6,4	10,7	21,9	24,9	13,4	4,9	7,3	8,5	98,0	100,0	
Lw	28 469	1,3	5,8	6,7	14,8	20,1	22,9	10,0	3,1	7,8	8,8	94,2	100,0	
OI	96 130	4,5	8,8	8,8	15,1	29,0	31,1	5,5	1,3	0,4		91,2	100,0	
OIJ	13 754	0,7	5,6	5,1	12,6	21,6	23,8	11,1	6,8	4,2	9,2	94,4	100,0	
LI	3 494	0,2	12,7	5,0	11,1	15,2	19,8	10,3	4,5	16,6	4,8	87,3	100,0	
BMwyż	4 674	0,2	1,9	9,3	9,5	24,0	25,9	13,4	6,2	2,7	7,1	98,1	100,0	
LMwyż	29 537	1,4	1,3	4,8	7,9	17,9	28,7	17,1	6,5	3,6	12,2	98,7	100,0	
Lwyż	130 972	6,2	1,8	3,9	7,6	16,1	32,2	18,9	4,7	2,8	12,0	98,2	100,0	
OIJwyż	1 101	0,1	6,3	4,8	27,8	34,8	18,9	3,6	0,3		3,5	93,7	100,0	
LŁwyż	893		7,9	7,7	28,3	28,6	16,5	3,4	1,2	1,7	4,7	92,1	100,0	
BWG	9 487	0,4	1,8	1,9	3,8	35,1	10,2	8,3	8,6	28,1	2,2	98,2	100,0	
BG	2 286	0,1	13,2	0,6	16,0	20,1	17,2	9,8	1,4	18,5	3,2	86,8	100,0	
BMG	15 243	0,7	1,2	3,9	10,2	15,9	14,6	13,0	11,7	23,4	6,1	98,8	100,0	
LMG	55 324	2,6	1,9	5,0	8,3	17,2	23,9	15,4	8,0	8,1	12,2	98,1	100,0	
LG	183 202	8,7	1,8	2,0	6,1	17,2	22,1	18,2	10,5	8,9	13,2	98,2	100,0	
OIJG	464		6,4	3,8	30,0	33,0	18,1	4,8	0,8	0,1	3,0	93,6	100,0	
LŁG	1 840	0,1	10,3	2,3	21,5	41,5	12,3	4,8	1,3	3,0	3,0	89,7	100,0	
RAZEM	2 115 232	100,0	3,5	9,4	12,5	26,7	24,3	11,8	4,3	3,2	4,3	96,5	100,0	

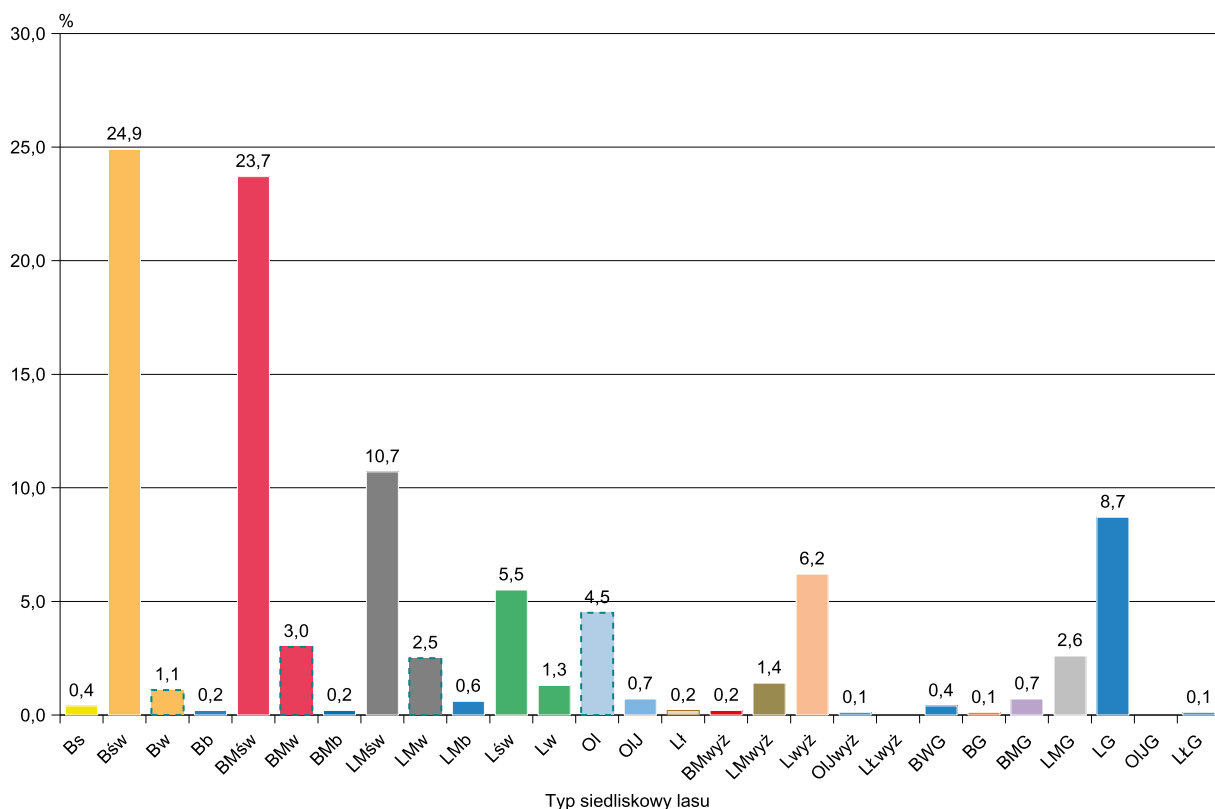
Tabela VIII-2. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Typ siedliskowy lasu	Miąższność brutto ogółem na gruntach leśnych		Miąższność grubizny brutto w % – ogółem												ogółem na gruntach leśnych
			na gruntach leśnych niezalesionych	gruntów leśnych zalesionych w klasach wieku											
	tys. m ³	%		prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Bs	893,9	0,2	0,3		0,4	12,9	47,4	24,2	9,8	3,1	1,9		99,7	100,0	
Bśw	95 649,8	21,1	0,2		0,8	9,8	42,9	28,6	12,4	3,9	1,3	0,1	99,8	100,0	
Bw	4 545,8	1,0	0,3		0,7	8,0	23,6	40,6	19,9	4,2	2,6	0,1	99,7	100,0	
Bb	469,8	0,1	0,4		0,2	9,4	21,2	21,5	12,1	3,2	28,7	3,3	99,6	100,0	
BMśw	100 290,1	22,0	0,2	0,1	0,9	8,8	37,5	31,4	13,6	4,6	2,3	0,6	99,8	100,0	
BMw	12 195,2	2,7	0,3	0,1	0,8	10,2	25,3	36,9	19,9	4,3	1,6	0,6	99,7	100,0	
BMb	631,5	0,1	0,4		0,4	10,1	22,7	23,5	15,1	7,7	18,6	1,5	99,6	100,0	
LMśw	52 309,5	11,5	0,2	0,1	0,5	6,3	24,4	31,7	17,5	7,3	5,6	6,4	99,8	100,0	
LMw	9 464,7	2,1	0,5	0,1	1,2	10,9	32,0	32,7	11,4	2,1	2,5	6,6	99,5	100,0	
LMb	1 785,1	0,4	0,5		0,4	8,6	27,9	30,2	15,7	7,5	7,8	1,4	99,5	100,0	
Lśw	27 268,8	6,0	0,1	0,1	0,3	5,4	20,7	28,1	17,8	7,5	12,4	7,6	99,9	100,0	
Lw	6 256,2	1,4	0,4	0,1	0,8	8,6	20,9	27,5	13,9	4,7	15,2	7,9	99,6	100,0	
OI	16 809,0	3,7	0,5		1,4	11,6	33,9	40,8	8,4	2,6	0,7	0,1	99,5	100,0	
OIJ	3 342,9	0,7	0,3	0,1	1,0	7,5	20,8	26,4	16,1	12,1	8,1	7,6	99,7	100,0	
LI	742,2	0,2	1,7	0,1	0,6	5,8	15,0	23,9	14,5	7,1	28,0	3,3	98,3	100,0	
BMwyż	1 061,8	0,2	0,1		0,4	5,7	25,2	31,6	16,3	8,7	5,2	6,8	99,9	100,0	
LMwyż	7 729,9	1,7	0,1		0,3	3,7	15,6	32,2	21,6	9,2	6,1	11,2	99,9	100,0	
Lwyż	34 193,2	7,5	0,1	0,1	0,2	3,3	14,5	35,9	24,3	6,6	4,7	10,3	99,9	100,0	
OIJwyż	205,6		0,3	0,2	0,8	21,6	43,0	25,7	5,7	0,4		2,3	99,7	100,0	
LŁwyż	131,5		0,2	0,3	1,0	20,3	36,1	24,9	6,3	2,8	4,3	3,8	99,8	100,0	
BWG	1 907,5	0,4		0,1		0,4	6,8	11,5	13,0	11,8	53,7	2,7	100,0	100,0	
BG	363,4	0,1	0,8		0,1	8,1	20,2	25,7	13,7	2,6	24,6	4,2	99,2	100,0	
BMG	3 762,3	0,8	0,1	0,2	0,1	2,5	14,2	18,2	19,0	16,8	23,2	5,7	99,9	100,0	
LMG	16 073,3	3,5	0,1	0,2	0,1	2,7	15,1	27,7	20,9	10,8	11,5	10,9	99,9	100,0	
LG	56 972,1	12,5	0,1	0,1	0,1	1,8	14,6	24,1	22,4	13,4	12,2	11,2	99,9	100,0	
OIJG	71,2		0,5	0,1	0,8	22,4	35,0	26,8	9,4	2,4	0,1	2,5	99,5	100,0	
LŁG	302,0	0,1	0,4	0,1	0,4	14,6	43,3	16,4	10,6	2,4	9,1	2,7	99,6	100,0	
RAZEM	455 428,3	100,0	0,2	0,1	0,6	7,0	28,9	30,2	16,4	6,5	5,6	4,5	99,8	100,0	

Tabela VIII-3. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA SIEDLISK WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Województwo	Typ siedliskowy lasu w %																											
	Bs	Bśw	Bw	Bb	BMśw	BMw	BMb	LMśw	LMw	LMb	Lśw	Lw	Oi	Ouj	Li	BM-wyż	LM-wyż	Lwyż	Ouj-wyż	L-wyż	BWG	BG	BMG	LMG	LG	OJG	LŁG	ogółem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
DOLNOŚLĄSKIE		1,8	0,1		9,1	0,6		9,1	2,5		6,0	4,4	0,9	0,7	1,2	0,4	9,5	6,4	0,2	0,2	0,1	10,4	27,2	8,4	0,5	0,3	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	1,2	28,9	0,3	0,2	40,2	1,3	0,1	10,0	2,0	0,3	4,2	1,7	8,4	0,9	0,3												100,0	
LUBELSKIE	0,2	15,9	2,2	0,4	26,2	5,2	0,2	20,2	4,2	0,7	15,0	0,6	3,1		0,1	0,1	1,3	4,4									100,0	
LUBUSKIE		24,6			35,8	0,8		20,6	2,7	0,1	7,9	2,7	2,6	0,9	1,3												100,0	
ŁÓDZKIE	0,6	44,0	1,4	0,1	35,9	2,9		6,9	1,5		1,8	0,5	4,1	0,2	0,1												100,0	
MAŁOPOLSKIE		1,1			2,6	0,4		0,9	0,5		0,3	0,2	0,5	0,1	0,1	0,5	3,8	20,3	0,2	0,2	3,9	0,8	4,3	14,6	44,3	0,4	100,0	
MAZOWIECKIE	0,6	40,9	1,8		28,7	3,9		8,1	3,0	0,1	2,6	1,9	6,1	0,9	0,1		1,0	0,3					0,4	0,9			100,0	
OPOLSKIE		10,9	0,1		32,1	4,2	0,1	18,3	6,8	0,1	11,4	6,3	1,1	1,9	1,2		1,7	2,4	0,1				0,4	0,9			100,0	
PODKARPACKIE		10,6	1,0	0,1	14,3	3,0		5,5	2,0	0,1	1,2	0,3	1,5	0,2	0,1	0,1	0,9	30,2	0,2	0,2		0,4	27,7	0,1	0,3		100,0	
PODLASKIE	0,1	29,1	0,8	0,8	25,9	2,5	0,5	12,3	3,4	2,7	5,3	2,6	12,3	1,7													100,0	
POMORSKIE	1,7	38,7	0,5	0,2	31,0	1,5	0,8	16,4	1,3	0,8	4,9	0,4	1,5	0,2	0,1												100,0	
ŚLĄSKIE	0,1	17,1	1,0	0,1	23,4	3,7	0,1	7,9	2,3		2,7	1,1	1,1	0,2	0,1	1,1	2,2	4,2	0,1	0,3		1,0	9,0	20,9	0,1	0,2	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,3	34,3	2,0	0,1	24,8	6,8	0,1	9,5	1,5		2,4	0,3	2,3	0,1	0,1	1,4	4,8	5,3					0,6	3,3			100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE		7,7	0,1	0,3	19,9	1,6	1,2	23,4	2,4	2,5	26,1	3,2	9,0	2,4	0,2												100,0	
WIELKOPOLSKIE	1,1	40,9	1,3		28,7	1,9		11,1	1,7		6,4	1,6	4,1	0,8	0,4												100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE	0,2	8,8	0,2	0,1	26,4	1,3	0,4	31,8	3,7	0,8	15,9	2,5	6,2	1,2	0,5												100,0	
RAZEM	0,4	24,9	1,1	0,2	23,7	3,0	0,2	10,7	2,5	0,6	5,5	1,3	4,5	0,7	0,2	0,2	1,4	6,2	0,1	0,4	0,1	0,7	2,6	8,7	0,1	0,1	100,0	

Rysunek VIII-1. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI WEDŁUG TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

1.2. Struktura powierzchniowo-miąszościowa zasobów leśnych

1.2.1. Struktura powierzchniowa zasobów leśnych

Zestawienie powierzchni i miąszości drzewostanów według gatunków panujących oraz klas i podklas wieku przedstawia tabela VIII-4, natomiast zestawienie powierzchni zgeneralizowane do układu według gatunków panujących oraz klas wieku – tabela VIII-5. Graficzną ilustracją procentowego udziału powierzchni według klas wieku jest rysunek VIII-2.

Ogólna powierzchnia leśna (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) lasów poza PGL LP według stanu na 31 grudnia 2015 r. wynosiła 2 115 232 ha, w tym:

– grunty zalesione	2 040 482 ha,	tj.	96,5%
– grunty niezalesione	74 750 ha,	tj.	3,5%
	<u>2 115 232 ha,</u>	tj.	<u>100,0%</u>

Natomiast powierzchnia leśna na gruntach leśnych zalesionych według gatunków panujących wynosiła:

– gatunki iglaste	1 397 273 ha,	tj.	68,5%
– gatunki liściaste	643 209 ha,	tj.	31,5%
	<u>2 040 482 ha,</u>	tj.	<u>100,0%</u>

Układ powierzchniowy w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]
Grunty leśne niezalesione	74 750	3,5
I i II klasa wieku (1–40 lat)	463 144	21,9
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	1 080 733	51,0
V i starsze oraz KO, KDO, BP	496 605	23,6
Razem	<u>2 115 232</u>	<u>100,0</u>

1.2.2. Struktura miąszościowa zasobów leśnych

Ustalona w toku aktualizacji na 1 stycznia 2016 r. ogólna miąszość grubizny brutto na powierzchni leśnej lasów poza PGL LP wynosi 455 428,3 tys. m³. Zestawienie miąszości grubizny brutto według gatunków panujących i klas wieku zawierają tabele VIII-4 oraz VIII-6.

Z danych, które przedstawia tabela VIII-4, wynika, że miąszość grubizny brutto na gruntach leśnych ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi:

– grunty zalesione	454 605,1 tys. m ³ ,	tj.	99,8%
– grunty niezalesione	823,2 tys. m ³ ,	tj.	0,2%
	<u>455 428,3 tys. m³,</u>	tj.	<u>100,0%</u>

Tabela VIII-4. POWIERZCHNIOWO-MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Gatunek panujący	Powierzchnia w ha / miąższność grubizny brutto w tys. m ³																				Ogółem		
	Gruntylesne niezales.	gruntylesne zalesione w klasach i podklasach wieku																		razem	KO, KDO, BP	gruntylesne bez lesnq	
		prze- stoje	I		II		III		IV		V		VI	VII i st.	16	17	18	19					
			a	b	a	b	a	b	a	b	a	b											
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	ha/tys. m ³	% zal.				
1																							
P	46 583		32 194	99 218	66 776	81 478	149 086	225 027	173 034	125 365	91 056	52 923	45 253	22 424	27 714	1 191 548	1 238 131	96,2					
M	451,7	91,8	11,3	1 407,6	5 257,6	13 856,2	33 226,5	56 442,7	46 284,8	33 366,0	24 651,0	14 793,2	13 218,0	7 322,2	6 379,9	256 308,8	256 760,5	99,8					
P	2 076		881	4 835	5 336	6 676	10 401	11 520	12 169	10 288	9 086	6 221	8 251	10 653	10 981	107 298	109 374	98,1					
M	27,8	45,9	1,3	33,8	294,1	1 010,9	2 508,3	3 454,0	3 964,7	3 752,8	3 426,0	2 295,1	3 154,6	4 053,6	2 928,3	30 923,4	30 951,2	99,9					
P	2 815		88	2 463	2 621	3 380	5 357	7 996	12 650	13 831	13 208	9 284	7 933	5 574	14 042	98 427	101 242	97,2					
M	42,7	29,7	0,4	7,5	41,0	489,5	1 462,5	2 996,0	5 025,1	5 807,3	5 543,5	3 911,1	3 243,5	2 555,8	4 247,2	35 360,1	35 402,8	99,9					
P	51 474		33 163	106 516	74 733	91 534	164 844	244 543	197 853	149 484	113 350	68 428	61 437	38 651	52 737	1 397 273	1 448 747	96,4					
M	522,2	167,4	13,0	1 448,9	5 592,7	15 356,6	37 197,3	62 892,7	55 274,6	42 926,1	33 620,5	20 999,4	19 616,1	13 931,6	13 555,4	322 592,3	323 114,5	99,8					
P	4 031		653	3 634	2 516	2 770	4 387	8 891	11 731	15 059	15 181	12 670	16 545	17 564	12 666	124 267	128 298	96,9					
M	54,6	41,4	0,7	19,8	56,5	278,2	905,2	2 172,2	3 210,1	4 551,2	5 080,3	4 662,5	6 290,4	7 213,7	3 042,9	37 525,1	37 579,7	99,9					
P	9 497		2 298	8 522	7 476	6 321	7 310	11 539	17 306	18 130	13 056	7 247	7 939	8 805	3 295	119 244	128 741	92,6					
M	141,5	32,7	3,8	56,4	352,2	810,2	1 338,7	2 543,4	4 176,2	4 424,2	3 430,3	2 076,3	2 540,0	3 363,3	688,0	25 865,7	25 977,2	99,5					
P	32		30	505	935	2 242	5 671	7 534	6 727	3 259	1 181	446	263	670	4 064	33 527	33 559	99,9					
M	0,2	7,7	0,1	5,2	55,7	274,4	919,1	1 429,6	1 434,1	750,3	286,6	118,3	101,7	305,0	586,9	6 274,7	6 274,9	100,0					
P	207		1 327	26 536	22 025	20 182	23 413	29 556	28 430	14 479	4 700	2 353	1 265	463	8 306	183 035	183 242	99,9					
M	3,1	26,4	10,0	678,7	1 762,1	2 785,6	4 060,3	5 764,9	5 809,8	2 989,9	998,1	432,8	244,2	51,5	1 205,8	26 820,1	26 823,2	100,0					
P	9 395		4 655	9 501	10 090	16 376	22 210	29 612	28 850	17 858	6 558	2 711	2 304	879	6 411	158 015	167 410	94,4					
M	99,7	22,6	48,7	382,2	1 076,0	2 576,1	4 248,3	6 428,3	6 687,4	4 502,2	1 804,6	871,5	888,5	366,2	1 012,4	30 915,0	31 014,7	99,7					
P	64		12	48	139	223	454	558	284	188	117	46	12	16	350	2 447	2 511	97,5					
M	1,1	0,4	0,1	3,3	26,7	43,0	113,7	125,6	66,1	40,0	32,3	10,5	3,5	4,3	59,2	528,7	529,8	99,8					
P	50		66	1 222	3 088	3 806	3 612	3 521	2 175	1 265	771	362	321	288	2 177	22 674	22 724	99,8					
M	0,8	7,4	0,6	48,6	324,3	595,9	689,9	774,3	484,3	328,8	222,5	110,1	93,6	91,1	342,1	4 113,5	4 114,3	100,0					
P	23 276		9 041	49 968	46 269	51 920	67 057	91 211	95 503	70 238	41 564	25 835	28 649	28 685	37 269	643 209	666 485	96,5					
M	301,0	138,6	64,0	1 194,2	3 653,5	7 363,4	12 275,2	19 238,3	21 868,0	17 586,6	11 854,7	8 282,0	10 161,9	11 395,1	6 937,3	132 012,8	132 313,8	99,8					
RAZEM	74 750		42 204	156 484	121 002	143 454	231 901	335 754	293 356	219 722	154 914	94 263	90 086	67 336	90 006	2 040 482	2 115 232	96,5					
	823,2	306,0	77,0	2 643,1	9 246,2	22 720,0	49 472,5	82 131,0	77 142,6	60 512,7	45 475,2	29 281,4	29 778,0	25 326,7	20 492,7	454 605,1	455 428,3	99,8					

Natomiast miąższość drzewostanów na gruntach leśnych zalesionych według grup gatunków panujących wynosi odpowiednio:

– gatunki iglaste	322 592,3 tys. m ³ ,	tj. 71,0%
– gatunki liściaste	132 012,8 tys. m ³ ,	tj. 29,0%
	454 605,1 tys. m ³ ,	tj. 100,0%

Miąższość grubizny brutto ujęta w 40-letnich klasach wieku przedstawia się następująco:

Klasa wieku	Miąższość [tys. m ³]	Miąższość [%]
Grunty leśne niezalesione	823,2	0,2
Przestoje na gruntach zalesionych	306,0	0,1
I i II klasa wieku (1–40 lat)	34 686,3	7,6
III i IV klasa wieku (41–80 lat)	269 258,8	59,1
V i starsze oraz KO, KDO, BP	150 354,0	33,0
Razem	455 428,3	100,0

Tabela VIII-5. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Gatunek panujący		Powierzchnia w ha									Ogółem grunty leśne bez związanych z gospodarką leśną		
		grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku										
			I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
So	P	46 583	131 412	148 254	374 113	298 399	143 979	45 253	22 424	27 714	1 191 548	1 238 131	58,5
	%	3,8	10,6	12,0	30,2	24,1	11,6	3,7	1,8	2,2	96,2	100,0	
Św	P	2 076	5 716	12 012	21 921	22 457	15 307	8 251	10 653	10 981	107 298	109 374	5,2
	%	1,9	5,2	11,0	20,0	20,5	14,0	7,5	9,7	10,0	98,1	100,0	
Jd	P	2 815	2 551	6 001	13 353	26 481	22 492	7 933	5 574	14 042	98 427	101 242	4,8
	%	2,8	2,5	5,9	13,2	26,2	22,2	7,8	5,5	13,9	97,2	100,0	
Bk	P	4 031	4 287	5 286	13 278	26 790	27 851	16 545	17 564	12 666	124 267	128 298	6,1
	%	3,1	3,3	4,1	10,3	20,9	21,7	12,9	13,7	9,9	96,9	100,0	
Db	P	9 497	10 820	13 797	18 849	35 436	20 303	7 939	8 805	3 295	119 244	128 741	6,1
	%	7,4	8,4	10,7	14,6	27,5	15,8	6,2	6,8	2,6	92,6	100,0	
Gb	P	32	535	3 177	13 205	9 986	1 627	263	670	4 064	33 527	33 559	1,6
	%	0,1	1,6	9,5	39,3	29,8	4,8	0,8	2,0	12,1	99,9	100,0	
Brz	P	207	27 863	42 207	52 969	42 909	7 053	1 265	463	8 306	183 035	183 242	8,7
	%	0,1	15,2	23,0	28,9	23,4	3,8	0,7	0,3	4,5	99,9	100,0	
OI	P	9 395	14 156	26 466	51 822	46 708	9 269	2 304	879	6 411	158 015	167 410	7,9
	%	5,6	8,5	15,8	31,0	27,9	5,5	1,4	0,5	3,8	94,4	100,0	
Tp	P	64	60	362	1 012	472	163	12	16	350	2 447	2 511	0,1
	%	2,5	2,4	14,4	40,3	18,8	6,5	0,5	0,6	13,9	97,5	100,0	
Os	P	50	1 288	6 894	7 133	3 440	1 133	321	288	2 177	22 674	22 724	1,1
	%	0,2	5,7	30,3	31,4	15,1	5,0	1,4	1,3	9,6	99,8	100,0	
RAZEM	P	74 750	198 688	264 456	567 655	513 078	249 177	90 086	67 336	90 006	2 040 482	2 115 232	100,0
	%	3,5	9,4	12,5	26,7	24,3	11,8	4,3	3,2	4,3	96,5	100,0	

Rysunek VIII-2. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

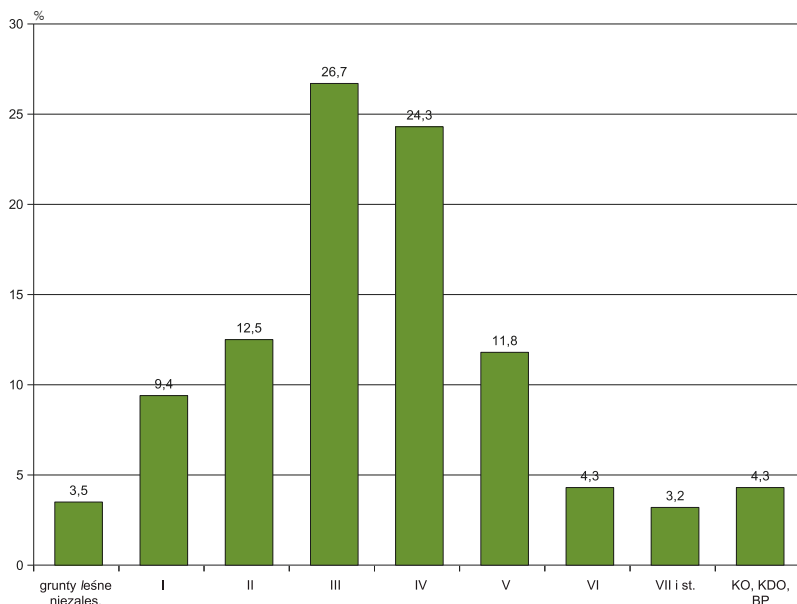

Tabela VIII-6. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Gatunek panujący	grunty leśne niezales.	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³										Ogółem grunty leśne bez związków z gospodarką leśną		
		na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku										tys. m ³	%	
		prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
So	M	451,7	91,8	1 418,9	19 113,8	89 669,2	79 650,8	39 444,2	13 218,0	7 322,2	6 379,9	256 308,8	256 760,5	56,3
	%	0,2		0,6	7,4	34,9	31,0	15,4	5,1	2,9	2,5	99,8	100,0	
Św	M	27,8	45,9	35,1	1 305,0	5 962,3	7 717,5	5 721,1	3 154,6	4 053,6	2 928,3	30 923,4	30 951,2	6,8
	%	0,1	0,1	0,1	4,2	19,3	24,9	18,5	10,2	13,1	9,5	99,9	100,0	
Jd	M	42,7	29,7	7,9	530,5	4 458,5	10 832,4	9 454,6	3 243,5	2 555,8	4 247,2	35 360,1	35 402,8	7,8
	%	0,1	0,1		1,5	12,6	30,6	26,7	9,2	7,2	12,0	99,9	100,0	
Bk	M	54,6	41,4	20,5	334,7	3 077,4	7 761,3	9 742,8	6 290,4	7 213,7	3 042,9	37 525,1	37 579,7	8,3
	%	0,1	0,1	0,1	0,9	8,2	20,7	25,9	16,7	19,2	8,1	99,9	100,0	
Db	M	141,5	32,7	60,2	1 162,4	3 882,1	8 600,4	5 506,6	2 540,0	3 363,3	688,0	25 835,7	25 977,2	5,7
	%	0,5	0,1	0,2	4,5	14,9	33,2	21,3	9,8	12,9	2,6	99,5	100,0	
Gb	M	0,2	7,7	5,3	330,1	2 348,7	2 184,4	404,9	101,7	305,0	586,9	6 274,7	6 274,9	1,4
	%		0,1	0,1	5,3	37,4	34,7	6,5	1,6	4,9	9,4	100,0	100,0	
Brz	M	3,1	26,4	688,7	4 547,7	9 825,2	8 799,7	1 430,9	244,2	51,5	1 205,8	26 820,1	26 823,2	5,9
	%		0,1	2,6	17,0	36,6	32,8	5,3	0,9	0,2	4,5	100,0	100,0	
OI	M	99,7	22,6	430,9	3 652,1	10 676,6	11 189,6	2 676,1	888,5	366,2	1 012,4	30 915,0	31 014,7	6,8
	%	0,3	0,1	1,4	11,8	34,4	36,0	8,6	2,9	1,2	3,3	99,7	100,0	
Tp	M	1,1	0,4	3,4	69,7	239,3	106,1	42,8	3,5	4,3	59,2	528,7	529,8	0,1
	%	0,2	0,1	0,6	13,2	45,1	20,0	8,1	0,7	0,8	11,2	99,8	100,0	
Os	M	0,8	7,4	49,2	920,2	1 464,2	813,1	332,6	93,6	91,1	342,1	4 113,5	4 114,3	0,9
	%		0,2	1,2	22,4	35,5	19,8	8,1	2,3	2,2	8,3	100,0	100,0	
RAZEM	M	823,2	306,0	2 720,1	31 966,2	131 603,5	137 655,3	74 756,6	29 778,0	25 326,7	20 492,7	454 605,1	455 428,3	100,0
	%	0,2	0,1	0,6	7,0	28,9	30,2	16,4	6,5	5,6	4,5	99,8	100,0	

1.3. Przeciętny wiek i przeciętna zasobność drzewostanów

1.3.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek wszystkich drzewostanów (na powierzchni leśnej zalesionej) w lasach poza PGL Lasy Państwowe, jak obrazuje to tabela VIII-7, wynosi 60 lat.

Najwyższy przeciętny wiek wykazują drzewostany bukowe (86 lat) oraz jodłowe (78 lat), natomiast

najniższy – drzewostany topolowe, osikowe, olchowe i brzozowe. O przeciętnym wieku wszystkich drzewostanów decyduje głównie przeciętny wiek drzewostanów sosnowych (57 lat), które zajmują 58,5% ogólnej powierzchni leśnej. Tabela VIII-7 przedstawia ogólną charakterystykę poszczególnych gatunków panujących pod względem ich udziału w ogólnej powierzchni i miąższości grubizny.

Tabela VIII-7. PROCENTOWY UDZIAŁ GATUNKÓW PANUJĄCYCH W OGÓLNEJ POWIERZCHNI I MIĄŻSZOŚCI NA GRUNTACH LEŚNYCH ZALESIONYCH – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Gatunek panujący	Udział w ogólnej				Przeciętna zasobność na grun. leś. zalesionych	Przeciętny wiek
	powierzchni		miąższości			
	ha	%	tys. m ³	%	m ³ /ha grub. brutto	lata
1	2	3	4	5	6	7
So, Md	1 191 548	58,5	256 308,8	56,3	215	57
Św	107 298	5,2	30 923,4	6,8	288	72
Jd	98 427	4,8	35 360,1	7,8	359	78
Bk	124 267	6,1	37 525,1	8,3	302	86
Db, Kl, Wz	119 244	6,1	25 835,7	5,7	217	69
Gb	33 527	1,6	6 274,7	1,4	187	60
Brz	183 035	8,7	26 820,1	5,9	147	47
Ol	158 015	7,9	30 915,0	6,8	196	53
Tp	2 447	0,1	528,7	0,1	216	53
Os	22 674	1,1	4 113,5	0,9	181	50
Ogółem	2 040 482	100,0	454 605,1	100,0	223	60

1.3.2. Przekiętna zasobnoř drzewostanów

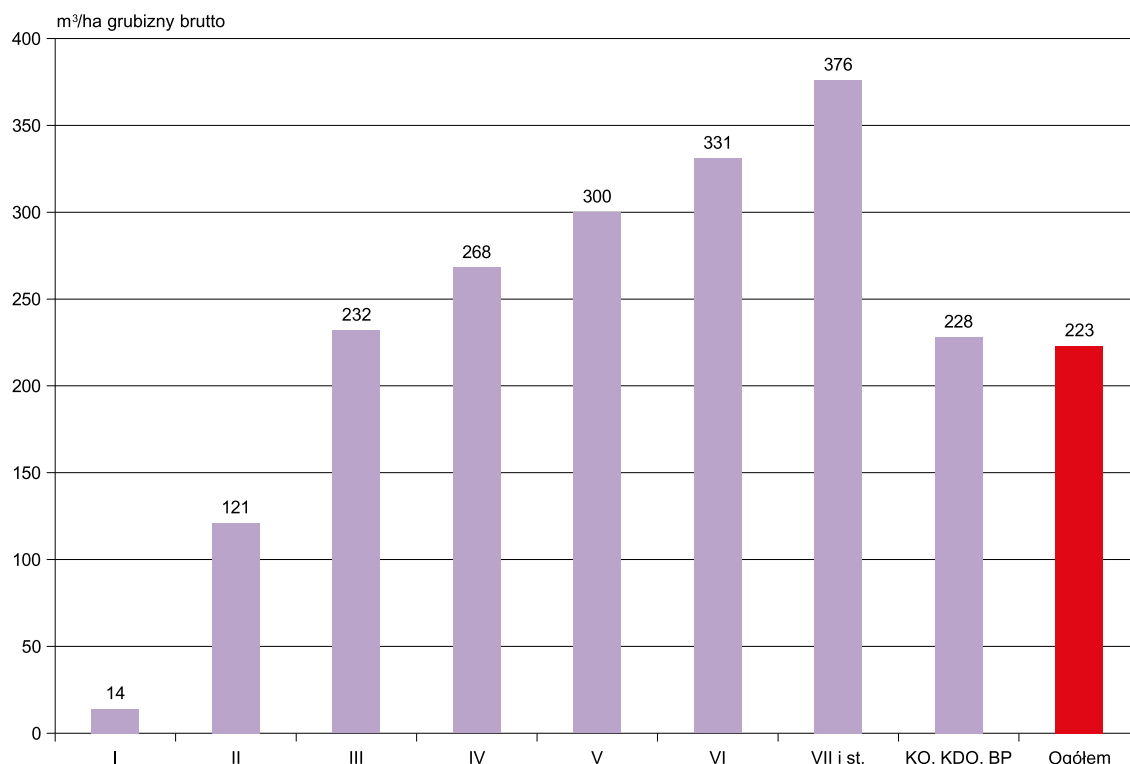
Przekiętną zasobnoř w m³ grubizny brutto na 1 ha powierzchni zalesionej według gatunków panujących przedstawia tabela VIII-7, według klas wieku – tabela VIII-8. Ponadto przekiętną zasobnoř według klas wieku obrazuje rysunek VIII-3.

Przekiętna zasobnoř wszystkich drzewostanów w lasach poza PGL Lasy Państwowe na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 223 m³/ha grubizny brutto, a na powierzchni leśnej ogółem (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) – 215 m³/ha.

Tabela VIII-8. PRZEKIĘTNA ZASOBNOŘ GRUBIZNY BRUTTO WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH I KLAS WIEKU – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Gatunek panujący	Przekiętna zasobnoř w m ³ /ha										
	na gruntach leśnych niezalesionych	klasy wieku								razem na gruntach leśnych zalesionych	ogółem na powierzchni leśnej
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
So	10	11	129	240	267	274	292	327	230	215	207
Św	13	6	109	272	344	374	382	381	267	288	283
Jd	15	3	88	334	409	420	409	459	302	359	350
Bk	14	5	63	232	290	350	380	411	240	302	293
Db	15	6	84	206	243	271	320	382	209	217	202
Gb	6	10	104	178	219	249	387	455	144	187	187
Brz	15	25	108	185	205	203	193	111	145	147	146
OI	11	30	138	206	240	289	386	417	158	196	185
Tp	17	57	193	236	225	263	292	269	169	216	211
Os	16	38	133	205	236	294	292	316	157	181	181
Ogółem	11	14	121	232	268	300	331	376	228	223	215

Rysunek VIII-3. PRZEKIĘTNA ZASOBNOŘ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG KLAS WIEKU – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

2. Ogólna charakterystyka stanu lasu według województw

2.1. Struktura powierzchniowa według klas wieku

Strukturę powierzchniową według klas wieku oraz województw przedstawia tabela VIII-9 (dodatkowo

rysunek VIII-4). Wyższy niż przeciętny w lasach poza PGL Lasy Państwowe (23,5%) udział drzewostanów V i starszych klas wieku występuje w województwach: małopolskim – 41,7%, dolnośląskim – 38,1%, podkarpackim – 36,0% i zachodniopomorskim – 34,5%. Udział tych drzewostanów, nieco wyższy od przeciętnej w lasach poza PGL Lasy Państwowe, zarejestrowano także w województwach: lubuskim, opolskim i śląskim.

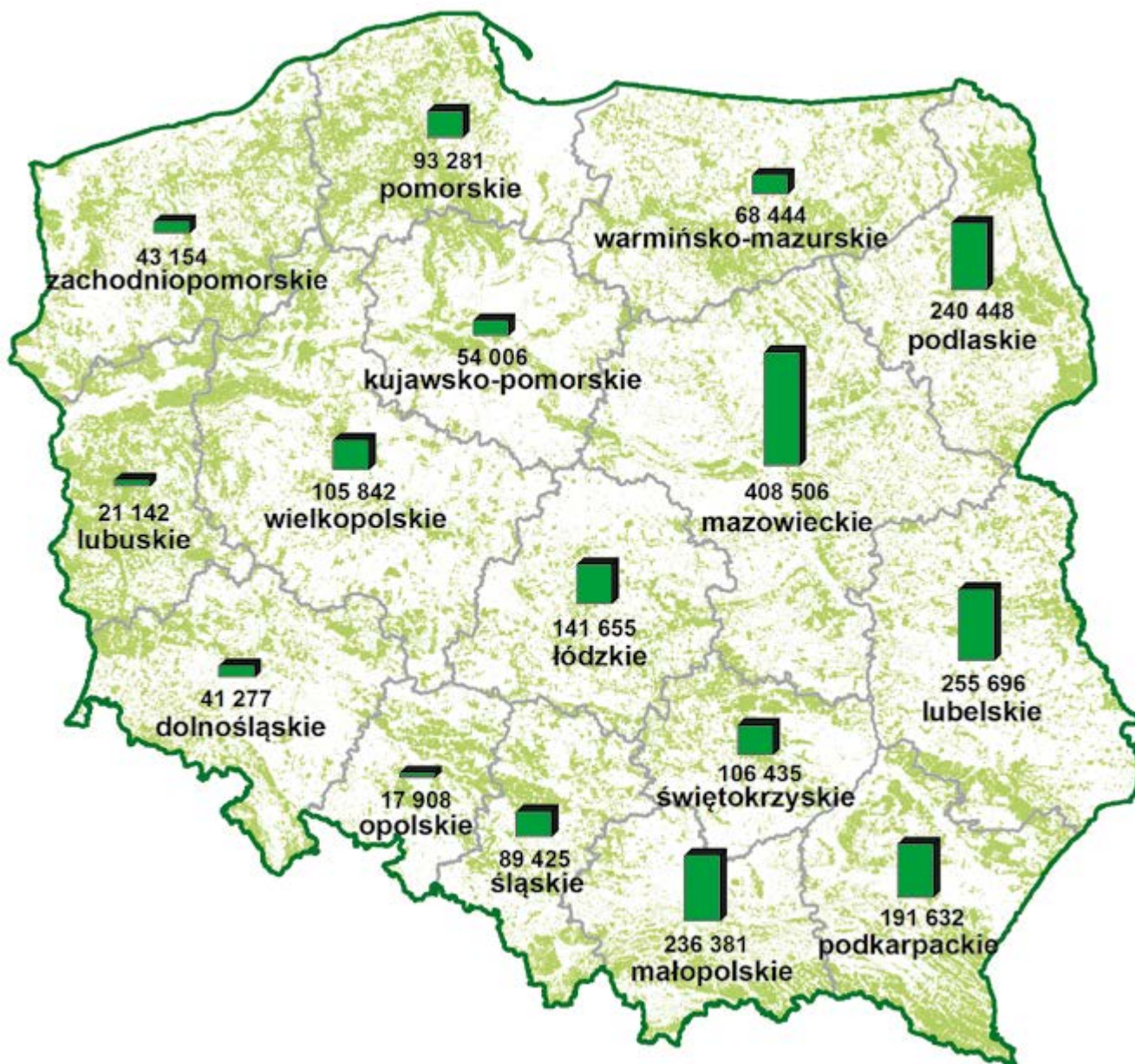
Tabela VIII-9. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem grunty leśne		
	grunty leśne niezales.	grunty leśne zalesione w klasach wieku									razem	ha	%
		I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
DOLNOŚLĄSKIE	P	1 321	5 196	4 561	7 452	6 980	6 157	3 136	4 184	2 290	39 956	41 277	2,0
	%	3,2	12,6	11,0	18,2	16,9	14,9	7,6	10,1	5,5	96,8	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	P	2 241	8 673	10 887	18 848	8 013	3 164	917	505	758	51 765	54 006	2,6
	%	4,1	16,1	20,2	34,9	14,8	5,9	1,7	0,9	1,4	95,9	100,0	
LUBELSKIE	P	7 011	24 280	27 931	66 211	74 670	36 260	7 191	3 735	8 407	248 685	255 696	12,1
	%	2,7	9,5	10,9	25,9	29,2	14,2	2,8	1,5	3,3	97,3	100,0	
LUBUSKIE	P	420	2 692	2 568	5 812	2 850	2 403	1 869	1 913	615	20 722	21 142	1,0
	%	2,0	12,7	12,1	27,6	13,5	11,4	8,8	9,0	2,9	98,0	100,0	
ŁÓDZKIE	P	6 954	15 443	18 537	48 651	34 139	12 044	3 356	768	1 763	134 701	141 655	6,7
	%	4,9	10,9	13,1	34,4	24,1	8,5	2,4	0,5	1,2	95,1	100,0	
MAŁOPOLSKIE	P	4 168	5 844	16 931	46 635	64 125	37 147	14 879	15 830	30 822	232 213	236 381	11,2
	%	1,8	2,5	7,2	19,7	27,1	15,7	6,3	6,7	13,0	98,2	100,0	
MAZOWIECKIE	P	18 136	45 404	57 023	119 455	105 519	38 106	11 818	6 017	7 028	390 370	408 506	19,3
	%	4,4	11,1	14,0	29,3	25,8	9,3	2,9	1,5	1,7	95,6	100,0	
OPOLSKIE	P	395	2 162	2 192	4 118	3 552	2 607	1 149	739	994	17 513	17 908	0,8
	%	2,2	12,1	12,2	23,0	19,8	14,6	6,4	4,1	5,6	97,8	100,0	
PODKARPACKIE	P	5 193	13 480	19 147	34 403	50 169	33 213	14 815	8 690	12 522	186 439	191 632	9,1
	%	2,7	7,0	10,0	18,0	26,3	17,3	7,7	4,5	6,5	97,3	100,0	
PODLASKIE	P	11 955	16 164	30 671	69 488	60 471	27 220	9 697	8 992	5 790	228 493	240 448	11,4
	%	5,0	6,7	12,8	29,0	25,1	11,3	4,0	3,7	2,4	95,0	100,0	
POMORSKIE	P	3 325	11 321	16 119	32 260	15 759	6 844	3 385	2 222	2 046	89 956	93 281	4,4
	%	3,6	12,1	17,3	34,6	16,9	7,3	3,6	2,4	2,2	96,4	100,0	
ŚLĄSKIE	P	3 590	5 348	11 079	22 569	23 098	12 893	3 292	1 439	6 117	85 835	89 425	4,2
	%	4,0	6,0	12,4	25,2	25,9	14,4	3,7	1,6	6,8	96,0	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P	3 349	13 256	16 854	28 352	22 896	11 550	4 537	2 043	3 598	103 086	106 435	5,0
	%	3,1	12,5	15,8	26,6	21,5	10,9	4,3	1,9	3,4	96,9	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	P	2 338	10 435	9 535	17 555	14 283	5 857	3 033	2 160	3 248	66 106	68 444	3,2
	%	3,4	15,2	13,9	25,7	20,9	8,6	4,4	3,2	4,7	96,6	100,0	
WIELKOPOLSKIE	P	3 295	13 291	15 447	36 160	19 700	8 950	3 653	3 397	1 949	102 547	105 842	5,0
	%	3,1	12,6	14,6	34,1	18,6	8,5	3,5	3,2	1,8	96,9	100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE	P	1 059	5 699	4 974	9 686	6 854	4 762	3 359	4 702	2 059	42 095	43 154	2,0
	%	2,5	13,2	11,5	22,4	15,9	11,0	7,8	10,9	4,8	97,5	100,0	
RAZEM	P	74 750	198 688	264 456	567 655	513 078	249 177	90 086	67 336	90 006	2 040 482	2 115 232	100,0
	%	3,5	9,4	12,5	26,7	24,3	11,8	4,3	3,2	4,3	96,5	100,0	

W pozostałych województwach udział powierzchniowy drzewostanów V i starszych klas wieku jest niższy od przeciętnego. Najniższy udział tych drzewostanów

występuje w województwach: łódzkim – 12,6% i kujawsko-pomorskim – 9,9%.

Rysunek VIII-4. POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w ha) – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

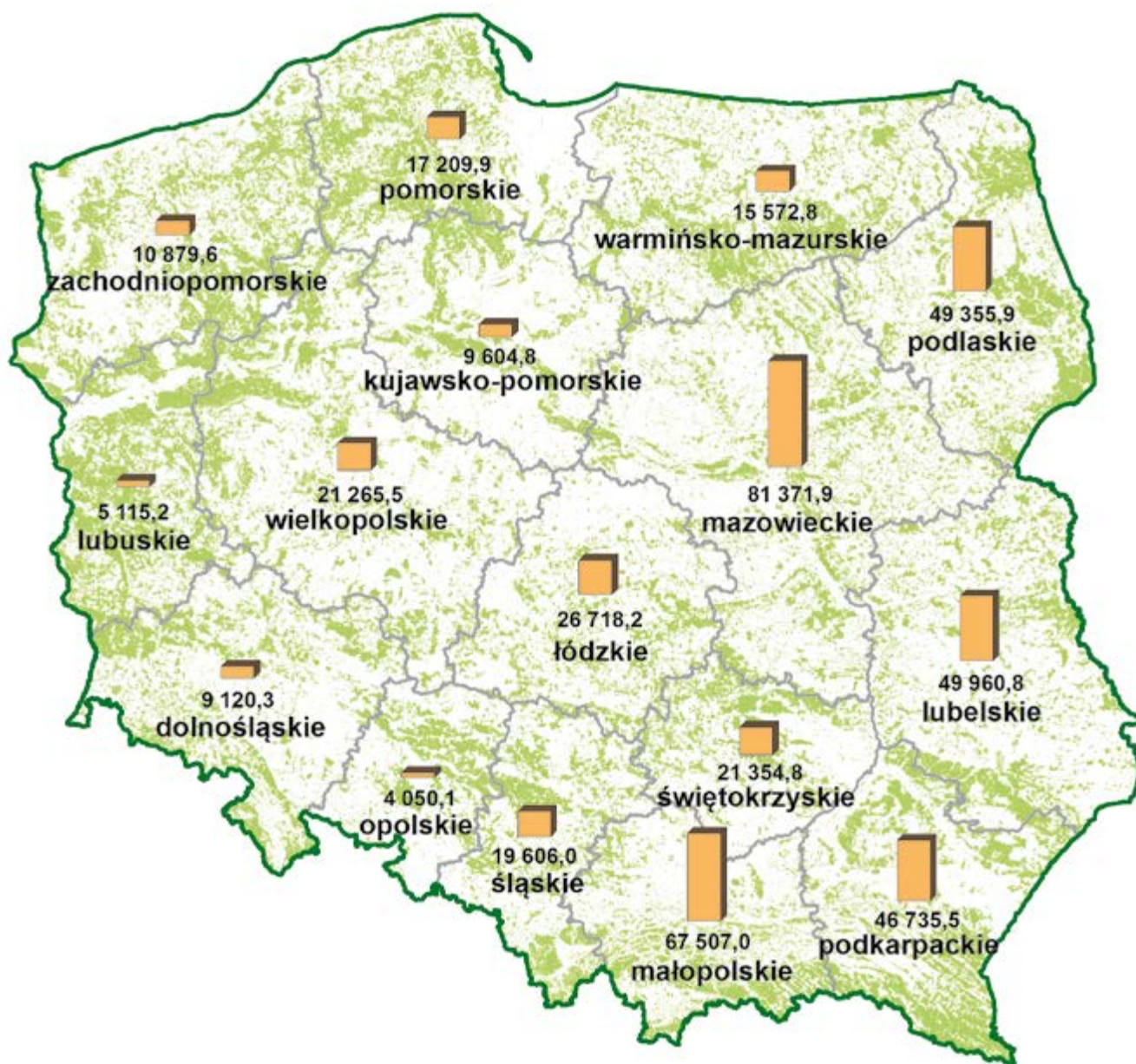
2.2. Struktura miąższościowa według klas wieku

Strukturę miąższościową dla województw przedstawia tabela VIII-10 (wielkości zasobów drzewnych przedstawia dodatkowo rysunek VIII-5). Udział miąższości drzewostanów V i starszych klas wieku waha się między województwami w granicach od 15,4% do 54,2%

ogólnej wielkości zasobów drzewnych, przy przeciętnym ich udziale – 33,0%. Najniższy udział miąższości tych drzewostanów występuje w województwach: kujawsko-pomorskim – 15,4%, łódzkim – 16,5% i mazowieckim – 22,0%; najwyższy zaś w województwach: dolnośląskim – 54,2%, zachodniopomorskim – 49,4% oraz małopolskim – 49,3%.

Tabela VIII-10. MIĄŻSZOŚCIOWA TABELA KLAS WIEKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Województwo		Miąższość grubizny brutto w tys. m ³										Ogółem na gruntach leśnych		
		na gruntach leśnych zalesionych w klasach wieku												
		na gruntach leśnych niezales.	prze-stoje	I	II	III	IV	V	VI	VII i st.	KO, KDO, BP	razem	tys. m ³	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
DOLNOŚLĄSKIE	M	20,7	14,3	49,3	484,2	1 731,7	1 880,9	2 030,5	1 148,4	1 213,7	546,6	9 099,6	9 120,3	2,0
	%	0,2	0,2	0,5	5,3	19,0	20,6	22,3	12,6	13,3	6,0	99,8	100,0	
KUJAWSKO-POMORSKIE	M	27,2	5,4	146,7	1 352,6	4 504,3	2 084,5	914,9	271,7	158,1	139,4	9 577,6	9 604,8	2,1
	%	0,3	0,1	1,5	14,1	46,9	21,7	9,5	2,8	1,6	1,5	99,7	100,0	
LUBELSKIE	M	96,3	11,5	395,2	3 231,1	13 964,4	17 876,2	9 414,0	2 108,1	1 458,2	1 405,8	49 864,5	49 960,8	11,0
	%	0,2		0,8	6,5	28,0	35,8	18,8	4,2	2,9	2,8	99,8	100,0	
LUBUSKIE	M	4,4	5,0	24,9	375,3	1 594,8	844,6	746,1	653,2	729,4	137,5	5 110,8	5 115,2	1,1
	%	0,1	0,1	0,5	7,3	31,1	16,5	14,6	12,8	14,3	2,7	99,9	100,0	
ŁÓDZKIE	M	92,5	20,7	240,3	2 458,5	11 301,5	8 182,8	2 938,4	878,1	223,7	381,7	26 625,7	26 718,2	5,9
	%	0,3	0,1	0,9	9,2	42,4	30,6	11,0	3,3	0,8	1,4	99,7	100,0	
MAŁOPOLSKIE	M	47,1	69,5	55,6	1 676,7	11 646,7	20 685,3	13 430,5	5 457,2	6 512,4	7 926,0	67 459,9	67 507,0	14,8
	%	0,1	0,1	0,1	2,5	17,3	30,6	19,9	8,1	9,6	11,7	99,9	100,0	
MAZOWIECKIE	M	184,3	31,0	546,0	6 852,7	27 479,3	28 393,1	10 727,7	3 620,6	2 083,7	1 453,5	81 187,6	81 371,9	17,8
	%	0,2		0,7	8,4	33,8	34,9	13,2	4,4	2,6	1,8	99,8	100,0	
OPOLSKIE	M	4,9	9,9	38,4	320,5	1 072,1	981,3	808,6	333,3	233,6	247,5	4 045,2	4 050,1	0,9
	%	0,1	0,2	0,9	7,9	26,6	24,2	20,0	8,2	5,8	6,1	99,9	100,0	
PODKARPACKIE	M	58,9	47,0	144,1	2 273,5	7 886,9	14 035,2	10 877,8	5 212,7	3 425,8	2 773,6	46 676,6	46 735,5	10,3
	%	0,1	0,1	0,3	4,9	16,9	30,0	23,3	11,2	7,3	5,9	99,9	100,0	
PODLASKIE	M	113,8	15,0	234,4	3 695,7	15 657,9	14 778,6	7 417,9	2 871,7	3 512,9	1 058,0	49 242,1	49 355,9	10,8
	%	0,2		0,5	7,5	31,9	29,9	15,0	5,8	7,1	2,1	99,8	100,0	
POMORSKIE	M	28,7	8,8	140,6	1 895,7	7 150,7	4 012,8	1 884,8	993,4	654,3	440,1	17 181,2	17 209,9	3,8
	%	0,2	0,1	0,8	11,0	41,4	23,3	11,0	5,8	3,8	2,6	99,8	100,0	
ŚLĄSKIE	M	40,4	20,8	64,2	1 396,9	5 316,0	6 382,1	3 666,9	936,3	444,9	1 337,5	19 565,6	19 606,0	4,3
	%	0,2	0,1	0,3	7,1	27,1	32,6	18,7	4,8	2,3	6,8	99,8	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	M	39,0	5,9	205,9	1 979,8	6 291,7	5 911,9	3 528,3	1 683,1	867,0	842,2	21 315,8	21 354,8	4,7
	%	0,2		1,0	9,3	29,4	27,7	16,5	7,9	4,1	3,9	99,8	100,0	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	M	17,7	6,5	150,2	1 373,4	4 624,4	4 337,7	2 108,9	1 253,5	859,5	841,0	15 555,1	15 572,8	3,4
	%	0,1		1,0	8,8	29,8	27,9	13,5	8,0	5,5	5,4	99,9	100,0	
WIELKOPOLSKIE	M	37,4	28,1	205,5	1 931,9	8 749,4	5 153,6	2 521,3	1 113,2	1 061,6	463,5	21 228,1	21 265,5	4,7
	%	0,2	0,1	1,0	9,1	41,1	24,2	11,9	5,2	5,0	2,2	99,8	100,0	
ZACHODNIOPOMORSKIE	M	9,9	6,6	78,8	667,7	2 631,7	2 114,7	1 740,0	1 243,5	1 887,9	498,8	10 869,7	10 879,6	2,4
	%	0,1	0,1	0,7	6,1	24,2	19,4	16,0	11,4	17,4	4,6	99,9	100,0	
RAZEM	M	823,2	306,0	2 720,1	31 966,2	131 603,5	137 655,3	74 756,6	29 778,0	25 326,7	20 492,7	454 605,1	455 428,3	100,0
	%	0,2	0,1	0,6	7,0	28,9	30,2	16,4	6,5	5,6	4,5	99,8	100,0	

Rysunek VIII-5. ZASOBY DRZEWNE LASÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW (w tys. m³ grubizny brutto) – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

2.3. Struktura powierzchniowa według gatunków panujących

Strukturę powierzchniową według gatunków panujących w układzie województw przedstawia tabela VIII-11. Drzewostany z panującymi gatunkami Św, Jd, Bk (tabela

VIII-11) – wykazujące przeważnie wyższe zasobności niż drzewostany z panującymi So, Db, Brz – występują głównie w górach i na Pomorzu. Łącznie gatunki te zajmują w województwie małopolskim 66,4%. W województwach dolnośląskim, podkarpackim i śląskim łączny udział Św, Jd, Bk jest wyższy od średniej w kraju, która wynosi 16%.

Tabela VIII-11. STRUKTURA POWIERZCHNIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Województwo	Powierzchnia w ha										Ogółem	
	gatunek panujący											
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	OI	Tp, Lp, Wb	Os	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
DOLNOŚLĄSKIE	P 7 957	13 257	95	2 118	9 601	96	3 667	3 024	193	1 269	41 277	2,0
	% 19,3	32,1	0,2	5,1	23,3	0,2	8,9	7,3	0,5	3,1	100,0	
KUJAWSKO- -POMORSKIE	P 40 723	243	1	144	2 507	194	3 772	5 839	154	429	54 006	2,6
	% 75,4	0,4		0,3	4,6	0,4	7,0	10,8	0,3	0,8	100,0	
LUBELSKIE	P 148 855	973	5 899	10 439	24 296	13 886	27 307	17 425	188	6 428	255 696	12,1
	% 58,2	0,4	2,3	4,1	9,5	5,4	10,7	6,8	0,1	2,5	100,0	
LUBUSKIE	P 16 028	89	10	846	1 949	17	982	1 115	30	76	21 142	1,0
	% 75,9	0,4		4,0	9,2	0,1	4,6	5,3	0,1	0,4	100,0	
ŁÓDZKIE	P 114 075	403	103	242	4 570	181	12 768	8 524	118	671	141 655	6,7
	% 80,5	0,3	0,1	0,2	3,2	0,1	9,0	6,0	0,1	0,5	100,0	
MAŁOPOLSKIE	P 42 664	56 419	62 129	38 560	14 779	6 018	6 538	6 974	188	2 112	236 381	11,2
	% 18,0	23,9	26,2	16,3	6,3	2,5	2,8	3,0	0,1	0,9	100,0	
MAZOWIECKIE	P 298 882	1 264	1 592	341	19 542	1 309	41 561	40 393	386	3 236	408 506	19,3
	% 73,1	0,3	0,4	0,1	4,8	0,3	10,2	9,9	0,1	0,8	100,0	
OPOLSKIE	P 10 592	175	24	446	3 284	57	1 582	1 273	87	388	17 908	0,8
	% 59,2	1,0	0,1	2,5	18,3	0,3	8,8	7,1	0,5	2,2	100,0	
PODKARPACKIE	P 75 458	3 476	22 297	48 442	8 059	7 505	9 384	15 232	196	1 583	191 632	9,1
	% 39,5	1,8	11,6	25,3	4,2	3,9	4,9	7,9	0,1	0,8	100,0	
PODLASKIE	P 145 147	10 657		3	10 610	1 739	33 321	36 709	58	2 204	240 448	11,4
	% 60,4	4,4			4,4	0,7	13,9	15,3		0,9	100,0	
POMORSKIE	P 73 756	1 652	11	5 058	2 988	497	6 287	2 587	39	406	93 281	4,4
	% 79,2	1,8		5,4	3,2	0,5	6,7	2,8		0,4	100,0	
ŚLĄSKIE	P 45 874	13 910	3 749	10 623	4 468	635	6 537	2 612	225	792	89 425	4,2
	% 51,2	15,6	4,2	11,9	5,0	0,7	7,3	2,9	0,3	0,9	100,0	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	P 77 374	425	5 213	3 350	4 419	685	9 569	4 237	135	1 028	106 435	5,0
	% 72,7	0,4	4,9	3,1	4,2	0,6	9,0	4,0	0,1	1,0	100,0	
WARMIŃSKO- -MAZURSKIE	P 32 395	4 901	16	2 387	7 609	365	9 537	9 995	22	1 217	68 444	3,2
	% 47,4	7,2		3,5	11,1	0,5	13,9	14,6		1,8	100,0	
WIELKOPOLSKIE	P 84 911	376	32	450	5 871	147	6 227	6 933	382	513	105 842	5,0
	% 80,3	0,4		0,4	5,5	0,1	5,9	6,5	0,4	0,5	100,0	
ZACHODNIOPO- MORSKIE	P 23 440	1 154	71	4 849	4 189	228	4 203	4 538	110	372	43 154	2,0
	% 54,3	2,7	0,2	11,2	9,7	0,5	9,7	10,5	0,3	0,9	100,0	
RAZEM	P 1 238 131	109 374	101 242	128 298	128 741	33 559	183 242	167 410	2 511	22 724	2 115 232	100,0
	% 58,4	5,2	4,8	6,1	6,1	1,6	8,7	7,9	0,1	1,1	100,0	

W pozostałych województwach udział ten jest znacznie niższy i waha się od 14,1% w województwie zachodniopomorskim do 0,6% w województwie łódzkim.

Drzewostany o niższych zasobnościach z panującymi So, Db i Brz występują głównie na terenach nizinnych i zajmują łącznie 73,1% ogólnej powierzchni lasów poza PGL Lasy Państwowe.

2.4. Struktura miąższościowa według gatunków panujących

Struktura miąższościowa według gatunków panujących (tabela VIII-12) odpowiada w przybliżeniu strukturze powierzchniowej (tabela VIII-11).

Tabela VIII-12. STRUKTURA MIĄŻSZOŚCIOWA GATUNKÓW PANUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Województwo	Miąższość grubizny brutto w tys. m ³										Ogółem		
	gatunek panujący										tys. m ³	%	
	So, Md	Św	Jd, Dg	Bk	Db, Kl, Jw, Wz, Js	Gb	Brz	OI	Tp, Lp, Wb	Os			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
M	1 359,8	3 944,2	18,1	478,1	1 957,3	21,2	546,1	492,0	37,4	266,1	9 120,3	2,0	
DOLNOŚLĄSKIE	%	14,9	43,3	0,2	5,2	21,5	0,2	6,0	5,4	0,4	2,9	100,0	
M	7 623,3	32,7	0,2	15,7	360,4	37,1	479,2	943,0	34,0	79,2	9 604,8	2,1	
KUJAWSKO-POMORSKIE	%	79,3	0,3	0,2	3,8	0,4	5,0	9,8	0,4	0,8	100,0		
M	30 195,8	183,2	2 104,4	2 805,1	4 635,8	2 267,1	3 538,0	3 068,9	31,1	1 131,4	49 960,8	11,0	
LUBELSKIE	%	60,4	0,4	4,2	5,6	9,3	4,5	7,1	6,1	0,1	2,3	100,0	
M	3 878,1	16,4	1,1	318,9	458,0	3,6	188,9	227,3	7,0	15,9	5 115,2	1,1	
LUBUSKIE	%	75,9	0,3	6,2	9,0	0,1	3,7	4,4	0,1	0,3	100,0		
M	21 945,6	78,2	29,1	52,4	947,0	31,4	1 797,5	1 700,4	25,0	111,6	26 718,2	5,9	
ŁÓDZKIE	%	82,2	0,3	0,1	0,2	3,5	0,1	6,7	6,4	0,1	100,0		
M	9 321,0	17 279,9	22 304,1	11 424,5	3 376,5	1 212,5	1 084,8	1 190,4	37,7	275,6	67 507,0	14,8	
MAŁOPOLSKIE	%	13,8	25,6	33,0	16,9	5,0	1,8	1,6	1,8	0,1	0,4	100,0	
M	62 436,2	213,9	447,0	78,2	3 777,4	276,6	5 662,7	7 823,3	79,1	577,5	81 371,9	17,8	
MAZOWIECKIE	%	76,8	0,3	0,5	0,1	4,6	0,3	7,0	9,6	0,1	0,7	100,0	
M	2 410,7	48,7	13,1	95,5	784,6	11,6	285,7	277,0	22,5	100,7	4 050,1	0,9	
OPOLSKIE	%	59,4	1,2	0,3	2,4	19,4	0,3	7,1	6,8	0,6	2,5	100,0	
M	16 082,3	715,1	7 365,0	15 691,6	1 592,8	1 382,0	1 241,7	2 393,8	38,2	233,0	46 735,5	10,3	
PODKARPACKIE	%	34,3	1,5	15,8	33,6	3,4	3,0	2,7	5,1	0,1	0,5	100,0	
M	30 832,0	2 880,0	0,6	2 245,0	577,3	5 138,1	7 142,0	15,5	525,4	49 355,9	10,8		
PODLASKIE	%	62,5	5,8	4,5	1,2	10,4	14,5	15,5	1,1	100,0			
M	13 715,3	301,3	4,4	1 079,3	507,5	80,3	1 005,3	434,3	8,1	74,1	17 209,9	3,8	
POMORSKIE	%	79,8	1,8	6,3	2,9	0,5	5,8	2,5	0,4	100,0			
M	9 634,7	3 672,5	1 162,0	2 301,1	901,4	123,7	1 103,5	521,4	48,6	137,1	19 606,0	4,3	
ŚLĄSKIE	%	49,3	18,7	5,9	11,7	4,6	0,6	5,6	2,7	0,2	0,7	100,0	
M	15 250,3	107,7	1 904,3	1 224,0	832,2	104,6	1 029,1	731,3	19,8	151,5	21 354,8	4,7	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	%	71,5	0,5	8,9	5,7	3,9	0,5	4,8	3,4	0,1	0,7	100,0	
M	8 398,9	1 105,0	3,2	555,6	1 350,8	78,8	1 956,8	1 850,2	7,3	266,2	15 572,8	3,4	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	%	53,9	7,1	3,6	8,7	0,5	12,6	11,9	1,7	100,0			
M	17 460,0	47,7	10,5	100,8	1 267,8	26,8	935,7	1 226,0	90,3	99,9	21 265,5	4,7	
WIELKOPOLSKIE	%	82,1	0,2	0,5	6,0	0,1	4,4	5,8	0,4	0,5	100,0		
M	6 216,5	324,7	36,3	1 358,3	982,7	40,3	830,1	993,4	28,2	69,1	10 879,6	2,4	
ZACHODNIOPOMORSKIE	%	57,2	3,0	0,3	12,5	9,0	0,4	7,6	9,1	0,3	0,6	100,0	
RAZEM	M	256 760,5	30 951,2	35 402,8	37 579,7	25 977,2	6 274,9	26 823,2	31 014,7	529,8	4 114,3	455 428,3	100,0
	%	56,3	6,8	7,8	8,3	5,7	1,4	5,9	6,8	0,1	0,9	100,0	

2.5. Niektóre cechy drzewostanów

2.5.1. Przeciętny wiek drzewostanów

Przeciętny wiek drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela VIII-13. Waha się on od 48 do 74 lat. Najwyższym przeciętnym wiekiem charakteryzują się drzewostany w województwach: małopolskim – 74 lata, dolnośląskim – 70 lat i podkarpackim – 68 lat, natomiast najniższym: 48 lat – kujawsko-pomorskim, 53 lata – pomorskim.

W zasięgach pozostałych województw przeciętny wiek drzewostanów kształtuje się w granicach 55–66 lat, przy przeciętnym w kraju – 60 lat.

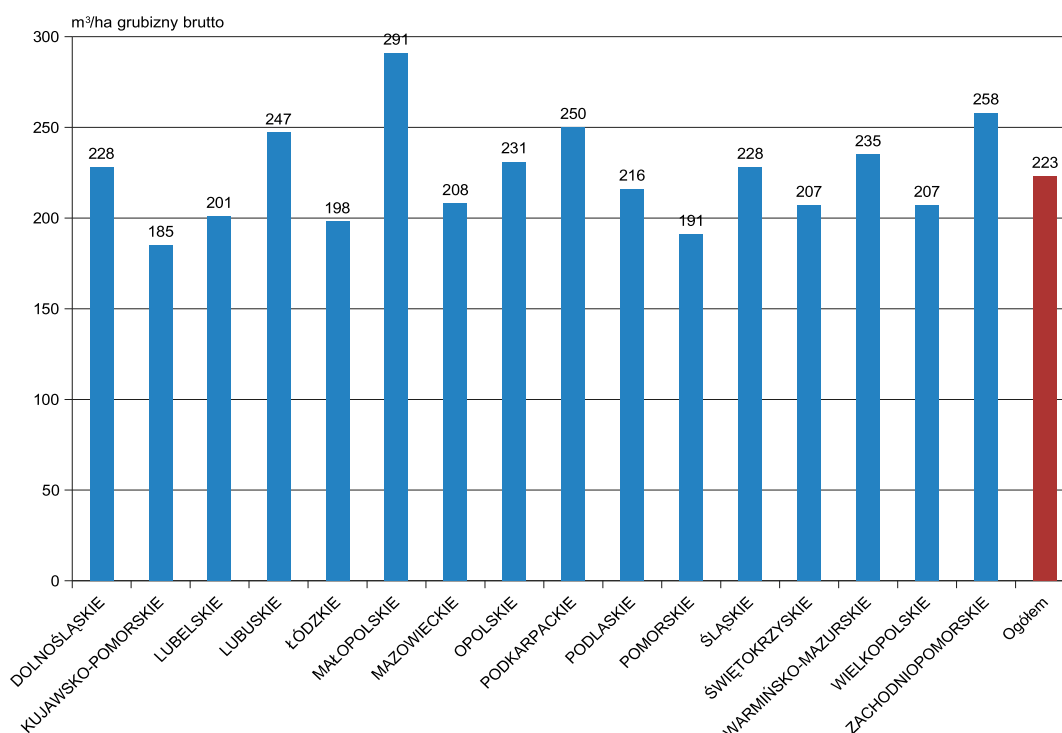
2.5.2. Przeciętna zasobność drzewostanów

Przeciętną zasobność drzewostanów (na gruntach leśnych zalesionych) według województw przedstawia tabela VIII-13. Najwyższą przeciętną zasobność na 1 ha powierzchni leśnej zalesionej wykazują drzewostany województwa małopolskiego – 291 m³/ha, zachodniopomorskiego – 258 m³/ha, podkarpackiego – 250 m³/ha oraz lubuskiego – 247 m³/ha. Zasobność na gruntach leśnych zalesionych, wyższą od przeciętnej (223 m³/ha), wykazują także drzewostany województwa warmińsko-mazurskiego – 225 m³/ha, opolskiego – 231 m³/ha oraz dolnośląskiego i śląskiego – 228 m³/ha. Najniższą zasobnością odznaczają się natomiast drzewostany województw: łódzkiego – 198 m³/ha, pomorskiego – 191 m³/ha oraz kujawsko-pomorskiego – 185 m³/ha.

Tabela VIII-13. PRZECIĘTNY WIEK I ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Województwo	Przeciętny wiek	Przeciętna zasobność grubizny brutto
	lata	m ³ /ha
1	2	3
DOLNOŚLĄSKIE	70	228
KUJAWSKO-POMORSKIE	48	185
LUBELSKIE	59	201
LUBUSKIE	65	247
ŁÓDZKIE	55	198
MAŁOPOLSKIE	74	291
MAZOWIECKIE	55	208
OPOLSKIE	65	231
PODKARPACKIE	68	250
PODLASKIE	60	216
POMORSKIE	53	191
ŚLĄSKIE	63	228
ŚWIĘTOKRZYSKIE	56	207
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	56	235
WIELKOPOLSKIE	55	207
ZACHODNIOPOMORSKIE	66	258
Ogółem	60	223

Rysunek VIII-6. PRZECIĘTNA ZASOBNOŚĆ DRZEWOSTANÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW – LASY POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Przeciętną zasobność w lasach poza PGL Lasy Państwowe według województw przedstawia dodatkowo rysunek VIII-6.

2.6. Użytkowanie lasu

Tabela VIII-14 przedstawia użytkowanie w lasach poza PGL Lasy Państwowe z ostatnich 10 lat, zestawione na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (Leśnictwo 2010–2016). Z tych samych publikacji GUS pochodzą wartości powierzchni, natomiast miąższość grubizny brutto została określona na podstawie danych z Banku Danych o Lasach.

Tabela VIII-14. UŻYTKOWANIE W LASACH POZA ZARZĄDEM PGL LASY PAŃSTWOWE

Rok	Powierzchnia	Miąższość grubizny brutto	Użytkowanie netto	Użytkowanie brutto *	Użytkowanie brutto w stosunku do zasobów
	tys. ha	tys. m ³			
1	2	3	4	5	6
2006	1 973	bd.	1 528	1 911	bd.
2007	1 989	bd.	1 832	2 290	bd.
2008	2 002	bd.	1 711	2 139	bd.
2009	2 021	bd.	1 513	1 892	bd.
2010	2 049	bd.	1 686	2 108	bd.
2011	2 067	bd.	2 088	2 610	bd.
2012	2 084	bd.	1 766	2 208	bd.
2013	2 091	bd.	1 644	2 056	bd.
2014	2 103	449 509	1 981	2 478	0,55
2015	2 115	455 428	1 830	2 288	0,50

* miąższość netto na brutto została przeliczona wskaźnikiem 1,25

IX. ZAKOŃCZENIE

Przedstawione zasady oraz wyniki aktualizacji pozwalają na stwierdzenie, że aktualizacja w lasach poza Lasami Państwowymi jest jakościowo inna (mniej dokładna) niż w lasach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe, w których wyniki opracowywane są na podstawie powydzieleniowo aktualizowanych opisów taksacyjnych w ramach Systemu Informatycznego Lasów Państwowych (SILP). SILP obejmuje pełną i aktualną dokumentację urzędniową o wysokiej jakości. Aktualizacja stanu powierzchni i zasobów drzewnych w lasach będących poza zarządem PGL Lasy Państwowe jest natomiast wykonywana na podstawie niepełnych danych, w części zebranych z nieaktualnej już dokumentacji urzędniowej, niejednokrotnie niezweryfikowanej jakości.

Istotne znaczenie, dla jakości zaktualizowanych danych, ma również stosowanie w tych lasach szacunkowej metody określania miąższości, a nie metody matematyczno-statystycznej obowiązującej w nadleśnictwach Lasów Państwowych. Metoda szacunkowa prowadzi

generalnie do zaniżania wielkości zaktualizowanych zasobów drzewnych, czego wyrazem są m.in. wyraźnie niższe (o około 15%) wartości miąższości z aktualizacji w lasach prywatnych niż z wyników WISL.

Ważną jest zatem poprawa zarówno kompletności i aktualności, jak i jakości prac urzędniowych w lasach pozostających poza PGL Lasy Państwowe. W szczególności dotyczy to lasów prywatnych, gminnych oraz będących w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa. Z jednej strony wiąże się to z potrzebą przyspieszenia zlecenia wykonawstwa prac urzędniowych, z drugiej natomiast z poprawą ich jakości, zarówno w zakresie dotyczącym opisu taksacyjnego, jak i określania zadań gospodarczych w zakresie użytkowania głównego (rębego i przedrębnego). Ponadto powinno być to powiązane z wdrożeniem w przyszłości przez zarządzających lasami systemów zarządzania umożliwiającymi nie tylko pełną rejestrację wykonywanych czynności gospodarczych, ale również powydzieleniową aktualizację opisów taksacyjnych (podobnie jak w Lasach Państwowych).

